

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLIJENO:	11. V 20 15. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-2/15-G
VEZA:	
EPA:	P30 XXV
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 08-884/L
Podgorica, 5. maj 2015. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 23. aprila 2015. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KRIVIČNOM POSTUPKU** koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnika Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određen je **ZORAN PAŽIN**, ministar pravde.

PREDSJEDNIK
Milo Đukanović, s.r.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo pravde

Naziv propisa	Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	III. PRAVOSUĐE	3. Krivično zakonodavstvo
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	23 Sudska i osnovna prava;	
	24 Pravosuđe, sloboda i bezbjednost	
Ključni termini - eurovok deskriptori	- Mjere tajnog nadzora - Pritvor - Krivična prijava - Optužnica	

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 1

U Zakoniku o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15) u članu 19 riječi: "postoji osnovana sumnja" zamjenjuju se riječima: "postoje osnovi sumnje".

Član 2

Poslije člana 19 dodaju se dva nova člana koji glase:

"Početak krivičnog postupka

Član 19a

Krivični postupak počinje:

- 1) donošenjem naredbe o sprovođenju istrage iz člana 275 ovog zakonika;
- 2) potvrđivanjem neposredne optužnice iz člana 288 ovog zakonika;
- 3) pozivanjem na glavni pretres u skraćenom postupku u skladu sa članom 454 stav 1 ovog zakonika ili donošenjem rješenja o kažnjavanju bez održavanja glavnog pretresa u skladu sa članom 461 stav 1 ovog zakonika;
- 4) pozivanjem na glavni pretres u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi u skladu sa članom 471 stav 2 ovog zakonika;
- 5) zakazivanjem glavnog pretresa iz člana 451 stav 4 ovog zakonika;
- 6) potvrđivanjem optužbe oštećenog kao tužioca.

Ograničenje određenih prava usljed vođenja krivičnog postupka

Član 19b

- (1) Kad je propisano da vođenje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ova ograničenja, ako zakonom nije drukčije propisano, nastupaju:
 - 1) potvrđivanjem optužnice;
 - 2) pozivanjem na glavni pretres u skraćenom postupku u skladu sa članom 454 stav 1 ovog zakonika ili donošenjem rješenja o kažnjavanju bez održavanja glavnog pretresa u skladu sa članom 461 stav 1 ovog zakonika;
 - 3) pozivanjem na glavni pretres u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi u skladu sa članom 471 stav 2 ovog zakonika.
- (2) O okolnostima iz stava 1 ovog člana, sud će po službenoj dužnosti, u roku od tri dana od donošenja odluke, obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen.
- (3) Na način i u roku iz stava 2 ovog člana, sud će obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen i o određivanju pritvora.
- (4) O davanju podataka u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana, sud će obavijestiti okrivljenog i njegovog branioca, na njihov zahtjev."

Član 3

Član 21 briše se.

Član 4

U članu 22 poslije tačke 8 dodaje se nova tačka koja glasi:
"9) najduža kazna zatvora je kazna zatvor od četrdeset godina."

Član 5

U članu 24 stav 4 mijenja se i glasi:

"(4) U trećem stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od pet sudija."

Stav 10 mijenja se i glasi:

"(10) Sud odlučuje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti u vijeću sastavljenom od pet sudija."

Član 6

U članu 38 stav 1 tačka 4 riječi: "vršio dokazne radnje ili je učestvovao u postupku kao" zamjenjuju se riječima: "učestvovao kao sudija za istragu,".

Član 7

U članu 41 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

"(6) Izuzetno, sudija na glavnom pretresu može odbaciti zahtjev kojim se traži njegovo izuzeće, odnosno zahtjev kojim se traži njegovo izuzeće izuzeće predsjednika suda, ako ocijeni da je zahtjev za izuzeće očigledno neosnovan i da je podnjet radi sprječavanja ili ometanja suda u preduzimanju određenih radnji, odnosno radi odugovlačenja postupka. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba."

Član 8

U članu 43 stav 3 mijenja se i glasi:

"(3) O izuzeću državnog tužioca odlučuje rukovodilac državnog tužilaštva, a o izuzeću rukovodioca državnog tužilaštva odlučuje rukovodilac neposredno višeg državnog tužilaštva. O izuzeću vrhovnog državnog tužioca odlučuje sjednica Vrhovnog državnog tužilaštva."

Član 9

U članu 44 stav 2 tačka 1 poslije riječi: "(u daljem tekstu: policija)" dodaju se zarez i riječi: "vojne policije, organa uprave nadležnog za poslove carina, organa uprave nadležnog za poslove poreza i drugih organa uprave".

Član 10

Član 48 mijenja se i glasi:

"Državni tužilac preduzima radnje u postupku neposredno. Po ovlaštenju državnog tužioca radnje u postupku, osim saslušanja osumnjičenog, može preduzeti i savjetniku državnom tužilaštvu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje Državno tužilaštvo. Zapisnik o sprovedenoj radnji u postupku od strane savjetnika potpisom ovjerava državni tužilac."

Član 11

U članu 51 stav 2 briše se.

Član 12

U članu 59 stav 3 mijenja se i glasi:

“Oštećeni ima pravo da preduzme, odnosno nastavi gonjenje, u roku od 30 dana od kad je primio obavještenje iz stava 1 ovog člana, a u slučaju da je izjavio pritužbu u skladu sa članom 271a ovog zakonika, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja neposredno višeg državnog tužilaštva o postupanju po pritužbi.”

Član 13

U članu 62 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“(3) Radi ostvarivanja prava iz stava 2 ovog člana, sud će obavijestiti državnog tužioca da je oštećeni preduzeo gonjenje.”

Član 14

Član 69 mijenja se i glasi:

“Obavezna odbrana

Član 69

(1) Ako je okrivljeni lice sa invaliditetom usljed čega nije sposobna da se samo uspješno brani ili ako se postupak vodi zbog krivičnog djela za koje se može izreći najduža kazna zatvora, okrivljeni mora imati branioca tokom cijelog postupka, počev od prvog saslušanja.

(2) Poslije podignute optužnice zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina, okrivljeni mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.

(3) Okrivljeni kome je određen pritvor mora imati branioca dok je u pritvoru.

(4) Okrivljeni kome se sudi u odsustvu, u smislu člana 324 stav 2 ovog zakonika, mora imati branioca čim sud donese rješenje o suđenju u odsustvu.

(5) Osumnjičeni koga policija, odnosno službenici organa državne uprave nadležnog za poslove carina u izviđaju saslušavaju, u skladu sa članom 261 stav 5 ovog zakonika, mora imati branioca.

(6) Osumnjičeni mora imati branioca kad državni tužilac donese rješenje o zadržavanju iz člana 267 ovog zakonika.

(7) Okrivljeni mora imati branioca od početka pregovaranja o uslovima priznanja krivice iz člana 300 stav 2 ovog zakonika, do donošenja odluke suda o žalbi na presudu.

(8) Ako okrivljeni u slučajevima obavezne odbrane ne uzme branioca, o postavljenju branioca po službenoj dužnosti do podizanja optužnice odlučuje nadležni državni tužilac, a nakon podignute optužnice do pravosnažnosti presude i u slučaju kad je izrečena najduža kazna zatvora u postupku po vanrednim pravnim lijekovima predsjednik suda. Kad se okrivljenom po službenoj dužnosti postavi branilac poslije podignute optužnice, o tome će se okrivljeni obavijestiti istovremeno sa dostavljanjem optužnice. Ako okrivljeni u slučaju obavezne odbrane u toku postupka ostane bez branioca, a sam ne uzme drugog branioca, predsjednik suda pred kojim se vodi postupak postaviće mu branioca po službenoj dužnosti. Branilac postavljen po službenoj dužnosti ostaje u postupku dok postoje uslovi za obaveznu odbranu, odnosno dok okrivljeni sam ne izabere branioca.

(9) Okrivljenom će se postaviti branilac po redosljedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore (u daljem tekstu: Advokatska komora).”

Član 15

Član 72 mijenja se i glasi:

“Pravo branioca na uvid u spise predmeta i upoznavanje sa sadržinom krivične prijave

Član 72

(1) Branilac ima pravo na uvid u spise predmeta u skladu sa čl. 203, 203a i 203b ovog zakonika.

(2) Prije prvog saslušanja osumnjičenog, branilac ima pravo da mu se predoči sadržina krivične prijave.“

Član 16

U članu 83 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje ako to držalac stana traži ili ako neko zove u pomoć ili ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi ili imovine ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

U stavu 4 prva rečenica mijenja se i glasi:

“(4) Pretresanje se može sprovesti i bez prisustva svjedoka ako bi prisustvo pretresanju izložilo svjedoke riziku od fizičkih povreda ili ako prisustvo svjedoka nije moguće odmah obezbijediti, a postoji opasnost od odlaganja.”

Član 17

U Glavi VII naziv poglavlja 2. mijenja se i glasi: “2. PRIVREMENO ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI”.

Član 18

U članu 86 stav 1 riječi: “iz člana 90 ovog zakonika” zamjenjuju se riječima: “oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću”.

Član 19

Poslije člana 90 dodaju se tri nova člana koji glase:

“Sadržaj zahtjeva i odlučivanje o zahtjevu za određivanje privremenog oduzimanja predmeta ili imovinske koristi

Član 90a

(1) O privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi odlučuje sudija za istragu, odmah ili u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva, odnosno predsjednik vijeća pred kojim se održava glavni pretres. O žalbi protiv rješenja odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(2) Postupak za određivanje privremenog oduzimanja predmeta ili imovinske koristi iz stava 1 ovog člana, pokreće državni tužilac zahtjevom iz stava 1 ovog člana.

(3) Zahtjev državnog tužioca iz stava 2 ovog člana sadrži: opis predmeta ili imovinske koristi; podatke o licu koje te predmete ili imovinsku korist posjeduje; razloge za sumnju da su predmeti odnosno imovinska korist nezakonito stečeni i razloge za vjerovatnoću da će do kraja

krivičnog postupka biti znatno otežano ili onemogućeno oduzimanje predmeta ili imovinske koristi.

(4) Ako sud odbije zahtjev iz stava 1 ovog člana, rješenje o odbijanju se neće dostavljati licu iz stava 3 ovog člana.

Sadržaj rješenja o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi i žalba na rješenje
Član 90b

(1) U rješenju o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi sud će označiti vrstu i vrijednost predmeta, iznos imovinske koristi i vrijeme na koje se oduzimaju.

(2) U rješenju iz stava 1 ovog člana, sud može odrediti da se privremeno oduzimanje ne odnosi na predmete ili imovinsku korist koje treba izuzeti primjenom pravila o zaštiti savjesnog sticaoca.

(3) Žalba protiv rješenja iz stava 1 ovog člana, ne odlaže izvršenje.

(4) Obrazloženo rješenje iz stava 1 ovog člana, sud će dostaviti licu na koje se rješenje odnosi, banci ili drugoj organizaciji nadležnoj za platni promet, a po potrebi i drugim licima i državnim organima.

Zakazivanje ročišta i odluke po žalbi
Član 90v

(1) Ako bude izjavljena žalba protiv rješenja o privremenom oduzimanju predmeta ili imovinske koristi, vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika zakazaće ročište na koje će pozvati lice na koje se odnosi rješenje, njegovog branioca i državnog tužioca.

(2) Ročište iz stava 1 ovog člana, održaće se u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe. Na tom ročištu saslušaće se pozvana lica. Njihov nedolazak ne sprječava održavanje ročišta.

(3) Vijeće će rješenje iz stava 1 ovog člana ukinuti ako osumnjičeni, odnosno okrivljeni vjerodostojnim ispravama dokaže zakonitost porijekla predmeta ili imovinske koristi ili ako u nedostatku vjerodostojnih isprava učini vjerovatnim da su predmeti ili imovinska korist stečeni zakonito.

(4) Vijeće će rješenje iz stava 1 ovog člana preinačiti ako se, u skladu sa stavom 3 ovog člana, dokaže ili učini vjerovatnim da je predmet ili dio imovinske koristi koji su privremeno oduzeti zakonitog porijekla.”

Član 20

Član 97 mijenja se i glasi:

“Vraćanje privremeno oduzetih predmeta i imovinske koristi

Član 97

Predmeti i imovinska korist koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vратиće se vlasniku, odnosno držaocu, ako postupak bude obustavljen ili ako bude donijeta pravosnažna oslobadajuća presuda ili presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe, a ne postoje razlozi za njihovo oduzimanje iz člana 477 ovog zakonika. Predmeti i imovinska korist će se vratiti vlasniku, odnosno držaocu i prije okončanja krivičnog postupka, ako prestanu razlozi za njihovo oduzimanje.”

Član 21

U članu 109 stav 1 tačka 3 mijenja se i glasi:

“3) usvojenik i usvojilac okrivljenog, odnosno hranilac i hranjenik okrivljenog.”

Stav 3 mijenja se i glasi:

“(3) Organ koji vodi postupak dužan je da lica iz stava 1 ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos sa okrivljenim, upozori da ne moraju svjedočiti. Lica iz stava 1 ovog člana će se upozoriti da će se njihov iskaz, ako odluče da svjedoče, bez obzira na njihovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.”

Član 22

U članu 120 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“(3) Na način iz stava 2 ovog člana zaštita se može obezbijediti i zviždaču kad se saslušava kao svjedok, na njegov zahtjev.”

Stav 4 mijenja se i glasi:

“(4) Sud je dužan da upozna svjedoka sa pravima iz st. 1 do 4 ovog člana.”

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 4 i 5.

Član 23

U članu 154 stav 4 mijenja se i glasi:

“(4) Ako se lica iz stava 1 ovog člana protive sprovođenju radnji iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, one se mogu preduzeti samo po naredbi nadležnog suda.”

Član 24

Član 157 mijenja se i glasi:

“(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesništvu sa drugim izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a na drugi način se ne mogu prikupiti dokazi ili bi njihovo prikupljanje zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života ljudi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:

- 1) tajni nadzor i snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu;
- 2) presrjetanje, prikupljanje i snimanje računarskih podataka;
- 3) ulazak u prostorije radi tajnog fotografisanja i video i audio snimanja u prostorijama;
- 4) tajno praćenje i video i audio snimanje lica i predmeta.

(2) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesništvu sa drugim izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a okolnosti slučaja ukazuju da će se sa najmanje povreda prava na privatnost prikupiti dokazi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:

- 1) simulirana kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita;
- 2) pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova;
- 3) osnivanje fiktivnog privrednog društva;
- 4) praćenje prevoza i isporuke predmeta krivičnog djela;
- 5) snimanje razgovora uz prethodno informisanje i saglasnost jednog od učesnika razgovora;
- 6) angažovanje prikrivenog isljednika i saradnika.

(3) Mjere iz stava 1 tačka 1 ovog člana, mogu se narediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da izvršiocu ili od izvršioca krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika prenosi poruke u vezi sa krivičnim djelom, odnosno da se izvršilac služi njihovim priključcima na telefon ili drugim sredstvima za elektronsku komunikaciju.

(4) U slučaju kad se ne raspolože saznanjima o identitetu učinioca krivičnog djela, mjera iz stava 1 tačka 4 ovog člana, može se odrediti prema predmetu krivičnog djela.

(5) Protiv lica koja izvršavaju mjere iz stava 2 tač. 1, 2, 5 i 6 ovog člana, neće se preduzeti krivično gonjenje za radnje koje predstavljaju pomaganje u vršenju krivičnog djela, ako se to čini radi obezbjeđivanja podataka i dokaza za uspješno vođenje krivičnog postupka.

(6) Izvršenje mjera iz stava 2 tač. 1, 2, 5 i 6 ovog člana, ne smije da predstavlja podstrekavanje na izvršenje krivičnog djela.

(7) Mjere iz stava 1 tač. 1 do 4 i mjere iz stava 2 tač. 5 i 6 ovog člana mogu se narediti i prema licu za kojim je raspisana međunarodna potjernica ili prema trećem licu za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica.”

Član 25

U članu 158 tačka 3 mijenja se i glasi:

“3) prouzrokovanje lažnog stečaja, zloupotreba procjene, primanje mita, davanje mita, protivzakoniti uticaj, zloupotreba službenog položaja, kao i zloupotreba ovlašćenja u privredi i prevara u službi za koja je propisana kazna zatvora od osam godina ili teža kazna;”.

U tački 4 riječi: “zločinačko udruživanje” zamjenjuju se riječima: “kriminalno udruživanje, odavanje tajnih podataka, povreda tajnosti postupka, pranje novca, falsifikovanje novca, falsifikovanje isprave, falsifikovanje službene isprave, pravljenje, nabavljanje i davanje drugom sredstava i materijala za falsifikovanje, učestvovanje u stranim oružanim formacijama, dogovaranje ishoda takmičenja”.

Član 26

U članu 159 stav 1 druga rečenica mijenja se i glasi: “Mjere iz člana 157 stav 2 ovog zakonika, na obrazloženi predlog ovlašćenog policijskog službenika ili po službenoj dužnosti, pisanom naredbom određuje državni tužilac.”

U stavu 2 u prvoj rečenici poslije riječi “sprovodi,” dodaju se riječi: “ako je to lice poznato,”.

Stav 5 mijenja se i glasi:

“(5) Na osnovu naredbe sudije za istragu odnosno državnog tužioca mjere iz člana 157 stav 1 i stav 2 tač. 3 do 6 ovog zakonika, mogu trajati do četiri mjeseca. Iz opravdanih razloga, navedene mjere se mogu produžavati prema istom licu i za isto krivično djelo najduže do 18 mjeseci od donošenja prve naredbe za određivanje mjera tajnog nadzora. Izvršenje mjera će se naredbom prekinuti kad prestanu razlozi za njihovu primjenu. Mjere čije je izvršenje prekinuto mogu se iz opravdanih razloga nastaviti prema istom licu i za isto krivično djelo na osnovu naredbe. U maksimalni rok trajanja mjere računa se i vrijeme prekida izvršenja mjere. Nakon proteka rokova iz ovog stava, ne može se nastaviti izvršenje, niti nova mjera odrediti za isto krivično djelo i prema istom izvršiocu. Predlog za preduzimanje mjere iz člana 157 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakonika može se odnositi samo na jedan simulirani akt, a svaki naredni predlog za preduzimanje ove mjere protiv istog lica mora sadržati razloge koji opravdavaju ponovno preduzimanje ove mjere.”

Poslije stava 5 dodaju se dva nova stava koji glase:

“(6) Ako se u toku izvršenja mjere pokaže da se tom mjerom ne može postići svrha, ona se može zamijeniti drugom mjerom. U maksimalni rok trajanja novoodređene mjere računa se i vrijeme trajanja prethodno određene mjere.

(7) Određivanje mjera tajnog nadzora iz člana 157 st. 1 i 2 ovog zakonika prema istom licu i za isto krivično djelo ne utiče na određivanje mjere tajnog nadzora prema licu za kojim je raspisana međunarodna potjernica ili prema trećem licu za koje postoji osnov sumnje da je u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica.”

U stavu 6 poslije riječi: "e-mail adresu" dodaju se riječi: "ili internacionalni identifikacioni broj korisnika (IMSI broj), internacionalni identifikacioni broj mobilnog uređaja (IMEI broj) i adresu internet protokola (IP adresa)", a riječ "policija" zamjenjuje se riječima "ovlašćeni policijski službenik".

U stavu 7 riječ "policiji" zamjenjuje se riječima: "ovlašćenom policijskom službeniku".
Dosadašnji st. 6, 7, 8 i 9 postaju st. 8, 9, 10 i 11.

Član 27

U članu 160 stav 1 riječ "policija" zamjenjuje se riječima: "ovlašćeni policijski službenik".

U stavu 2 poslije prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: "Prikrivenog isljednika određuje starješina organa koji je nadležan za izvršenje mjera tajnog nadzora ili lice koje on ovlasti."

U stavu 3 riječi: "iz člana 22 tačka 8 ovog zakonika" zamjenjuju se riječima: "organizovanog kriminala".

Stav 4 mijenja se i glasi:

"(4) Prikriveni isljednik i saradnik mogu da učestvuju u pravnom saobraćaju koristeći isprave za prikrivanje identiteta, a prilikom prikupljanja obavještenja mogu da koriste tehnička sredstva za prenos i snimanje zvuka, slike i video zapisa. Organ nadležan za izdavanje isprava na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica, na zahtjev starješine organa nadležnog za izvršenje mjera tajnog nadzora, izdaće isprave za prikrivanje identiteta policijskog službenika ili drugog lica i u bazu podataka unijeti podatke iz tih isprava."

U stavu 6 riječ "policija" zamjenjuje se riječima: "ovlašćeni policijski službenik".

U stavu 7 riječi: "protiv osumnjičenog," zamjenjuju se riječima: "odnosno ako podaci i informacije prikupljeni primjenom mjera tajnog nadzora nijesu potrebni za krivični postupak".

U stavu 8 poslije riječi: "krivičnog postupka" briše se tačka i dodaju riječi: "ili kad je lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica pronađeno."

Poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

"(10) Način izrade, upotrebe, čuvanja i uništavanja isprava za utvrđivanje identiteta uređuje se aktom ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove."

Član 28

U članu 161 stav 2 riječi: "člana 293 stav 5" zamjenjuju se riječima: "člana 293 stav 6".

Član 29

U članu 175 stav 1 tačka 4 mijenja se i glasi:

"(4) je pritvor nužan radi nesmetanog vođenja postupka, a u pitanju je krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna i koje je posebno teško zbog načina izvršenja ili posljedica;"

Član 30

Član 176 mijenja se i glasi:

"(1) Pritvor se na predlog ovlašćenog tužioca određuje rješenjem nadležnog suda.

(2) Prije donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana, sud će saslušati okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora. Saslušanju mogu prisustvovati državni tužilac i branilac.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, rješenje o određivanju pritvora može se donijeti bez saslušanja okrivljenog ako se okrivljeni krije ili ako postoje okolnosti iz člana 175 stav 1 tačka 5 ovog zakonika.

(4) Ako je pritvor određen u skladu sa stavom 3 ovog člana, sud će u roku od 48 časova od časa lišenja slobode saslušati okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora. Nakon saslušanja, sud će odlučiti da li će odluku o određivanju pritvora ostaviti na snazi ili ukinuti pritvor.

(5) Rješenje o određivanju pritvora sadrži: ime i prezime, godinu i mjesto rođenja lica koje se pritvara, krivično djelo za koje se okrivljuje, zakonski osnov za pritvor, vrijeme na koje je određen pritvor, vrijeme lišenja slobode, pouku o pravu na žalbu, obrazloženje osnova, kao i obrazloženje razloga za određivanje pritvora, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(6) Rješenje o određivanju pritvora uručuje se licu na koje se odnosi, odmah po njegovom donošenju. U spisima predmeta se mora naznačiti dan i čas prijema rješenja. Prijem rješenja pritvoreno lice potvrđuje svojim potpisom.

(7) Protiv rješenja o određivanju pritvora državni tužilac, pritvoreno lice i njegov branilac mogu, u roku od 24 časa od časa prijema rješenja, izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, kojem se odmah dostavljaju žalba, rješenje o pritvoru i ostali spisi predmeta. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Kad odlučuje o žalbi na rješenje u slučaju iz stava 7 ovog člana, vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu ili preinačiti pobijano rješenje.

(9) Protiv rješenja kojim je odbijen predlog državnog tužioca da se okrivljenom odredi pritvor, državni tužilac može izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 24 časa od časa prijema rješenja.

(10) Kad odlučuje o žalbi na rješenje u slučaju iz stava 9 ovog člana, vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu ili preinačiti rješenje i odrediti pritvor. Protiv rješenja o određivanju pritvora, državni tužilac, pritvoreno lice i njegov branilac mogu izjaviti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja. Na uručenje rješenja kojim se određuje pritvor i izjavljivanje žalbe primjenjuju se odredbe st. 6 i 7 ovog člana.

(11) U slučajevima iz st. 7, 8 i 10 ovog člana, vijeće je dužno da donese odluku u roku od 48 časova."

Član 31

U članu 178 stav 1 mijenja se i glasi:

"(1) U toku istrage, sudija za istragu će na predlog državnog tužioca ukinuti pritvor. Predlog za ukidanje pritvora mogu da podnesu okrivljeni i njegov branilac."

Član 32

U članu 180 stav 1 poslije riječi "odmah" zarez i riječi: "a najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode" brišu se.

Član 33

U članu 195 stav 4 u trećoj rečenici poslije riječi: "odnosno žalba" dodaju se riječi: "na njegovu do tada poznatu adresu ili".

Član 34

Član 203 mijenja se i glasi:

"Uvid u spise predmeta

Član 203

(1) Pravo na uvid u spise predmeta obuhvata pravo razgledanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja dokaza koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku.

(2) Pravo na uvid u spise predmeta u kojima je postupanje tajno ili je isključena javnost imaju samo lica koja mogu učestvovati u tom postupku u skladu sa ovim zakonikom i zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

(3) Uvid u spise predmeta dozvoljava organ pred kojim se vodi postupak, a kad je postupak završen organ pred kojim je postupak završen, ako ovim zakonikom nije drukčije propisano.”

Član 35

Poslije člana 203 dodaju se dva nova člana koji glase:

“Pravo na uvid u spise predmeta

Član 203a

(1) Oštećeni i njegov punomoćnik imaju pravo na uvid u spise predmeta. Ako bi uvid u spise predmeta prije saslušanja uticao na iskaz oštećenog, pravo na uvid oštećeni i njegov punomoćnik stižu nakon što oštećeni bude saslušan.

(2) Oštećeni kao tužilac ima pravo na uvid u spise predmeta nakon prijema obavještenja iz člana 59 stav 1 ovog zakonika.

(3) Osumnjičeni, odnosno okrivljeni i branilac imaju pravo na uvid u spise predmeta:

- 1) nakon saslušanja osumnjičenog, odnosno okrivljenog;
- 2) nakon podnošenja privatne tužbe.

Ograničenje prava na uvid u spise predmeta

Član 203b

(1) Izuzetno, licima iz člana 203a ovog zakonika u izviđaju i istrazi može se uskratiti pravo na uvid u dio ili spise predmeta u cjelini, ako bi time bila ugrožena svrha istrage, nacionalna bezbjednost i zaštita svjedoka, što u daljem postupku ne smije ugroziti pravo na odbranu.

(2) O uskraćivanju prava na uvid u dio ili spise predmeta u cjelini u izviđaju i istrazi odlučuje državni tužilac rješenjem u kojem navodi razloge iz stava 1 ovog člana, koji ne moraju biti obrazloženi. Lica iz člana 203a ovog zakonika imaju pravo na prigovor protiv rješenja, u roku od tri dana. Prigovor se podnosi državnom tužiocu koji će ga odmah, uz navođenje razloga uskraćivanja prava na uvid u dio ili spise predmeta u cjelini, dostaviti sudiji za istragu. Lica iz člana 203a ovog zakonika nemaju pravo na uvid u razloge državnog tužioca kojim odbija zahtjev za uvid u spise predmeta. O prigovoru lica iz člana 203a ovog zakonika odlučuje sudija za istragu, u roku od tri dana. Odluka sudije za istragu kojom se odbija prigovor lica iz člana 203a ovog zakonika tim licima dostaviće se bez obrazloženja, a državnom tužilaštvu sa obrazloženjem.

(4) Nakon potvrđivanja optužnice okrivljeni i branilac imaju pravo na uvid u spise predmeta u cjelini.”

Član 36

U članu 226 stav 4 prva rečenica mijenja se i glasi:

“(4) Troškovi iz stava 2 tač. 1 do 6 ovog člana, kao i nagrada i nužni izdaci postavljenog branioca, postavljenog punomoćnika oštećenog kao tužioca iz člana 64 stav 3, člana 69 stav 9 i člana 70 ovog zakonika i postavljenog punomoćnika oštećenog iz člana 58 stav 6 ovog zakonika, u postupku zbog krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava

organa koji vodi krivični postupak po podnošenju zahtjeva za naknadu troškova, a nagrada postavljenom braniocu i punomoćniku nakon njihovog razrješenja.”

Član 37

U članu 227 u stavu 4 druga rečenica briše se.

Član 38

U članu 229 stav 1 mijenja se i glasi:

“Kad sud okrivljenog oglasi krivim izreći će u presudi da je dužan da naknadi troškove krivičnog postupka, koji su unaprijed isplaćeni, kao i troškove privatnog tužioca, oštećenog kao tužioca, oštećenog i njihovih zakonskih zastupnika i nagradu i nužne izdatke njihovih punomoćnika.”

Član 39

U članu 257 stav 2 poslije riječi: “ograniči kretanje” dodaju se riječi: “odnosno pristup”, a poslije riječi „prtljaga,“ dodaju se riječi: „preduzme potrebne mjere u cilju pronalazjenja lica,“.

Član 40

Poslije člana 257 dodaju se dva nova člana koji glase:

“Dostavljanje podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju

Član 257a

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je registrovani vlasnik ili korisnik telekomunikacijskog sredstva izvršio, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, na osnovu naredbe sudije za istragu, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja ili identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica, policija može:

1) od operatera komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije sa određenim elektronskim komunikacijskim adresama, utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze lica koja uspostavljaju elektronsku komunikaciju, kao i identifikacijske oznake uređaja;

2) tehničkim uređajem izvršiti identifikaciju internacionalnog identifikacionog broja korisnika (IMSI broj) i internacionalnog identifikacionog broja mobilnog uređaja (IMEI broj) i lociranje telefona i drugih sredstava za elektronsku komunikaciju.

(2) Policija može na osnovu naredbe sudije za istragu:

1) zatražiti od operatera komunikacijskih usluga provjeru iz stava 1 tačka 1 ovog člana i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva;

2) izvršiti identifikaciju i lociranje iz stava 1 tačka 2 ovog člana i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva.

(3) Uz naredbu iz stava 1 tačka 1 i stava 2 tačka 1 ovog člana, sudija za istragu će izdati poseban nalog u kojem će navesti samo telefonski broj, e-mail adresu ili internacionalni identifikacioni broj korisnika (IMSI broj), internacionalni identifikacioni broj mobilnog uređaja (IMEI broj) i adresainternet protokola (IP adresa) lica u odnosu na koje se prikupljaju podaci o elektronskom komunikacijskom saobraćaju.

(4) Naredbu iz st. 1 i 2 ovog člana, sudija za istragu donosi na predlog državnog tužioca, u roku od četiri časa.

(5) Izuzetno, ako se pisana naredba ne može izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, preduzimanje mjere iz st. 1 i 2 ovog člana može započeti na osnovu usmene naredbe sudije za istragu. U tom slučaju pisana naredba mora da bude pribavljena u roku od 24 časa od izdavanja usmene naredbe.

(6) Predlog državnog tužioca za donošenje naredbe iz st. 1, 2 i 4 ovog člana sadrži lične podatke lica iz st. 1 i 2 ovog člana, ako je lice poznato i razloge za izdavanje naredbe.

(7) Ako državni tužilac odluči da ne pokrene krivični postupak, odnosno kad se lice za kojim se traga pronade, prikupljeni materijal će se u zatvorenom omotu dostaviti sudiji za istragu, koji će narediti da se materijal uništi u prisustvu državnog tužioca i sudije za istragu, o čemu će sudija za istragu sačiniti zapisnik.

(8) Sudija za istragu će postupiti u skladu sa stavom 7 ovog člana i kad državni tužilac donese naredbu o sprovođenju istrage protiv osumnjičenog, a prikupljeni materijal ili dio materijala nije potreban za vođenje krivičnog postupka.

(9) Ako su podaci iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljeni protivno odredbama ovog člana, ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Pribavljanje podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama

Član 257b

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je određeno lice izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, na predlog državnog tužioca, sudija za istragu može rješenjem obavezati banku da, u određenom roku, dostavi podatke o bankovnim računima i bankarskim transakcijama tog lica, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica.

(2) Za neizvršavanje rješenja iz stava 1 ovog člana, sudija za istragu može odgovorno lice u banci kazniti novčanom kaznom u iznosu do 5.000 eura, a banku novčanom kaznom do 50.000 eura.

(3) Ako i nakon izricanja novčane kazne iz stava 2 ovog člana banka ne izvrši rješenje sudije za istragu, odgovornom licu u banci može se odrediti zatvor do izvršenja rješenja, a najduže dva mjeseca.

(4) Protiv rješenja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, može se izjaviti žalba u roku od 48 časova od časa prijema rješenja.

(5) O žalbi iz stava 4 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od tri dana od dana dostavljanja odluke suda.

(6) Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja."

Član 41

U članu 259 stav 1 posije riječi "pozivanja" dodaju se riječi: "i da građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom".

U stavu 2 poslije riječi: "Prikupljanje obavještenja" dodaju se riječi: "od strane policije".

U stavu 6 riječi: "prinudno privoditi" zamjenjuje sa riječju "pozvati".

Član 42

U članu 261 stav 4 poslije riječi "osumnjičenom" zarez i riječi: "po njegovom izboru," brišu se, a poslije riječi: "postaviti branioca" dodaju se riječi: "po redosljedu".

Stav 5 mijenja se i glasi:

”(5) Po odobrenju državnog tužioca, a uz prisustvo branioca, policija i službenici organa državne uprave nadležnog za poslove carina mogu da saslušaju osumnjičenog. Ako osumnjičeni sam ne uzme branioca, nadležni državni tužilac će mu po službenoj dužnosti postaviti branioca po redosljedu sa spiska Advokatske komore i bez odlaganja ga saslušati.”

Član 43

U članu 262 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Ako u toku izviđaja državni tužilac ocijeni da je radi donošenja naredbe o sprovođenju istrage potrebno neko lice saslušati u svojstvu svjedoka, saslušanje će obaviti u skladu sa članom 113 ovog zakonika.”

U stavu 2 poslije riječi “osumnjičenom” dodaju se riječi: “ako je poznat”.

Stav 3 briše se.

U stavu 4 poslije prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: “U zapisniku će se navesti razlog zbog kojeg je saslušanje svjedoka izvršeno bez prisustva osumnjičenog i njegovog branioca.”

Dosadašnji stav 4 postaje stav 3.

Član 44

U nazivu člana 264 riječi: “i zadržavanje” brišu se.

U stavu 3 riječi: “12 časova” zamjenjuju se riječima: “24 časa”, a poslije riječi “slobodu” dodaje se riječ “odmah”.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

“(5) Ovlašćeni policijski službenici mogu lišiti slobode lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica. Lice lišeno slobode će se bez odlaganja sprovesti sudiji za istragu, a najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode.”

Član 45

U članu 266 stav 3 poslije riječi “dužnosti” dodaju se riječi: “po redosljedu sa spiska Advokatske komore”.

Član 46

U članu 267 stav 1 riječi: “48 časova” zamjenjuju se riječima: “72 časa”.

U stavu 2 u drugoj rečenici riječi: “osnov sumnje” zamjenjuju se riječima: “osnovanost sumnje”.

U stavu 3 riječi: “imaju pravo žalbe” zamjenjuju se riječima: “mogu izjaviti žalbu, u roku od osam časova od prijema rješenja iz stava 2 ovog člana.”.

Stav 4 briše se.

Član 47

U članu 268 stav 6 mijenja se i glasi:

“(6) Kad je lice lišeno slobode dovedeno državnom tužiocu, to lice ima pravo na zdravstveni pregled od strane doktora medicine kad to zatraži. Izvještaj o obavljenom zdravstvenom pregledu prilaže se spisima predmeta.”

Član 48

U članu 271 stav 2 mijenja se i glasi:

“(2) O odbacivanju krivične prijave obavijestice se podnosilac krivične prijave, oštećeni u skladu sa članom 59 ovog zakonika, kao i lice protiv koga je podnijeta krivična prijava, ako

ono to zahtijeva. Oštećeni i podnosilac krivične prijave u obavještenju će se poučiti o pravu na podnošenje pritužbe na rješenje o odbacivanju krivične prijave.”

Član 49

Poslije člana 271 dodaje se novi član koji glasi:

“Pritužba na rješenje o odbacivanju krivične prijave

Član 271a

(1) Oštećeni ili podnosilac krivične prijave kad nema oštećenog ili je oštećeni nepoznat imaju pravo da, u roku od osam dana od dana prijema obavještenja iz člana 271 stav 2 ovog zakonika, neposredno višem državnom tužilaštvu podnesu pritužbu kojom zahtijevaju preispitivanje rješenja o odbacivanju krivične prijave.

(2) Neposredno više državno tužilaštvo će o svom postupanju po pritužbi iz stava 1 ovog člana obavijestiti oštećenog, odnosno podnosioca krivične prijave u roku od 30 dana od dana podnošenja pritužbe.”

Član 50

U članu 272 poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

“(7) Troškovi krivičnog postupka iz člana 226 stav 1 ovog zakonika padaju na teret državnog tužilaštva.”

Član 51

U članu 276 stav 2 riječ “stranaka” zamjenjuje se riječima: “državnog tužioca, odnosno okrivljenog”.

Član 52

U članu 277 stav 2 poslije riječi “postupka” briše se tačka i dodaju riječi: “u skladu sa članom 154 st. 3 i 4 ovog zakonika.”

Član 53

U članu 290 stav 5 riječi: “15 dana od kad mu je rješenje dostavljeno” zamjenjuju se riječima: “30 dana od kad mu je naredba dostavljena”.

Član 54

Član 293 mijenja se i glasi:

“(1) Optužnica se dostavlja sudu radi kontrole i potvrđivanja.

(2) Kontrolu i potvrđivanje optužnice za krivična djela za koja u prvom stepenu sudi sudija pojedinac vrši predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a za krivična djela za koja sudi vijeće kontrolu i potvrđivanje optužnice vrši vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(3) Po prijemu optužnice predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 15 dana, zakazuje ročište radi ispitivanja i ocjene zakonitosti i opravdanosti optužnice. Na ročište se poziva tužilac, okrivljeni i branilac i u pozivu se upozoravaju da će se ročište održati i u njihovom odsustvu ukoliko se na uredan poziv ne odazovu.

(4) Predsjednik vijeća, nakon što provjeri da li su se svi pozvani odazvali na poziv i da li su im pozivi uredno uručeni, otvara ročište i upoznaje prisutne sa optužnicom koja je sudu dostavljena radi kontrole i potvrđivanja. Tužilac iznosi dokaze na kojima se optužnica zasniva, a okrivljeni i branilac mogu da ukažu na propuste u istrazi ili na nezakonite dokaze ili da nema

dovoljno dokaza za osnovanu sumnju da je okrivljeni izvršio krivično djelo koje je predmet optužbe, kao i da ukažu na dokaze koji idu u korist okrivljenom.

(5) Ročište će se održati i kad se poziv okrivljenom nije mogao uručiti na njegovu do tada poznatu adresu.

(6) Kad sud utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnici iz člana 292 ovog zakonika ili u samom postupku ili je potrebno bolje razjašnjenje stanja stvari da bi se ispitala opravdanost optužnice vratiće optužnicu da se zapaženi nedostaci otklone ili da se istraga dopuni, odnosno sprovede. Tužilac je dužan da, u roku od tri dana od dana kad mu je saopštena odluka suda, podnese ispravljenu optužnicu ili da u roku od dva mjeseca dopuni istragu ili je sprovede. Iz opravdanih razloga, na zahtjev tužioca, ovaj rok se može produžiti. Ako državni tužilac propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti neposredno više državno tužilaštvo. Ako oštećeni kao tužilac propusti pomenuti rok, smatraće se da je odustao od gonjenja i postupak će se obustaviti.

(7) Ako je potrebno bolje razjašnjenje stvari da bi se ispitala opravdanost optužnice oštećenog kao tužioca, sud će optužnicu dostaviti sudiji za istragu da u roku od dva mjeseca preduzme određene dokazne radnje.

(8) Ako sud utvrdi da je za krivično djelo koje je predmet optužbe nadležan drugi sud, ogłosiće nenadležnim sud kojem je podnesena optužnica i po pravosnažnosti rješenja uputiće predmet nadležnom sudu.

(9) Ako sud utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici ili obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, donijeće rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa. Protiv ovog rješenja dozvoljena je posebna žalba o kojoj odlučuje vijeće neposredno višeg suda. Po pravosnažnosti rješenja, predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika obezbijediće da se izdvojeni zapisnici i obavještenja zatvore u poseban omot i predaju sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa. Izdvojeni zapisnici i obavještenja se ne mogu razgledati niti se mogu koristiti u krivičnom postupku.”

Član 55

U čl. 294 i 299 riječ “vijeće” u različitom padežu zamjenjuje se riječju “sud” u odgovarajućem padežu.

Član 56

Član 295 mijenja se i glasi:

“Prilikom donošenja rješenja iz člana 293 stav 7 i člana 294 ovog zakonika sud nije vezan za pravnu ocjenu djela koju je tužilac naveo u optužnici.”

Član 57

U članu 296 stav 1 mijenja se i glasi:

“(1) Ako ne donese rješenje iz člana 293 stav 7 i člana 294 ovog zakonika, sud će u roku od osam dana, a u složenim predmetima u roku od 15 dana od dana održavanja ročišta iz člana 293 stav 3 ovog zakonika, donijeti rješenje kojim se optužnica potvrđuje.”

U stavu 3 riječ “vijeće” zamjenjuje se riječju “sud”.

Član 58

Član 297 mijenja se i glasi:

“Žalba na odluku

Član 297

(1) Protiv odluke suda iz člana 293 stav 7 ovog zakonika žalba je dozvoljena, a protiv odluka iz člana 294 ovog zakonika žalbu može izjaviti tužilac i oštećeni. Protiv ostalih odluka suda donesenih povodom kontrole optužnice žalba nije dozvoljena.

(2) Ako je protiv odluke suda žalbu izjavio samo oštećeni, a žalba bude usvojena smatraće se da je izjavljivanjem žalbe oštećeni preuzeo gonjenje."

Član 59

U članu 298 stav 1 riječi: "koje vrši kontrolu optužnice" zamjenjuju se riječima: "iz člana 24 stav 7 ovog zakonika".

Član 60

Član 300 mijenja se i glasi:

"(1) Za krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti, osumnjičenom, okrivljenom i braniocu može se dati predlog za zaključenje sporazuma o priznanju krivice, odnosno osumnjičeni, okrivljeni i branilac mogu državnom tužiocu predložiti zaključenje takvog sporazuma.

(2) Kad se uputi predlog iz stava 1 ovog člana, stranke i branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja krivice za krivično djelo, odnosno krivična djela koja se osumnjičenom, odnosno okrivljenom stavljaju na teret.

(3) Sporazum o priznanju krivice mora biti zaključen u pisanom obliku i potpisan od stranaka i branioca, a može se podnijeti najkasnije na prvom ročištu za održavanje glavnog pretresa pred prvostepenim sudom.

(4) Sporazum o priznanju krivice podnosi se, ako optužnica još nije podignuta, odnosno nije podnjet optužni predlog ili privatna tužba predsjedniku vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a nakon podizanja optužnice, odnosno podnošenja optužnog predloga ili privatne tužbe predsjedniku vijeća.

(5) Ako je sporazum o priznanju krivice zaključen prije podizanja optužnice, odnosno podnošenja optužnog predloga ili privatne tužbe, državni tužilac će zajedno sa sporazumom dostaviti sudu i optužnicu, odnosno optužni predlog koji čini sastavni dio ovog sporazuma.

(6) Na optužnicu, odnosno optužni predlog iz stava 5 ovog člana, ne primjenjuju se odredbe o kontroli optužnice, odnosno odredbe o prethodnom ispitivanju optužnog predloga."

Član 61

U članu 302 stav 2 mijenja se i glasi:

"(2) Kad je sporazum o priznanju krivice podnesen prije podizanja optužnice, odnosno podnošenja optužnog predloga ili privatne tužbe, o njemu odlučuje predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika."

U stavu 3 poslije riječi "optužnice," dodaju se riječi: "odnosno podnošenja optužnog predloga ili privatne tužbe,".

U stavu 9 druga rečenica mijenja se i glasi: "Sporazum i sve spise predmeta koji čine sastavni dio sporazuma uništava predsjednik vijeća, o čemu sačinjava zapisnik."

Član 62

U članu 303 stav 1 riječi: "predsjednik vijeća" zamjenjuju se riječju "sud".

Član 63

U članu 325 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

“(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, branilac je dužan da bez odlaganja dostavi sudu dokaz o spriječenosti da dođe na glavni pretres.

(3) Pod opravdanom spriječenošću branioca da dođe na glavni pretres u smislu stava 1 ovog člana, ne može se smatrati spriječenost koja traje duže vrijeme niti zauzetost branioca u drugom sudskom predmetu. U tim slučajevima branilac je dužan da obezbijedi zamjenu iz reda advokata.

Dosadašnji stav 2 postaje stav 4.

Član 64

U članu 329 stav 4 riječi: “je odlaganje trajalo duže od tri mjeseca ili ako” brišu se.

Član 65

U članu 348 stav 1 riječ: “maloljetnika” zamjenjuje se riječima: “lice starije od 14 godina”.

Član 66

U članu 356 stav 2 mijenja se i glasi:

“(2) Izuzetno, bez saglasnosti stranaka, ali po njihovom saslušanju, vijeće može odlučiti da se pročita zapisnik o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu, koji je održan pred istim predsjednikom vijeća, ako je svjedok ili vještak na ranijem glavnom pretresu saslušan na sve okolnosti i ako bi njihovo ponovno pozivanje vodilo samo odugovlačenju krivičnog postupka.”

Član 67

U članu 376 poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

“(8) Ako je presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice, optuženi koji se nalazi u pritvoru upućuje se na izdržavanje kazne zatvora, ako je vrijeme provedeno u pritvoru kraće od dužine izrečene kazne zatvora.”

Član 68

U članu 386 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

“(8) izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude;”.

Poslije tačke 8 dodaje se nova tačka koja glasi:

“(9) presuda nema uopšte razloga ili u njoj nijesu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri protivrječni ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrječnost između onog što se navodi u razlozima presude o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava.”

Član 69

Član 392 mijenja se i glasi:

“(1) Kad spisi sa žalbom stignu drugostepenom sudu odmah se, na propisan način, određuje sudija izvjestilac.

(2) Ako sudija izvjestilac utvrdi da postoje greške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne greške u pisanju i računanju, nedostaci u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene

presude sa izvornikom u pogledu podataka iz člana 374 stav 1 tač. 1 do 5 i tačka 7 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća donese posebno rješenje o ispravci prvostepene presude, u skladu sa članom 380 ovog zakonika.

(3) Sudija izvjestilac može, po potrebi, od prvostepenog suda pribaviti izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može preko tog suda ili sudije za istragu suda na čijem se području radnja ima izvršiti ili na drugi način provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili od drugih organa ili organizacija pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

(4) Ako sudija izvjestilac utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici i obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu, prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća donese rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa i da ih, po pravosnažnosti rješenja, u zatvorenom omotu preda sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa.

(5) Ako se radi o krivičnom djelu za koje se goni po optužbi državnog tužioca, sudija izvjestilac će spise dostaviti državnom tužiocu, koji je dužan da ih razmotri i podnese svoj predlog ili izjavi da će predlog podnijeti na sjednici vijeća i da ih bez odlaganja vrati sudu.”

Član 70

U članu 393 stav 1 u prvoj rečenici riječi: “optuženi i njegov branilac, oštećeni kao tužilac ili privatni tužilac” zamjenjuju se riječima: “ovlašćeni tužilac, optuženi ili njegov branilac”.

Član 71

U članu 407 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“(2) Drugostepeni sud će, uvažavajući žalbu ili po službenoj dužnosti, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu, ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tačka 9 ovog zakonika i naložiti prvostepenom sudu da, bez otvaranja glavnog pretresa, otkloni navedenu povredu izradom novog pismenog opravka presude.”

U stavu 5 riječi: “dva puta ukidana” zamjenjuju se riječima: “jednom ukinuta”.

Dosadašnji st. 2, 3, 4 i 5 postaju st. 3, 4, 5 i 6.

Član 72

U članu 417 stav 4 mijenja se i glasi:

“(4) Ispitujući žalbu sud će, po službenoj dužnosti, paziti da li postoje povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 ovog zakonika.”

Član 73

U članu 421 stav 1 poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

“(4) u presudi nije uračunato vrijeme provedeno u ekstradicionom pritvoru.”

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

“(5) U slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, sud koji je sudio u prvom stepenu će preinačiti presudu u dijelu odluke o kazni, na način što će u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno u ekstradicionom pritvoru.”

Dosadašnji st. 5 i 6 postaju st. 6 i 7.

Član 74

U članu 424 stav 1 poslije tačke 5 dodaje se nova tačka koja glasi:

“5a) je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu;”.

Član 75

Član 438 mijenja se i glasi:

“(1) Okrivljeni koji je osuđen na безусловnu kaznu zatvora od jedne godine ili težu kaznu ili kaznu maloljetničkog zatvora i njegov branilac mogu, u roku od 30 dana od dana kad je okrivljeni primio pravosnažnu presudu, pisanim i obrazloženim predlogom tražiti od Vrhovnog državnog tužilaštva da podigne zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažne presude, zbog:

- 1) povrede Krivičnog zakonika na štetu okrivljenog iz člana 387 ovog zakonika;
- 2) povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tač. 1, 3, 5, 6 i 7 ovog zakonika, ili zbog učestvovanja u rješavanju u drugom, odnosno trećem stepenu sudije koji se morao izuzeti (član 38 stav 1 tač. 1 do 5) ili zbog toga što je okrivljenom na glavnom pretresu ili pretresu pred drugostepenim sudom uskraćeno pravo da upotrebljava svoj jezik;
- 3) povrede prava okrivljenog na odbranu;
- 4) povrede odredaba krivičnog postupka u žalbenom postupku, ako je ta povreda bila od uticaja na donošenje pravilne presude.

(2) Predlog iz stava 1 ovog člana, ne može podnijeti okrivljeni koji nije podnio žalbu protiv presude, osim ako je presudom drugostepenog suda umjesto oslobađanja od kazne, sudske opomene, uslovne osude ili novčane kazne, izrečena безусловna kazna zatvora, odnosno kazna maloljetničkog zatvora umjesto vaspitne mjere.

(3) Vrhovno državno tužilaštvo će predlog iz stava 1 ovog člana rješenjem odbiti kao neosnovan ako ocijeni da nema razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, a odbaciti ako je predlog podnijet neblagovremeno ili od strane neovlašćenog lica.

(4) Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana, okrivljeni i njegov branilac mogu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja, podnijeti žalbu Vrhovnom sudu, preko Vrhovnog državnog tužilaštva.

(5) O žalbi iz stava 4 ovog člana rješava vijeće sastavljeno od troje sudija Vrhovnog suda, koje će žalbu odbaciti kao neblagovremenu ili nedozvoljenu, ako je izjavljena van zakonskog roka, odnosno od strane neovlašćenog lica, ili odbiti kao neosnovanu i potvrditi rješenje iz stava 3 ovog člana.

(6) Vijeće iz stava 5 ovog člana će žalbu uvažiti i ukinuti pobijano rješenje ako to rješenje nema razloga ili su dati razlozi nejasni, zbog čega je predlog neosnovan i predmet vratiti Vrhovnom državnom tužilaštvu na ponovni postupak i odlučivanje.

(7) Ako vijeće iz stava 5 ovog člana odbaci ili odbije žalbu, vratiće spise predmeta Vrhovnom državnom tužilaštvu, sa dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke.

(8) Vijeće iz stava 5 ovog člana uvažiće žalbu ako utvrdi da vjerovatno postoje očigledni razlozi na koje se poziva okrivljeni ili branilac okrivljenog. Ako vijeće uvaži žalbu, predlog okrivljenog i njegovog branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti smatraće se zahtjevom za zaštitu zakonitosti.

(9) U slučaju iz stava 8 ovog člana, Vrhovno državno tužilaštvo ima pravo da učestvuje u postupku kao da je podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti.”

Član 76

U članu 448 stav 1 tačka 2 poslije riječi "prijeti" briše se tačka i dodaju riječi: "ili ponoviti krivično djelo;"

Poslije tačke 2 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

"3) postoje okolnosti koje ukazuju da će okrivljeni uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove krivičnog djela ili da će ometati postupak uticanjem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače;

4) uredno pozvani okrivljeni izbjegava da dođe na glavni pretres."

U stavu 2 riječi: "osam dana" zamjenjuju se riječima: "30 dana."

Član 77

U članu 450 stav 1 mijenja se glasi:

"(1) Optužni predlog, odnosno privatna tužba treba da sadrži: ime i prezime okrivljenog, nadimak, ako ga ima, ime i prezime roditelja, datum i mjesto rođenja, mjesto prebivališta i boravišta, državljanstvo ako ga ima, kratak opis krivičnog djela i zakonski naziv krivičnog djela, označenje suda pred kojim se ima održati glavni pretres, predlog koje dokaze treba izvesti na glavnom pretresu, predlog da se okrivljeni oglasi krivim i osudi u skladu sa zakonom i potpis tužioca."

Član 78

Član 451 mijenja se i glasi:

"(1) Kad sud primi optužni predlog ili privatnu tužbu, sudija će prethodno ispitati da li je sud nadležan, da li je stanje stvari dovoljno razjašnjeno za odlučivanje po optužnom predlogu i da li postoje uslovi za odbacivanje optužnog predloga, odnosno privatne tužbe.

(2) Ako sudija utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnom predlogu, odnosno privatnoj tužbi, vratiće ih tužiocu da te nedostatke u roku od tri dana otkloni. Ako oštećeni kao tužilac ili privatni tužilac ne otkloni nedostatke u propisanom roku smatraće se da je odustao od krivičnog gonjenja i postupak će se obustaviti.

(3) Ako sudija utvrdi da je potrebno bolje razjašnjenje stanja stvari da bi se ispitala osnovanost optužnog predloga, vratiće optužni predlog državnom tužiocu da u roku od 30 dana sprovede određene dokazne radnje. Na zahtjev državnog tužioca, iz opravdanih razloga, ovaj rok može se produžiti. Ako državni tužilac propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti višeg državnog tužioca.

(4) Ako sudija ne donese rješenje iz st. 2 i 3 ovog člana, dostaviće optužni predlog odnosno privatnu tužbu okrivljenom i zakazaće, odmah, glavni pretres. Ako se glavni pretres ne zakaže u roku od 30 dana od dana prijema optužnog predloga ili privatne tužbe, sudija je dužan da o razlozima izvijesti predsjednika suda koji će preduzeti mjere da se glavni pretres što prije održi."

Član 79

U članu 453 stav 1 mijenja se i glasi:

"(1) Sudija će rješenjem odbiti optužni predlog ili privatnu tužbu, ako nađe da postoje razlozi iz člana 294 stav 1 ovog zakonika."

Član 80

U članu 477 stav 1 mijenja se i glasi:

"(1) Predmeti koji se u skladu sa Krivičnim zakonikom mogu oduzeti, oduzeće se i kad se krivični postupak ne završi presudomkojom se optuženi oglašava krivim, ako to zahtijevaju

razlozi bezbjednosti ljudi i imovine ili razlozi morala ili ako i dalje postoji opasnost da će biti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela.”

Član 81

U članu 505 riječi: “u skladu sa članom 203” zamjenjuju se riječima: “u skladu sa čl. 203, 203a i 203b”.

Član 82

U članu 508 stav 1 riječi: “tri godine” zamjenjuju se riječima: “jedne godine”.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

“(5) Prilikom raspisivanja potjernice i traganja za licima za kojima je raspisana potjernica mogu se preduzeti radnje i ovlašćenja iz člana 257 ovog zakonika.”

Član 83

Poslije člana 512 dodaje se novi član koji glasi:

“Posebne odredbe o računanju rokova

Član 512a

Ako na dan početka primjene ovog zakona teče neki rok, taj rok će se računati po odredbama ovog zakona, osim ako je prema ranijim propisima rok bio duži.”

Član 84

Poslije člana 513 dodaje se novi član koji glasi:

“Započeti postupci

Član 513a

Ako je do dana početka primjene ovog zakona podignuta optužnica ili podniet optužni akt po odredbama Zakonika o krivičnom postupku (“Službeni list CG”, br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15), na kontrolu optužnice, odnosno prethodno ispitivanje optužnog akta primjenjivaće se odredbe tog zakonika.

Ako je do dana početka primjene ovog zakona donesena odluka protiv koje je u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku (“Službeni list CG”, br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15) izjavljen pravni lijek, a ta odluka još nije dostavljena ili je u toku rok za izjavljivanje pravnog lijeka ili po izjavljenom pravnom lijeku još nije odlučeno, na pravo na pravni lijek i postupak po pravnom lijeku primjenjivaće se odredbe tog zakonika.”

Član 85

Poslije člana 516 dodaju se dva nova člana koji glase:

“Primjena pojedinih odredaba

Član 516a

Odredbe čl. 90a, 90b i 90v ovog zakonika primjenjivaće se od dana stupanja na snagu zakona kojim će se urediti oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću.

Prestanak važenja pojedinih odredaba

Član 516b

Odredbe čl. 91 do 96 ovog zakonika prestaju da važe danom stupanja na snagu zakona kojim će se urediti oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću.”

Stupanje na snagu

Član 86

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se nakon isteka 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonik o krivičnom postupku stupio je na snagu 26. avgusta 2009. godine. Godinu dana kasnije, 26. avgusta 2010. godine, počela je primjena u postupcima za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, dok je puna primjena počela 1. septembra 2011. godine. *Vacatio legis* od godinu, odnosno dvije godine dana, bio je predviđen u cilju efikasnije primjene zakonika, čime je data mogućnost svim subjektima krivičnog postupka da se pripreme za primjenu novih zakonskih rješenja, kao i da se u psihološkom smislu stvore uslovi za njihovo bolje prihvatanje. Najznačajnije karakteristike novog krivičnog postupka su prelazak na državno-tužilačku istragu, nepostojanje sudija porotnika, nastojanje da se poboljša položaj oštećenog, uvođenje sporazuma o priznanju krivice, proširenje kruga krivičnih djela na koja se mogu primijeniti mjere tajnog nadzora, uvođenje postupka za privremeno oduzimanje imovinske koristi, kao i finansijske istrage radi proširenog oduzimanja imovine čije zakonito porijeklo u krivičnom postupku nije dokazano, a teret dokazivanja prenijet je na okrivljenog.

Budući da su Zakonikom o krivičnom postupku predviđeni brojni novi krivično - procesni instituti koji ranije nijesu postojali u našem pravnom sistemu, a mnogi već postojeći instituti značajno su modifikovani, Vlada Crne Gore je 2009. godine donijela Plan implementacije ZKP-a. Njime su stvoreni uslovi da prvi koraci u primjeni ZKP-a budu uspješni i da se na taj način savladaju prvobitni problemi u primjeni svakog reformskog zakona. Iste godine Vlada je obrazovala Komisiju za praćenje implementacije Zakonika o krivičnom postupku čiji je zadatak bio da koordinira aktivnosti na sprovođenju Plana implementacije, ocjenjuje postignute rezultate i predlaže mjere za otklanjanje uočenih nedostataka u primjeni Plana i informiše javnost o sprovođenju Plana. U cilju daljeg praćenja primjene ZKP-a u 2012. godini organizovana je regionalna konferencija „Modeli zakonskih rješenja u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije” i tri stručne rasprave na kojima su razmotrena aktuelna pitanja u vezi primjene Zakonika o krivičnom postupku i problemi u praksi.

Na osnovu navedenih aktivnosti Ministarstvo pravde je pripremilo Informaciju o primjeni Zakonika o krivičnom postupku, koju je Vlada usvojila na sjednici od 17. januara 2013. godine i zaključila da dosadašnja primjena novih instituta propisanih ZKP-om ukazuje na efikasnije vođenje krivičnog postupka i dobru saradnju svih učesnika u postupku i zadužila Ministarstvo da pripremi Izvještaj o potrebi izmjena i dopuna zakonika o krivičnom postupku. Sagledavajući predlog potrebnih izmjena Zakonika o krivičnom postupku, iz usvojenog Izvještaja o potrebi izmjena i dopuna zakonika o krivičnom postupku, došlo se do zaključka da treba pristupiti izmjenama i dopunama ovog zakonik, ali da postavljeni koncept krivičnog postupka ne treba mijenjati. Predmetni izvještaj koji sadrži pregled potrebnih izmjena i dopuna zakonika, sastavljen na osnovu stručnog mišljenja OSCE-a sa predlozima za izmjenu ZKP-a dobijenih tokom održavanja tematskih seminara o primjeni ZKP-a, komentara Vrhovnog suda Crne Gore,

Vrhovnog državnog tužilaštva, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Višeg suda u Podgorici, Agencije za zaštitu ličnih podataka i dr., bio je polazna osnova pri izradi prve radne verzije Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku.

Osim konkretnih predloga koje je Ministarstvo pravde dobilo od relevantnih državnih organa, praćenje primjene ZKP-a vršeno je i kroz druge aspekte, kao što su: izvještaji Evropske komisije o napretku Crne Gore, izvještaji eksperata EK i relevantnih komiteta Savjeta Evrope. U izvještajima eksperata Evropske komisije prepoznati su pozitivni efekti primjene novog zakonika i konstatovan očigledni napredak u procesnom zakonodavstvu, ali su date i određene preporuke za dalje poboljšanje zakonskog teksta. Ovdje valja napomenuti da je, tokom procesa izrade Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, u okviru dijela "Represija korupcije" iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23, održana ekspertska misija, na kojoj su članovi Radne grupe bili u prilici da direktno čuju preporuke eksperata, a koje su bile od značaja za dalje unapređenje zakonskog teksta.

Stoga, potreba donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku zasniiva se na više razloga. Prvi razlog izmjena i dopuna jeste usaglašavanje određenih odredaba sa Ustavom, gdje se prvenstveno misli na one za koje su Ustavnom sudu Crne Gore podnijete inicijative za ocjenu ustavnosti, odnosno za koje je Ustavni sud donio rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti ili donio odluke. Osim navedene obaveze, priličan broj izmjena i dopuna koje se predlažu ovim Zakonom, nastale su kao rezultat praktične primjene zakonika.

Zatim, osavremenjivanje Zakonika o krivičnom postupku na osnovu dobre prakse evropskih i država u regionu, otklanjanje pojedinih zakonskih neusklađenosti i dalje unapređenje određenih postojećih rješenja. Takođe, aktivnost izmjene Zakonika o krivičnom postupku predviđena je brojim nacionalnim obavezujućim dokumentima. Tako, Akcioni planovi za pregovaračka poglavlja 23 i 24 sadrže mjere koje se odnose na dalje unapređenje ZKP-a. Nadalje, Strategija reforme pravosuđa za period 2014-2018, u okviru strateškog cilja jačanje efikasnosti pravosuđa predviđa, između ostalog, unaprjeđenje krivičnog i građanskog zakonodavstva. Akcionim planom za realizaciju Strategije reforme pravosuđa za period 2014-2018 propisane su konkretne mjere koje trebaju da preduzmu nadležne institucije radi ispunjenja strateških ciljeva, među kojima se nalazi izmjena Zakonika o krivičnom postupku. Takođe, krajem 2013. godine urađena je Analiza organizacione strukture, kapaciteta i ovlašćenja državnih organa uprave u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, koja je, između ostalog, obuhvatila prikaz normativnog okvira kroz propise, kojima su uspostavljeni državni organi i organi uprave za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i propise na osnovu kojih se postupa u predmetima organizovanog kriminala i korupcije. Preporuke koje su proizašle iz ove analize pretočene su u aktivnosti kroz Plan realizacije njenih zaključaka, a među njima se nalaze i izmjene i dopune Zakonika o krivičnom postupku.

Na osnovu navedenog proizilazi da postoji više razloga zbog kojih je bilo potrebno pristupiti izmjenama i dopunama procesnog krivičnog zakonodavstva, kako bi Crna Gora imala jedan savremeni i evropski Zakonik o krivičnom postupku, koji će predstavljati dobru osnovu za borbu protiv svih oblika kriminala.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku se ne dira u osnovni koncept Zakonika o krivičnom postupku, koji je već usklađen sa relevantnom pravnom tekovinom Evropske unije i dokumentima Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija, kao izvorima međunarodnog krivičnog prava.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktom Evropske unije:

- Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/62/EU od 15. maja 2014. godine o krivičnopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od falsifikovanja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Savjeta 2000/383/PUP.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim međunarodnim dokumentima:

- Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama;
- Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima;
- Evropskom konvencijom o ekstradiciji, sa dodatnim protokolima.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Zakona vrši se izmjena u odnosu na načelo legaliteta krivičnog gonjenja na način što se državni tužilac obavezuje da preduzme krivično gonjenje kad postoji osnov sumnje da je određeno lice učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.

Članom 2 Zakona uvedena su dva nova člana kojima se propisuju definicije početka krivičnog postupka i momenti nastupanja ograničenja određenih prava usljed vođenja krivičnog postupka (čl. 19a i 19b). Naime, smatra se da krivični postupak počinje preduzimanjem jedne od taksativno navedenih radnji u članu 19a od strane ovlašćenog tužioca odnosno sudije, pa tako: u slučajevima u kojima se istraga sprovodi, smatra se da je krivični postupak počinje donošenjem naredbe o sprovođenju istrage (stav 1 tačka 1); u slučajevima u kojima se istraga ne sprovodi, to je trenutak potvrđivanja neposredne optužnice (stav 1 tačka 2); u skraćenom postupku ili postupku za izricanje krivične sankcije bez glavnog pretresa, krivični postupak počinje pozivanjem na glavni pretres odn. donošenjem rješenja o kažnjavanju bez glavnog pretresa (stav 1 tačka 3); u postupcima za izricanje mjera bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi propisano da je krivični postupak počinje pozivanjem na glavni pretres (stav 1 tačka 4); zakazivanjem glavnog pretresa u postupka po optužnom predlogu ili privatnoj tužbi ili potvrđivanjem optužbe oštećenog kao tužioca (stav 1 tač. 5 i 6). Imajući u vidu uvođenje definicije odnosno preciziranja momenta početka krivičnog postupka i posljedica ograničenja određenih prava usljed vođenja krivičnog postupka, propisano je da ta ograničenja nastupaju - potvrđivanjem optužnice (član 19b stav 1 tačka 1), pozivanjem na glavni pretres u skraćenom postupku ili donošenjem rješenja o kažnjavanju bez glavnog pretresa (član 19b stav 1 tačka 2) ili pozivanjem na glavni pretres u postupku za izricanje mjere bezbjednosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, odnosno obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi (član 19b stav 1 tačka 3). Takođe, novim članom 19b stav 2 propisana je obaveza suda da po službenoj dužnosti, u roku od tri dana od

donošenja odluke, obavijesti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen o navedenim okolnostima.

Članom 3 Zakona brisan je član 21, s obzirom na uvođenje novog člana 19b.

Članom 4 Zakona dopunjen je član 22 sa definicijom izraza da je najduža kazna zatvora kazna zatvor od četrdeset godina.

Članom 5 Zakona izmijenjen je član 24 u odnosu na sastav suda i funkcionalnu sudsku nadležnost. Naime, sastav suda odnosno vijeća je proširen kod odlučivanja o zahtjevu za zaštitu zakonitosti i to na pet sudija.

Članom 6 Zakona preciziran je jedan od razloga za izuzeće onda kada sudija za istragu koji je učestvovao u istom krivičnom predmetu ne može vršiti sudijsku dužnost (član 38 stav 1 tačka 4). Ova izmjena se opravdava time da sudije koje su bile uključene u početnim fazama krivičnog postupka protiv nekog lica, ne mogu učestvovati u donošenju odluke, te će se na ovaj način otkloniti nedoumice u tumačenju postojeće zakonske norme "vršio dokazne radnje".

Članom 7 Zakona dopunjena je odredba o odlučivanju o zahtjevu za izuzeće na način što je propisano da izuzetno, sudija na glavnom pretresu može odbaciti zahtjev kojim se traži njegovo izuzeće, odnosno zahtjev kojim se traži njegovo izuzeće i izuzeće predsjednika suda, ako ocijeni da je zahtjev za izuzeće očigledno neosnovan i da je podnijet radi sprječavanja ili ometanja suda u preduzimanju određenih radnji, odnosno radi odugovlačenja postupka. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

Članom 8 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje sa Amandmanima na Ustav i Zakonom o Državnom tužilaštvu.

Članom 9 Zakona došlo je do izmjene člana 44, na način što je precizirano da državni tužilac može izdavati obavezujuće naloge odnosno usmjeravati radnje i vojne policije i drugih organa državne uprave, prije svega radnje službenika Uprave carina, Poreske uprave i Uprave za nekretnine. Takođe, Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 24, kao posebna mjera propisana je izmjena Zakonika o krivičnom postupku u dijelu propisivanja ovlašćenja carinskih službenika za prikupljanje dokaza i preduzimanja određenih dokaznih radnji kada su u pitanju djela iz oblasti carina. Iz istog razloga izvršena je i izmjena člana 261 stav 5 ZKP-a.

Članom 10 Zakona propisano je da državni tužilac može ovlastiti savjetnika u državnom tužilaštvu da preduzme određene radnje u postupku, osim saslušanja osumnjičenog, a u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu. Takođe, je propisano da zapisnik o sprovedenoj dokaznoj radnji od strane savjetnika potpisom ovjerava državno tužilac (član 48).

Članom 11 Zakona brisana je odredba koja se odnosila na mogućnost podnošenja protivtužbe, ako je podnesena privatna tužba zbog krivičnog djela uvrede (član 51 stav 2) budući da je 2013. godine izvršena dekriminalizacija uvrede.

Članom 12 dopunjen je član 59 obzirom na uvođenje novog člana 271a kojim se oštećenom daje pravo prigovora na rješenje o odbacivanju krivične prijave.

Članom 13 Zakona uvedena je obaveza suda da, u postupku koji se vodi po optužbi oštećenog kao tužioca, obavijesti državnog tužioca da je oštećeni preuzeo gonjenje, kako bi državni tužilac mogao da izvrši uvid u spise krivičnog predmeta odnosno preuzme gonjenje (član 62).

Članom 14 Zakona izmijenjen je član koji se odnosi na obaveznu stručnu odbranu, odnosno obaveznog branioca u krivičnom postupku i ovlašćenja za odlučivanje o postavljenju branioca po službenoj dužnosti (član 69). Tako je u stavu 1 primijenjena nešto drugačija terminologija u odnosu na posebnu kategoriju lica, ali je razlog za obaveznu odbranu suštinski ostao isti, pa se sada govori o licima sa invaliditetom koja su usljed toga nesposobna da se sama uspješno brane, za koje je, uključujući okrivljenog protiv koga se postupak vodi zbog krivičnog djela za koje se može izreći najduža kazna zatvora, sada propisano da ista moraju imati branioca tokom cijelog postupka, počev od prvog saslušanja. Pored postojećih, uvodi se osnov obavezne odbrane u odnosu na kategoriju osumnjičenog i to onda kada ga policija odnosno službenici organa državne uprave nadležni za poslove carina saslušavaju u izviđaju i kada državni tužilac donese rješenje o njegovom zadržavanju, dok se u odnosu na kategoriju okrivljenog uvodi obavezno prisustvo branioca od početka pregovora sa državnim tužiocem o zaključivanju sporazuma o priznanju krivice, pa do donošenja odluke suda o žalbi na presudu (st. 5, 6 i 7). Iako su ova prava već bila zagarantovana kroz posebne obredbe zakonika, ovim se radi lakšeg snalaženja i smanjenja mogućnosti različitog tumačenja zakonika ona sistematizuju na jednom mjestu. Zbog problema koje je u praksi stvaralo dosadašnje zakonsko rješenje o postavljenju branioca, odredba je izmijenjena na način da sada okrivljeni nema mogućnost izbora kad se radi o obaveznoj odbrani, već mu se branilac postavlja po redosljedu sa spiska Advokatske komore. Ovim je onemogućena zloupotreba korišćenja prava na branioca, zbog čega je dolazilo do odugovlačenja postupka i dodatnog isplaćivanja naknada branioca po službenoj dužnosti iz sudskog, odnosno državnog budžeta.

Članom 15 Zakona izmjenjen je član 72 shodno uvođenju novih članova 203a i 203b, kojima se detaljno uređuje pravo stranaka na uvid u spise predmeta i ograničenje prava okrivljenog i njegovog branioca na uvid u spise predmeta.

Članom 16 Zakona proširen je krug okolnosti pod kojima ovlašćeni policijski službenici mogu ući u tuđi stan bez naredbe i izvršiti pretresanje i to: ako neko zove u pomoć ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama (član 83 stav 1). Takođe, u cilju zaštite građana i drugih svjedoka, posebno kada se radi o organizovanom kriminalu, stav 4 dopunjen je sa još jednim uslovom za pretresanje bez prisustva svjedoka.

Čl. 17, 18 i 19 Zakona izvršeno je usklađivanje sa tekstom Nacrta zakona o oduzimanju i upravljanju imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću.

Članom 20 Zakona došlo je do preciziranja normi koje se tiču vraćanja privremeno oduzetih predmeta i imovinske koristi. Naime, preciziranje je izvršeno u smislu da se privremeno oduzeti predmeti i imovinska korist vraćaju i onda kada je donijeta pravnosnažna oslobađajuća presuda ili presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe (član 97).

Članom 21 Zakona proširen je krug lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja i na lica koja su u hraniteljskom odnosu sa okrivljenim. Novina je i u tome što se iskazi lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja sada mogu koristiti kao dokaz, ako su se ta lica odrekla tog prava i odlučila da svjedoče, a kasnije tokom postupka odlučila da ipak neće da svjedoče. Naime, da bi se iskazi lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja mogli koristiti kao dokaz, bez obzira na njihovu kasniju odluku, u članu 109 stav 3 unijeta je obaveza organa koji vodi postupak da ih, pored upozorenja da ne moraju svjedočiti, upozore i na mogućnost korišćenja njihovih iskaza kao dokaza. Ovakvo rješenje je proisteklo iz potreba dosadašnje prakse, a sve u duhu načela utvrđivanja istine i pravičnosti.

Članom 22 Zakona je u članu 120 zakonika propisana posebna zaštita zviždača odnosno lica koja su prijavila korupciju, a koja se saslušavaju kao svjedoci u krivičnom postupku, čime se i ovim propisom jačaju mehanizmi njihove zaštite.

Članom 23 Zakona uvedena je obaveza postojanja naredbe suda i u odnosu na druga lica koja se, pored osumnjičenog i okrivljenog, protive sprovođenju tjelesnog pregleda, uzimanju uzorka krvi i preduzimanju drugih medicinskih radnji koje su po pravilu medicinske nauke neophodne radi analize i utvrđivanja drugih činjenica važnih za krivični postupak, uzimanja pljuvačke radi sprovođenja DNK analize (član 154 stav 4). Uvođenjem ove obaveze osnažuje se zaštita podataka o ličnosti, u kojoj sferi DNK predstavlja podatak posebne kategorije.

Čl. 24, 25, 26 i 27 Zakona izvršene su izmjene i dopune odredaba kojima se uređuju mjere tajnog nadzora u i to pogledu vrste, krivičnih djela za koja se mogu primijeniti, organa koji ih određuju i lica na koja se primjenjuju, u pogledu dužine trajanja, kao i uređenja prekida i obustave primjene MTN.

Naime, članom 24 Zakona u članu 157 stav 1 izvršeno je preciziranje postojećih mjera tajnog nadzora a uvedene su i nove: presrjetanje, prikupljanje i snimanje računarskih podataka, pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova i osnivanje fiktivnog privrednog društva. Uvedena je i mogućnost određivanja mjere tajnog praćenja i video i audio snimanja lica i predmeta prema predmetu krivičnog djela u slučaju kada se ne raspolože saznanjima o identitetu učinioca krivičnog djela, čime će se povećati uspješnost otkrivanja učinilaca posebno u predmetima za krivično djelo neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga (stav 4). U cilju pružanja zaštite i garancije nekažnjavanja za lica koja izvršavaju mjere simulirane kupovine predmeta ili lica i simuliranog davanja i primanja mita, pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova, snimanje razgovora uz prethodno informisanje i saglasnost jednog od učesnika razgovora ili su agnažovani kao prikriveni isljednici ili saradnici, propisano je da se protiv njih neće preduzeti krivično gonjenje za radnje koje predstavljaju pomaganje u vršenju krivičnog djela, ako su te radnje izvršene u cilju obezbjeđivanja podataka i dokaza za uspješno vođenje krivičnog postupka (novi stav 5), a sa druge strane izričito je propisano da izvršenje ovih mjera ne smije da predstavlja podstrekavanje na izvršenje krivičnog djela (novi stav 6). Dalje, imajući u vidu podatke o tome koliko lica se nalazi bjekstvu, te radi povećanja mogućnosti obezbjeđenja prisustva lica koja su na neki način izbjegla suđenje ili izvršenje kazne zatvora, uvedena je mogućnost određivanja pojedinih mjera iz st. 1 i 2 člana 157 zakonika i prema licima za kojima je raspisana međunarodna potjernica ili prema licima za koje postoji osnov sumnje da su u direktnom kontaktu sa licem za kojim je raspisana međunarodna potjernica (stav 7).

Članom 25 Zakona je izvršeno usklađivanje sa posljednjim izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore u smislu proširenja kruga krivičnih djela za koje je moguće odrediti mjere tajnog nadzora. Uvođenjem krivičnog djela iz čl. 262 KZCG pravljenje, nabavljanje i davanje drugom sredstava i materijala za falsifikovanje došlo je do usaglašavanja ZKP-a sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/62/EU o krivičnopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od falsifikovanja.

Članom 26 Zakona izvršene su određene izmjene u odnosu na nadležnost za određivanje i trajanje mjera tajnog nadzora (član 159). Tako je sada državnom tužiocu dato ovlašćenje da može i sam po službenoj dužnosti pisanom naredbom da odredi mjere člana 157 stav 2.

Imajući u vidu da je dosadašnja dužina trajanja mjera tajnog nadzora značajno otežavala prikupljanje dokaza i podataka o krivičnom djelu i učiniocu, te da su postojale preporuke eksperata u ovom pravcu, u odnosu na mjere tajnog nadzora koje su propisane članom 157 stav 1 i stav 2 tač. 3, 4, 5 i 6 izvršena je izmjena na način da one sada mogu trajati do 4 mjeseca, a iz opravdanih razloga se mogu produžavati prema istom licu i za isto krivično djelo najduže do 18 mjeseci od donošenja prve naredbe za njihovo određivanje. Nadalje, njihovo izvršenje se prekida kada prestanu razlozi za primjenu, dok se sa druge strane takve prekinute mjere mogu iz opravdanih razloga nastaviti prema istom licu i za isto krivično djelo. Ono što je jasno propisano ovim stavom jeste da se, nakon proteka rokova za trajanje mjera, ne može nastaviti izvršenje niti se može odrediti nova mjera prema istom licu i za isto krivično djelo i da se u maksimalno trajanje mjere računa vrijeme prekida izvršenja mjere. Što se tiče mjera - simulirana kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita i pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova, propisano je da se predlog za njihovo preduzimanje može odnositi samo na jedan simulirani akt, a da svaki naredni predlog mora sadržati razloge koji opravdavaju ponovno preduzimanje ovih mjera (stav 5). U cilju ispunjenja svrhe određivanja mjera tajnog nadzora, u novom stavu 6 propisana je mogućnost da se u toku izvršenja jedna mjera može zamijeniti novom, u čiji maksimalni rok trajanja se računa i vrijeme trajanja prethodno određene mjere. Dalje, novim stavom 7 propisano je da određivanje mjera tajnog nadzora iz člana 157 st. 1 i 2 prema istom licu i za isto krivično djelo nije od uticaja za određivanje mjera prema licima iz člana 157 stav 7 zakonika. Imajući u vidu savremenu IT tehnologiju i u cilju što efikasnije primjene mjere tajni nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu, izvršena je dopuna stava 6.

Članom 27 Zakona izvršene su određene izmjene i dopune odredbe koje se odnose na izvršenje mjera tajnog nadzora. Naime, propisano je da je za određivanje prikrivenog islednika nadležan starješina organa koji je nadležan za izvršenje mjera tajnog nadzora ili lice koje on ovlasti (član 160 stav 2). Radi veće zaštite angažovanog isljednika i saradnika, preciziran je stav 4 u odnosu na postupak i nadležnost za izdavanje, izradu, upotrebu, čuvanje i uništavanje isprava koje ta lica koriste. Izmjena odnosno dopuna u st. 7 i 8 se vežu za izmjene i dopune u prethodnim članovima. Stavom 9 propisana je obaveza da se podzakonskim aktom bliže uredi način izrade, upotrebe, čuvanja i uništavanja isprava za utvrđivanje identiteta.

Članom 28 Zakona izvršeno je tehničko usaglašavanje zakonika.

Članom 29 Zakona izvršena je izmjena odredbe člana 175 stav 4 tačka 4 na način što je izmijenjen jedan od razloga za određivanje pritvora, imajući u vidu odluku Ustavnog suda Crne Gore broj 2/2015. Pritvor se sada može odrediti ako je to neophodno za nesmetano vođenje

postupka i ako je u pitanju krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna i koje je posebno teško zbog načinja izvršenja ili posljedica.

Članom 30 Zakona došlo je do izmjene člana 176, pa je tako sada uvedena mogućnost da nadležni sud može da donese rješenje o određivanju pritvora i bez prethodnog saslušanja okrivljenog, ukoliko se okrivljeni krije ili ako izbjegava da dođe na glavni pretres, a uredno je pozvan (stav 3). U ovom slučaju, sud je dužan da u roku od 48 časova od časa lišenja slobode sasluša okrivljenog o razlozima za određivanje pritvora i da nakon toga odluči da li će odluku o određivanju pritvora ostaviti na snazi ili ukinuti pritvor (stav 4). Zbog otklanjanja mogućnosti ugrožavanja postupka i praktičnih problema na koje je u dosadašnjoj primjeni nailazio državni tužilac prilikom predlaganja više osnova za određivanje pritvora, uvedena je mogućnost da državni tužilac, pored pritvorenog lica i njegovog branioca, ima pravo izjavljivanja žalbe (stav 7). U odnosu na odredbe koje se tiču odlučivanja vijeća o žalbi protiv rješenja o određivanju pritvora, propisano je da vijeće može odbiti žalbu kao neosnovanu ili preinačiti pobijano rješenje, ako je podnijeta protiv rješenja o određivanju pritvora (stav 8), a kada odlučuje o žalbi državnog tužioca protiv rješenja kojim je mu je odbijen predlog za određivanje pritvora, vijeće ima mogućnost da žalbu odbije kao neosnovanu ili preinači rješenje i odredi pritvor (stav 10), gdje je u oba slučaja dužno da odluku donese u roku od 48 časova.

Članom 31 Zakona izvršena je izmjena odredbe koja se tiče ukidanja pritvora (član 178 stav 1), na način da sada predlog državnog tužioca za ukidanje pritvora povlači obavezno ukidanje pritvora, a o predlogu okrivljenog i njegovog branioca za ukidanje pritvora odlučuje sudija za istragu. Ova izmjena svoje opravdanje nalazi u tome da sudija za istragu po službenoj dužnosti ne određuje pritvor, već samo na predlog državnog tužioca, te da odsustvo predloga za produženje pritvora uzrokuje prestanak pritvora istekom roka određenog prethodnim rješenjem.

Članom 32 Zakona izvršena je izmjena člana 180 stav 1 na način da su policija, državni tužilac, odnosno sud dužni su da o lišenju slobode odmah obavijeste porodicu lica lišenog slobode ili lice sa kojim ono živi u vanbračnoj zajednici, osim ako se lice lišeno slobode tome izričito protivi, čime se navedenim organima sada ne ostavlja mogućnost da, kako je to ranije bilo propisano, to učine najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode.

Članom 33 dopunjen je član 195 na način da će se i u situaciji kada se da se odluka odnosno žalba nije mogla dostaviti na do tada poznatu adresu, jer okrivljeni nije prijavio promjenu adrese, iste istaći na oglasnoj tabli suda, odnosno internet stranici suda.

Čl. 34 i 35 Zakona je na detaljan način uređeno pravo uvida u spise predmeta odnosno ograničenja koja se tiču tog prava. Članom 32 Zakona je, iako to do sada bilo nesporno, decidno navedeno da pravo uvida u spise predmeta podrazumijeva pravo razgledanja, prepisivanja, preslikavanja, snimanja dokaza koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku, te na koji način se postupa sa predmetima u kojima je postupanje tajno ili u kojima su određeni podaci tajni ili je isključena javnost. Kao što je to i sada slučaj, organ pred kojim se vodi postupak dozvoljava uvid u spise predmeta, odnosno organ pred kojim je postupak završen ako zakonikom nije drukčije određeno (član 203).

Članom 35 Zakona uvedeni su novi članovi kojima se preciziraju norme koje se odnose na pravo stranaka na uvid u spise predmeta, odnosno koja lica imaju pravo uvida u spise predmeta, a određen je i trenutak od kada to pravo stiču (član 203a) i izuzeci kada se može uskratiti pravo

okrivljenog i njegovog branioca na uvid u spise predmeta (član 203b). Članom 203b, prije svega, određeni su razlozi zbog kojih se može uskratiti pravo na uvid u spise predmeta, a to su opasnost da će se uvidom u dio ili cijele spise predmeta ugroziti svrha istrage, nacionalna bezbjednost i zaštita svjedoka (stav 1). Stavom 2 uređuje se postupak pokretanja i odlučivanja o uskraćivanju prava na uvid u spise predmeta. Naime, rješenje o uskraćivanju ovog prava donosi državni tužilac i u njemu navodi razloge ograničenja koje ne mora da obrazlaže, a na koje rješenje lica iz člana 203a stav 1 mogu podnijeti prigovor u roku od tri dana. Nakon prijema prigovora državni tužilac će odmah, isto uz navođenje razloga o uskraćivanju uvida u dio ili cijele spise predmeta, dostaviti prigovor sudiji za istragu koji je dužan da o njemu odluči u roku od tri dana. Odluka sudije za istragu kojom se odbija prigovor dostavlja se njegovom podnosiocu bez obrazloženja, a državnom tužilaštvu sa obrazloženjem. Sa druge strane, nakon što se optužnica potvrdi, lica imaju pravo na uvid u cijele spise predmeta (stav 4).

Članom 36 Zakona je radi preciziranja norme i decidnog propisivanja obaveze organa koji vodi krivični postupak, dopunjen član 226 stav 4 na način da se nagrada postavljenom braniocu i postavljenom punomoćniku oštećenog i oštećenog kao tužioca isplaćuje nakon njihovog razrješenja.

Članom 37 Zakona je u cilju preciznog razdvajanja nadležnosti brisan dio odredbe kojim je bilo propisano da osumnjičeni, okrivljeni i branilac mogu zahtijevati da o troškovima odluči sudija za istragu, ukoliko državni tužilac ne usvoji zahtjev za naknadu troškova ili o njemu ne odluči u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva (član 227 stav 4).

Članom 38 Zakona izvršeno je tehničko usklađivanje.

Članom 39 Zakona proširena su ovlašćenja policije odnosno radnje koje mogu da sprovedu u izviđaju (član 257 stav 2) u smislu što ovlašćeni policijski službenici mogu ograničiti pristup određenih lica na određenom prostoru za potrebno vrijeme, kao i preduzimati potrebne mjere u cilju pronalazjenja lica.

Članom 40 Zakona uvode se dva nova člana kojima se detaljno uređuje dostavljanje podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju (član 257a) i pribavljanje podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama (257b), a za koje se opravdanje prvenstveno nalazi u tome što se ovim radnjama značajno zadire u osnovna ljudska prava i slobode garantovana Ustavom Crne Gore. U tom smislu, predmetne dopune su bile neophodne kako bi se Zakonik o krivičnom postupku uskladio sa odlukom Ustavnog suda Crne Gore broj 47/2014.

Primjenu mjere kojim se dobijaju podaci o elektronskom komunikacijskom saobraćaju moguće je primijeniti samo u odnosu na vlasnika i korisnika telekomunikacijskog sredstva, ako postoje osnovi sumnje da je izvršio, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, a njome policija, može: od operatera komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije sa određenim elektronskim komunikacijskim adresama, utvrđivati mjesta na kojima se nalaze lica koja uspostavljaju elektronsku komunikaciju, kao i identifikacijske oznake uređaja i tehničkim uređajem (tzv. IMSI-Catcher) izvršiti identifikaciju IMSI i IMEI broja i lociranje telefona i drugih sredstava za elektronsku komunikaciju (član 257a stav 1). Takođe, st. 2 i 3 policiji se daje mogućnost da navedene provjere, identifikacije i lociranja izvrši i za lica koja su povezana sa vlasnikom ili korisnikom telekomunikacijskog sredstva. Obzirom na prirodu i svrhu ove mjere, propisano je da

policija prethodno navedene radnje može izvršiti samo na osnovu naredbe koju sudija za istragu donosi u roku od četiri sata, na predlog državnog tužioca koji sadrži podatke iz stava 7. Kao i kod drugih posebnih mjera, predviđena je izuzetna mogućnost da policija, ako se pisana naredba ne može izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, može započeti izvršenje ove mjera iz st. 1, 2 i 3 i na osnovu usmene naredbe sudije za istragu, s tim da se pisana naredba mora pribaviti u roku od 24 sata od izdavanja usmene naredbe (stav 6). U cilju obezbjeđenja i zaštite podataka, u slučaju da državni tužilac odluči da ne pokrene krivični postupak, odnosno da se pronađe lice za kojim se traga ili državni tužilac donese naredbu o sprovođenju istrage protiv osumnjičenog, ali prikupljeni materijal ili dio materijala nije potreban za vođenje krivičnog postupka, propisano je da se prikupljeni materijal u zatvorenom omotu dostavi sudiji za istragu, koji će narediti da se materijal uništi u prisustvu državnog tužioca, o čemu mora sačiniti zapisnik (st. 8 i 9). Stavom 10 propisano je da se podaci koji su pribavljeni suprotno navedenim odredbama ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Novim članom 257b se, sa istim ciljem kao u članu 257a, na predlog državnog tužioca sudija za istragu može, ako postoje osnovi sumnje da je određeno lice izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti obavezati banku da distavi podatke o bankovnim računima i bankarskim transakcijama tog lica, a radi otkrivanja učinioca i prikupljanja dokaza ili radi lociranja, identifikacije lica i traganja za licem koje se nalazi u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana međunarodna potjernica (stav 1). Nadalje, u slučaju neizvršenja rješenja sudije propisane su i kazne za banku i odgovorno lice u banci, a uređeno je pravo žalbe na rješenja sudije za istragu (st. 4, 5 i 6).

Članom 41 Zakona precizirana je odredba člana 259 stav 2 i otklonjena mogućnost prinudnog dovođenja građanina (stav 6), na način što je propisano da se građanin može ponovo pozvati, uz saglasnost državnog tužioca, radi prikupljanja obavještenja o istom krivičnom djelu.

Članom 42 Zakona izvršene su izmjene člana 261 stav 4 shodno izmjenama člana 69 zakonika. Takođe, izvršena je i izmjena stava 5 na način što je sada policiji i carinskim službenicima dato ovlašćenje da saslušavaju osumnjičenog bez njegovog pristanka, a po odobrenju državnog tužioca i uz prisustvo branioca.

Članom 43 Zakona izvršene su izmjene člana 262. Naime, državni tužilac može saslušati neko lice u svojstvu svjedoka u skladu sa odredbama koje se odnose na saslušanje svjedoka u izviđaju, ako u toku izviđaja ocijeni da je to potrebno radi donošenja naredbe o sprovođenju istrage. U stavu 4 je uvedena obaveza navođenja razloga zbog kojeg je saslušanje svjedoka izvršeno bez prisustva osumnjičenog i njegovog branioca.

Članom 44 Zakona, pored preciziranja normi, produžen je rok u kojem je policija dužna da lice lišeno slobode pusti na slobodu u slučaju da ga u tom roku ne sprovede državnom tužiocu i to sa 12 na 24 časa. Naime, ove izmjene imaju svoje opravdanje u praksi koja je pokazala da se i policija i državni tužilac susrijeću sa velikim poteškoćama da u roku od 12 odnosno 48 časova preduzmu neophodne mjere, a naročito je to bilo izraženo kod krivičnih djela organizovanog kriminala i korupcije, imajući u vidu obim i složenost ovih predmeta, kao i veliki broj osumnjičenih lica. Ovom izmjenom, tj. produženjem navedenih rokova osigurava se uspješnost spovođenja radnji nadležnih organa, a samim tim efikasnost i uspješnost cijelog krivičnog postupka.

Članom 45 Zakona izvršeno je usklađivanje s obzirom na izmjene u članu 12 zakona (odbrana po službenoj dužnosti).

Članom 46 Zakona produženo je vrijeme zadržavanja osumnjičenog lišenog slobode od strane državnog tužioca sa 48 na 72 sata, iz kojeg razloga je u stavu 3 precizirano da osumnjičeni i njegov branilac mogu izjaviti žalbu protiv rješenja o zadržavanju u roku od osam časova od časa prijema rješenja (član 267).

Članom 47 Zakona precizno se definiše pravo lica lišenog slobode da kad je dovedeno državnom tužiocu, ima pravo na zdravstveni pregled od strane doktora medicine kad to zatraži (član 268 stav 6). Ovom izmjenom ispuniće se jedna od CPT preporuka.

Članom 48 Zakona je u cilju transparentnog postupanja po podnijetoj krivičnoj prijavi uvedena obaveza državnog tužioca da i lice protiv koga je podnijeta krivična prijava obavijesti o odbacivanju krivične prijave, a na zahtjev tog lica. Takođe, obzirom da na uvođenje novog člana 271a propisana je obaveza državnog tužioca da oštećenog pouči i o pravu na podnošenje pritužbe na rješenje o odbacivanju krivične prijave.

Članom 49 Zakona uveden je novi član kojim se daje mogućnost oštećenom ili podnosiocu krivične prijave u slučajevima kada nema oštećenog ili je nepoznat na podnošenje pritužbe na rješenje o odbacivanju krivične prijave (član 271a). Ovo pravo mogu ostvariti podnošenjem pritužbe neposredno višem državnom tužilaštvu u cilju preispitivanja rješenja o odbacivanju krivične prijave i to u roku od osam dana od dana prijema obavještenja iz člana 271 stav 2 (stav 1). Takođe, stavom 2 propisuje se obaveza neposredno više državno tužilaštvo da o svom postupanju po pritužbi obavijestiti oštećenog, odnosno podnosioca krivične prijave u roku od 30 dana od dana podnošenja pritužbe.

Čl. 50, 51 i 52 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje normi.

Članom 53 Zakona produžen je rok u kojem oštećeni može podići neposrednu optužnicu nakon što mu je dostavljena naredba o obustavljanju istrage.

Članom 54 Zakona izvršena je izmjena i dopuna člana 293 (kontrola optužnice). Promijenjena je funkcionalna nadležnost za kontrolu i potvrđivanje optužnice, pa sada kontrolu optužnice za krivična djela koja u prvom stepenu sudi sudija pojedinac vrši predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 zakonika, a za krivična djela koja sudi vijeće, kontrolu i potvrđivanje vrši vijeće iz člana 24 stav 7 zakonika. Takođe, radi ispitivanja i ocjene zakonitosti i opravdanosti optužnice po prijemu optužnice predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 u roku od 15 dana zakazuje ročište, na koju se pozivaju tužilac, okrivljeni i branilac, koje će se održati i onda kada poziv za njegovo održavanje nije mogao uručiti okrivljenom na njegovu do tada poznatu adresu. Tužilac iznosi dokaze na kojima se optužnica zasniva, a okrivljeni i branilac mogu da ukažu na propuste u istrazi ili na nezakonite dokaze ili da nema dovoljno dokaza za osnovanu sumnju da je okrivljeni izvršio krivično djelo koje je predmet optužbe, kao i da ukazu na dokaze koji idu u korist okrivljenom. Navedenom izmjenom ojačaće se položaj okviljenog prije stupanja optužnice na pravnu snagu.

Čl. 55, 56, 57, 58 i 59 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje.

Čl. 60, 61 i 62 Zakona izvršena je izmjena odredaba koje se odnose na sporazum o priznanju krivice. Naime, osim terminološkog usklađivanja, proširen je krug krivičnih djela za koje se može predložiti tj. zaključiti sporazum o priznanju krivice i to na sva krivična djela koja se gone po službenoj dužnosti, a mogućnost ovakvog načina rješavanja krivičnog postupka sada je pružena i osumnjičenom (član 300 stav 1). Na ovaj način se daje još veća prednost ovom načinu rješavanja krivičnih postupaka odnosno nekoj vrsti alternativnog rješavanja sporova, čime će se postići veća efikasnost i efektivnost krivičnog postupka, što je zapravo bio i jeste cilj ranije definisanog koncepta zakonika. Izmjene odnosno dopune člana 300 zakonika posebno su značajne zbog uvođenja dva nova stava kojima se propisuje da je državni tužilac dužan da, u slučaju kada je sporazum o priznanju krivice zaključen prije podizanja optužbe, sudu zajedno sa sporazumom, dostavi optužbu koja čini sastavni dio sporazuma, ali da se na ovu optužbu ne primjenjuju odredbe o kontroli optužnice, odnosno prethodnog ispitivanja optužnog predloga.

Članom 63 izvršena je dopuna člana 325 na način da je uredno pozvani branilac, u slučaju nedolaska na glavni pretres, dužan da bez odlaganja dostavi sudu dokaz o spriječenosti da dođe na glavni pretres odnosno spriječenosti da dođe na glavni pretres. Takođe, precizirano je da se opravdanom spriječenosti branioca da dođe na glavni pretres ne može smatrati ukoliko se radi o spriječenosti koja traje duže vrijeme niti zauzetost branioca u drugom sudskom predmetu.

Članom 64 Zakona, u cilju veće efikasnosti krivičnog postupka, održavanju kontinuiteta glavnog pretresa i usklađivanja sa načelom ekonomičnosti, ukinuta je obaveza da, ukoliko je odlaganje glavnog pretresa trajalo duže od tri mjeseca, glavni pretres mora iznova početi i da se svi dokazi moraju ponovo izvesti (član 329 stav 4).

Članom 65 izvršeno je terminološko usklađivanje.

Članom 66 Zakona došlo je do izmjene odredbe koja se odnosi na izuzetnu situaciju čitanja zapisnika o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu, a sa ciljem doprinosa efikasnosti u radu. U tom smislu, sada propisanom normom vijeće može, bez saglasnosti stranaka, ali po njihovom saslušanju, odlučiti da se pročita zapisnik o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu, koji je održan pred istim predsjednikom vijeća, ukoliko je svjedok ili vještak ranije saslušan na sve okolnosti i ako bi njihovo ponovno pozivanje vodilo samo odugovlačenju krivičnog postupka (član 356 stav 2).

Članom 67 Zakona uređuje se pitanje šta se dešava sa optuženim koji se nalazi u pritvoru, a donijeta je presuda na osnovu sporazuma o priznanju krivice. Uvođenjem novog stava u članu 376 se sada precizno propisuje da se, u slučaju kada je presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice, optuženi koji se nalazi u pritvoru upućuje na izdržavanje kazne i to pod uslovom da je vrijeme provedeno u pritvoru kraće od dužine izrečene kazne zatvora.

Članom 68 Zakona je u članu 386 zakonika došlo do razdvajanja osnova za postojanje bitne povrede odredaba krivičnog postupka, a koje je usko povezano sa izmjenom odredbe koja se odnosi na ukidanje prvostepene presude. Na ovaj način se postiže ušteda vremena i izbjegava nepotrebno otvaranje glavnog pretresa kada je odluka suda prvog stepena u meritumu pravilna, ali je u svrhu zakonitosti neophodno dati sadržajno valjane, jasne, potpune i saglasne razloge ili ih korigovati u odnosu na sadržinu isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku – što se svakako može preduzeti bez ponovnog otvaranja glavnog pretresa, a posljedica ukidanja

pobijane odluke ostaje rezervisna samo za slučajeve u kojima je nužno naložiti ponovno suđenje (kada se utvrdi postojanje bitnih povreda odredaba krivičnog postupka).

Članom 69 Zakona je zbog nedoumica koje su se pojavljivale u praksi, iz člana 392 zakonika (postupanje pred drugostepenim sudom) obrisao dio odredbe koji je obavezivao predsjednika vijeća da, nakon što državni tužilac vrati spise, o zakazanoj sjednici vijeća obavještava državnog tužioca, okrivljenog i njegovog branioca. Navedena izmjena je izvršena s obzirom da je u članu 393 stav 1 zakonika propisano ko se obavještava o sjednici vijeća, a uzimajući u obzir da obavještavanje okrivljenog i njegovog branioca koji nijesu tražili prisustvo sjednici vijeća usporava postupak po žalbi, a nema ni svrhe ako isti to nisu ni tražili. Osim toga, nikada ranije okrivljeni i njegov branilac nijesu obavještavani o sjednici, jedino u slučaju kad su to u žalbi odnosno u odgovoru na žalbu izričito zahtijevali. Takođe, propisano je da zbog postojanja kojih grešaka odnosno nedostataka u spisima, sudija izvjestilac dostavlja iste prvostepenom sudu prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, kako bi predsjednik prvostepenog vijeća donio posebno rješenje o ispravci prvostepene presude u skladu sa posebnim članom (stav 2).

Članom 70 Zakona izvršeno je terminološko usklađivanje.

Članom 71 Zakona, a u vezi sa izmjenama u članu 386, u članu 407 uveden je novi stav kojim se propisuje da će drugostepeni sud, uvažavajući žalbu ili po službenoj dužnosti i ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tačka 9 zakonika, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i naložiti prvostepenom sudu da bez otvaranja glavnog pretresa otkloni navedenu povredu novom izradom pismenog otpravka presude (novi stav 2). Takođe, kako bi se povećao stepen pravne sigurnosti i sa ciljem uticaja na efikasnost i kvaliteta rada sudova, te kako bi se doprinijelo poboljšanju kvaliteta rada sudova, sada je propisano da će drugostepeni sud u sjednici vijeća ili nakon održanog pretresa sam donijeti presudu, ukoliko je prvostepena presuda već jednom ukinuta (stav 5), a ne ako je dva puta ukidana kako je to propisano važećim zakonikom.

Članom 72 Zakona izmijenjena je obaveza suda prilikom ispitivanja žalbe na rješenje prvostepenog suda i to na način da je sada po službenoj dužnosti obavezan da pazi da li postoje povrede odredaba krivičnog postupka koje su propisane članom 386 stav 1 zakonika (član 417 stav 1). Naime, zbog ograničenja suda koja su postojala prethodnim zakonskim rješenjem i zbog toga što podnosilac žalbom nije pobijao odluku po pitanju bitne povrede odredaba krivičnog postupka, drugostepeni sud se nije upuštao u bitne povrede odredaba krivičnog postupka, zbog čega se dešavalo da rješenja koja imaju nedostatke a ne mogu se ispitati, postaju pravosnažna.

Članom 73 Zakona dopunjene su odredbe člana 421 koje se odnose na preinačenje presude bez ponavljanja krivičnog postupka. Tako se sada presuda u dijelu odluke o kazni može preinačiti i bez ponavljanja postupka ako u presudi nije uračunato vrijeme provedeno u ekstradicionom pritvoru, za koje preinačenje je nadležan sud koji je sudio u prvom stepenu. Ova izmjena je izvršena u skladu sa pravnim stavom Vrhovnog suda Crne Gore u vezi postupka i nadležnosti za uračunavanje ekstradicionog pritvora u pravosnažnu presudu.

Članom 74 Zakona uvodi se još jedan osnov za ponavljanje krivičnog postupka u korist okrivljenog i to u slučaju je kada je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu (član 424 tačka

5a). Na ovaj način se vrši usklađivanje sa odredbama Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore kojima se propisuje postupak po ustavnoj žalbi, odnosno postupanje nadležnih organa kada je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode.

Članom 75 Zakona izvršene su izmjene i dopune člana kojim se uređuje predlog okrivljenog za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti (član 438). Izmjenom na decidan način su navedeni razlozi zbog koji okrivljeni odnosno njegov branilac mogu, u roku od 30 dana od dana kada je okrivljeni primio pravosnažnu presudu, tražiti od Vrhovnog državnog tužilaštva podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, pa tako zbog: povrede krivičnog zakonika na štetu okrivljenog propisane u članu 387 zakonika; povrede odredaba krivičnog postupka propisanih u članu 386 st. 1 tač. 1, 3, 5, 6 i 7 zakonika ili zbog učestvovanja u rješavanju u drugom, odnosno trećem stepenu sudije koji se morao izuzeti (čl. 38. Tač. 1 do 5) ili zbog toga što je okrivljenom na glavnom pretresu ili pretresu pred drugostepenim sudom uskraćeno pravo da upotrebljava svoj jezik; povrede prava okrivljenog na odbranu i/ili povrede odredaba krivičnog postupka u žalbenom postupku, ako je ta odredba bila od uticaja na donošenje pravilne presude. Pri odlučivanju o ovom predlogu, Vrhovno državno tužilaštvo sada će rješenjem predlog odbiti kao neosnovan, ako ocijeni da nema razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti odnosno odbaciti, ako je predlog podniet neblagovremeno ili od strane neovlašćenog lica (stav 3). Kako bi se postupak skratio i kako više ne bi postojala potreba da se spisi predmeta traže posebno od Vrhovnog državnog tužilaštva, a posebno od sudova čije se odluke pobijaju, žalba na rješenje Vrhovnog državnog tužioca se sada podnosi Vrhovnom sudu Crne Gore preko Vrhovnog državnog tužilaštva (stav 4), a koju žalbu vijeće može da odbaci kao neblagovremenu ili nedozvoljenu ili odbije kao neosnovanu i potvrdi rješenje Vrhovnog državnog tužilaštva (stav 5). Sa druge strane, u slučaju da Vijeće uvaži žalbu i ukine pobijano rješenje, iz razloga što isto nema razloga ili su dati razlozi nejasni zbog čega je predlog neosnovan, predmet će vratiti Vrhovnom državnom tužilaštvu na ponovni postupak i odlučivanje (stav 6). Nadalje, Vijeće Vrhovnog suda Crne Gore će, u slučaju da odbaci ili odbije žalbu vratiti Vrhovnom državnom tužilaštvu sve spise sa dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke (stav 7). Kada utvrdi da vjerovatno postoje očigledni razlozi na koje se poziva okrivljeni ili branilac okrivljenog Vijeće se uvažiti žalbu, u kom slučaju će se predlog okrivljenog i njegovog branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti smatrati zahtjevom za zaštitu zakonitosti (stav 8). U slučaju da uvaži žalbu (stav 8), Vrhovno državno tužilaštvo ima pravo da učestvuje u postupku kao da je podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti (stav 9).

Članom 76 Zakona su prošireni osnovi za određivanje pritvora u skraćenom postupku. Pa se tako sada pritvor može odrediti i ako posebne okolnosti ukazuju da će okrivljeni ponoviti krivično djelo, kao i ako postoje okolnosti koje ukazuju da će okrivljeni uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove krivičnog djela ili da će ometati postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače, odnosno da uredno pozvani okrivljeni izbjegava da dođe na glavni pretres (član 448 stav 1 tač. 2, 3 i 4). U stavu 2 člana 448 trajanje pritvora prije podnošenja optužnog predloga produženo je sa osam na 30 dana.

Članom 77 Zakona su, zbog poteškoća koje su u dosadašnjoj praksi imali sud i državno tužilaštvo povodom prikupljanja podataka koji su sastavni dio optužnog predloga odnosno privatne tužbe, navedeni podaci koje ti akti trebaju da sadrže (član 450 stav 1).

Članom 78 Zakona detaljnije je uređen mehanizam kontrole odnosno preispitivanja optužnog akta, na način što je izmijenjen član 451 zakonika. Prva novina u odnosu na ovaj član ogleda se u

tome da sud nakon što primi optužni predlog ili privatnu tužbu, pored ispitivanja nadležnosti i postojanja uslova za odbacivanje ovih akata, mora prethodno ispitati da li je stanje stvari dovoljno razjašnjeno za odlučivanje po optužnom predlogu (stav 1). Takođe, propisano je da ukoliko sudija utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnom predlogu, odnosno privatnoj tužbi, on će iste vratiti državnom tužiocu kako bi te nedostatke otklonio, te da će se, ukoliko državni tužilac to ne učini roku od tri dana, smatrati da je odustao od krivičnog gonjenja i postupak obustaviti (stav 2). Sa druge strane, onda kada sudija utvrdi da je potrebno bolje razjašnjenje stanja stvari da bi se ispitala osnovanost optužnog predloga on će optužni predlog vratiti državnom tužiocu da u roku od 30 dana sprovede određene dokazne radnje, s tim da se, na njegov zahtjev iz opravdanih razloga, ovaj rok može produžiti, a u slučaju da propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti višeg državnog tužioca (stav 3). Ako sudija ne donese rješenje dostaviće optužbu okrivljenom i odmah će zakazati glavni pretres (stav 4).

Članom 79 Zakona izmijenjen je član 453 stav 1 na način da sudija odbija optužni predlog ili privatnu tužbu ako ustanovi da djelo koje je predmet optužbe nije krivično djelo; da je krivično gonjenje zastarjelo ili da je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili da postoje druge okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje odnosno da nema dovoljno dokaza da je okrivljeni osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe.

Članom 80 Zakona se uvodi obaveza oduzimanja određenih predmeta u vezi sa krivičnim djelom i onda kada krivični postupak nije završen presudom kojom se optuženi oglašava krivim. Ovdje se misli na predmete čije je oduzimanje propisano kao obavezno ili ako to zahtijevaju razlozi bezbjednosti ljudi i imovine ili razlozi morala ili ako i dalje postoji opasnost da će biti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela (član 447 stav 1). Ovim se još jednom osnažuju i čine opravdanim odredbe zakonika koje se tiču izricanja ove vrste mjere bezbjednosti.

Članom 81 Zakona vrši se tehničko usklađivanje.

Članom 82 Zakonika izvršeno je usklađivanje sa članom 2 Evropske konvencije o ekstradiciji sa dodatnim protokolima (član 508 stav 1). Nadalje, uvedena je mogućnost da se prilikom raspisivanja potjernice i traganja za licima za kojima je raspisana potjernica mogu preduzeti radnje i ovlašćenja iz člana 257 ovog zakonika a sve u cilju pronalaženja ovih lica (član 508 stav 5) i suzbijanja kriminala.

Čl. 83, 84, 85 i 86 Zakona propisane su prelazne i završne odredbe.

Naime, ako na dan stupanja na snagu ovog zakonika teče neki rok, taj rok će se računati po odredbama ovog zakonika, osim ako je prema ranijim propisima rok bio duži.

Ako je do dana početka primjene ovog zakona podignuta optužnica ili podniet optužni akt po odredbama Zakonika o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15), na kontrolu optužnice, odnosno prethodno ispitivanje optužnog akta primjenjivaće se odredbe tog zakonika.

Ako je do dana početka primjene ovog zakona donesena odluka protiv koje je u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14 i 2/15), izjavljen pravni lijek, a ta odluka još nije dostavljena ili je u toku rok za izjavljivanje pravnog

lijeka ili po izjavljenom pravnom lijeku još nije odlučeno, na pravo na pravni lijek i postupak po pravnom lijeku primjenjivaće se odredbe ovog zakonika.

Odredbe čl. 90a, 90b i 90v ovog zakonika primjenjivaće se od dana stupanja na snagu zakona kojim će se urediti oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću, a odredbe čl. 91 do 96 ovog zakonika prestaju da važe danom stupanja na snagu zakona kojim će se urediti oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću.

Propisano je da izmjene i dopune zakonika stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a da će se isti primjenjivati nakon isteka 30 dana od dana stupanja na snagu.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

PREGLED ODREDAKA KOJE SE MIJENJAJU

Načelo legaliteta krivičnog gonjenja

Član 19

Državni tužilac je dužan da preduzme krivično gonjenje kad postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

Ograničenje određenih prava usljed pokretanja krivičnog postupka

Član 21

Kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ova ograničenja, ako zakonom nije drukčije određeno, nastupaju stupanjem optužnice na pravnu snagu, a za krivična djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili zatvor do pet godina, od dana kad je donesena osuđujuća presuda, bez obzira da li je postala pravosnažna.

Značenje izraza

Član 22

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakoniku imaju sljedeće značenje:

- 1) osumnjičeni je lice prema kome je nadležni državni organ preduzeo neku radnju zbog postojanja osnova sumnje da je učinilo krivično djelo, a u odnosu na koje još nije donesena naredba o sprovođenju istrage niti je podnesena neposredna optužnica;
- 2) okrivljeni je lice protiv koga je donesena naredba o sprovođenju istrage ili protiv koga je podignuta optužnica, optužni predlog ili privatna tužba ili lice protiv koga je pokrenut posebni postupak za primjenu mjera bezbjednosti obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi i obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi; izraz okrivljeni može se koristiti u krivičnom postupku kao opšti naziv za okrivljenog, optuženog i osuđenog;
- 3) optuženi je lice protiv koga je optužnica stupila na pravnu snagu;
- 4) osuđeni je lice za koje je pravosnažnom presudom ili pravosnažnim rješenjem o kažnjavanju utvrđeno da je krivo za određeno krivično djelo;
- 5) oštećeni je lice čije je kakvo lično ili imovinsko pravo krivičnim djelom povrijeđeno ili ugroženo;
- 6) tužilac je državni tužilac, privatni tužilac i oštećeni kao tužilac;

7) stranka je tužilac i okrivljeni;

8) organizovani kriminal podrazumijeva postojanje osnova sumnje da je krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža kazna rezultat djelovanja tri ili više lica udruženih u kriminalnu organizaciju, odnosno kriminalnu grupu, čiji je cilj vršenje teških krivičnih djela, radi sticanja nezakonite dobiti ili moći, u slučaju kad su ispunjena najmanje tri od sljedećih uslova:

a) da je svaki član kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe imao unaprijed određeni ili očigledno odredivi zadatak ili ulogu;

b) da je djelovanje kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe planirano na duže vrijeme ili za neograničeni vremenski period;

v) da se djelovanje kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe zasniva na primjeni određenih pravila unutrašnje kontrole i discipline članova;

g) da se djelovanje kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe planira i sprovodi u međunarodnim razmjerama;

d) da se u djelovanju kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe primjenjuje nasilje ili zastrašivanje ili da postoji spremnost za njihovu primjenu;

đ) da se u djelovanju kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe koriste privredne ili poslovne strukture;

e) da se u djelovanju kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe koristi pranje novca ili nezakonito stečene dobiti;

ž) da postoji uticaj kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe ili njenog dijela na političku vlast, sredstva javnog informisanja, zakonodavnu, izvršnu ili sudsku vlast ili na druge važne društvene ili ekonomske činioce.

Sastav suda i funkcionalna sudska nadležnost

Član 24

(1) U prvom stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od troje sudija, osim u slučaju iz stava 2 ovog člana.

(2) Za krivična djela za koja je kao glavna kazna propisana novčana kazna ili kazna zatvora do deset godina u prvom stepenu sudi sudija pojedinac, osim za djela organizovanog kriminala ili ako zakonom nije drukčije određeno.

(3) U drugom stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od troje sudija.

(4) U trećem stepenu sud sudi u vijeću sastavljenom od pet sudija, osim u slučaju iz stava 10 ovog člana.

(5) U izviđaju i istrazi učestvuje sudija za istragu prvostepenog suda u skladu sa ovim zakonikom.

(6) Predsjednik suda i predsjednik vijeća odlučuju u slučajevima propisanim ovim zakonikom.

(7) Prvostepeni sudovi, u vijeću sastavljenom od troje sudija, odlučuju o žalbama protiv rješenja sudije za istragu i drugih rješenja kad je to određeno ovim zakonikom, donose odluke u prvom stepenu van glavnog pretresa, sprovode postupak i donose presudu po

zahtjevu kojim se traži izvršenje krivične presude stranog suda i stavljaju predloge u slučajevima propisanim ovim zakonikom ili drugim zakonom.

(8) Ako se kod suda koji sudi samo u prvom stepenu, zbog nedovoljnog broja sudija, ne može obrazovati vijeće iz stava 7 ovog člana, poslove iz nadležnosti tog vijeća vršiće vijeće neposredno višeg suda.

(9) Odredbe ovog zakonika koje se odnose na prava i dužnosti predsjednika vijeća i vijeća shodno se primjenjuju i na sudiju pojedinca kad sudi u skladu sa odredbama ovog zakonika.

(10) Sud odlučuje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti u vijeću sastavljenom od troje sudija, osim kad odlučuje o zahtjevu za zaštitu zakonitosti protiv odluke vijeća tog suda zbog povrede zakona.

(11) U slučajevima koji nijesu propisani u st. 3, 4 i 10 ovog člana, sudovi višeg stepena odlučuju u vijeću sastavljenom od troje sudija, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

Razlozi za izuzeće

Član 38

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost, ako:

- 1) je oštećen krivičnim djelom;
- 2) mu je okrivljeni, njegov branilac, tužilac, oštećeni, njihov zakonski zastupnik ili punomoćnik bračni drug, bivši bračni drug ili sa njim živi u vanbračnoj zajednici ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbini do drugog stepena;
- 3) je sa okrivljenim, njegovim braniocem, tužiocem ili oštećenim u odnosu staraoca, šticećenika, usvojioca, usvojenika, hranioca ili hranjenika;
- 4) je u istom krivičnom predmetu vršio dokazne radnje ili je učestvovao u postupku kao tužilac, branilac, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog, odnosno tužioca ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak;
- 5) je u istom predmetu učestvovao u donošenju odluke nižeg suda ili odluke iz člana 302 stav 10 ovog zakonika ili ako je u istom sudu učestvovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom;
- 6) postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost.

Izuzeće državnog tužioca i drugih učesnika u postupku

Član 43

(1) Odredbe o izuzeću sudija shodno se primjenjuju i na državne tužioce i lica koja su na osnovu zakona ovlašćena da državnog tužioca zastupaju u postupku, zapisničare, tumače i stručna lica, kao i na vještake čije se izuzeće može tražiti i zbog razloga iz člana 139 i člana 148 stav 2 ovog zakonika.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, državni tužilac se neće izuzeti ako je u istom predmetu vršio dokazne radnje, odnosno ako je u postupku učestvovao kao tužilac ili je u

istom predmetu učestvovao u postupku pred nižim sudom u smislu člana 38 st. 4 i 5 ovog zakonika.

(3) Državni tužilac odlučuje o izuzeću lica koja su na osnovu zakona ovlašćena da ga zastupaju u krivičnom postupku. O izuzeću državnog tužioca odlučuje neposredno viši državni tužilac. O izuzeću vrhovnog državnog tužioca odlučuje se u skladu sa posebnim zakonom.

(4) O izuzeću zapisničara, tumača, stručnog lica i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudija.

(5) Kad ovlašćeni policijski službenici preduzimaju dokazne radnje na osnovu ovog zakonika, o njihovom izuzeću odlučuje nadležni državni tužilac. Ako prilikom preduzimanja ovih radnji učestvuje zapisničar, o njegovom izuzeću odlučuje službeno lice koje preduzima radnju.

Prava i dužnosti

Član 44

(1) Osnovno pravo i dužnost državnog tužioca je gonjenje učinilaca krivičnih djela.

(2) Za krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti državni tužilac je nadležan da:

1) izdavanjem obavezujućih naloga ili neposrednim rukovođenjem usmjerava radnje organa uprave nadležnog za policijske poslove (u daljem tekstu: policija) u izviđaju;

2) donosi rješenja o odlaganju krivičnog gonjenja kad je to predviđeno ovim zakonikom i odbacuje krivične prijave iz razloga pravičnosti;

3) donosi naredbe o sprovođenju istrage, sprovodi istragu i vrši neodložne dokazne radnje u izviđaju;

4) sa okrivljenima u skladu sa ovim zakonikom zaključuje sporazume o priznanju krivice nakon što je prikupio dokaze u skladu sa ovim zakonikom;

5) podiže i zastupa optužnice, odnosno optužne predloge pred nadležnim sudom;

6) izjavljuje pravne lijekove protiv sudskih odluka;

7) vrši i druge radnje određene ovim zakonikom.

Preduzimanje radnji

Član 48

Državni tužilac preduzima radnje u postupku neposredno ili preko lica koja su na osnovu zakona ovlašćena da ga zastupaju.

Rok za podnošenje privatne tužbe

Član 51

(1) Za krivična djela za koja se goni po privatnoj tužbi, tužba se podnosi u roku od tri mjeseca od dana kad je privatni tužilac, odnosno lice iz člana 54 ovog zakonika, saznalo za krivično djelo i učinioca.

(2) Ako je podnesena privatna tužba zbog krivičnog djela uvrede, okrivljeni može, do završetka glavnog pretresa i poslije proteka roka iz stava 1 ovog člana, podnijeti tužbu protiv tužioca koji mu je uvredu nanio istom prilikom (protivtužba). U ovom slučaju sud donosi jednu presudu.

Oštećeni kao tužilac (supsidijarni tužilac)

Član 59

(1) Kad državni tužilac nađe da nema osnova da preduzme gonjenje za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili da nema osnova da preduzme gonjenje protiv nekog od prijavljenih saučesnika dužan je da, u roku od osam dana, o tome obavijesti oštećenog, uputi ga da može sam preduzeti gonjenje i dostavi mu rješenje o odbacivanju krivične prijave, osim u slučajevima iz člana 272 stav 6 i člana 273 ovog zakonika.

(2) Na način iz stava 1 ovog člana postupiće državni tužilac kad donese naredbu o obustavi istrage i sud kad donese rješenje o obustavi postupka zbog odustanka državnog tužioca od optužbe.

(3) Oštećeni ima pravo da preduzme, odnosno nastavi gonjenje, u roku od 30 dana od kad je primio obavještenje iz stava 1 ovog člana.

(4) Ako je državni tužilac odustao od optužnice, oštećeni može, preuzimajući gonjenje, ostati pri podignutoj optužnici ili podići novu.

(5) Oštećeni koji nije obaviješten da državni tužilac nije preduzeo gonjenje ili da je odustao od gonjenja može svoju izjavu da preduzima ili nastavlja postupak dati pred nadležnim sudom, u roku od šest mjeseci od dana kad je državni tužilac odbacio prijavu ili obustavio istragu, odnosno od dana kad je doneseno rješenje o obustavi postupka.

(6) Obavještenje državnog tužioca, odnosno suda da oštećeni može preduzeti gonjenje sadrži i pouku koje radnje može preduzeti radi ostvarivanja ovog prava.

(7) Ako oštećeni kao tužilac umre u toku roka za preduzimanje gonjenja ili u toku postupka, njegov bračni drug, lice sa kojim živi u vanbračnoj zajednici, djeca, roditelji, usvojenici, usvojitelji, braća i sestre mogu, u roku od tri mjeseca od dana njegove smrti, preduzeti gonjenje, odnosno dati izjavu da postupak nastavljaju.

(8) Rješenje o obustavi postupka zbog odustanka državnog tužioca od gonjenja stupa na pravnu snagu po isteku rokova iz st. 3, 5 i 7 ovog člana, ako oštećeni, odnosno lica iz stava 7 ovog člana u propisanim rokovima nijesu preuzela gonjenje.

Prava oštećenog kao tužioca i preuzimanje gonjenja od strane državnog tužioca

Član 62

(1) Oštećeni kao tužilac ima ista prava koja ima državni tužilac, osim ovlašćenja koja pripadaju državnom tužiocu kao državnom organu.

(2) U postupku koji se vodi po optužbi oštećenog kao tužioca državni tužilac ima pravo uvida u spise krivičnog predmeta i da do završetka glavnog pretresa preuzme gonjenje i zastupanje optužbe.

Kad okrivljeni mora imati branioca

Član 69

(1) Ako je okrivljeni lice sa posebnim potrebama, zbog kojih nije sposobno da se samo uspješno brani ili ako se postupak vodi zbog krivičnog djela za koje se može izreći najduža kazna zatvora, okrivljeni mora imati branioca prilikom prvog saslušanja.

(2) Poslije podignute optužnice zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina, okrivljeni mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.

(3) Okrivljeni kome je određen pritvor mora imati branioca dok je u pritvoru.

(4) Okrivljeni kome se sudi u odsustvu, u smislu člana 324 stav 2 ovog zakonika, mora imati branioca čim sud donese rješenje o suđenju u odsustvu.

(5) Ako okrivljeni u slučajevima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ne uzme branioca, o postavljenju branioca po službenoj dužnosti, do podizanja optužnice, odlučuje nadležni državni tužilac, a predsjednik suda nakon podignute optužnice do pravosnažnosti presude, a ako je izrečena najduža kazna zatvora, i za postupak po vanrednim pravnim lijekovima. Kad se okrivljenom po službenoj dužnosti postavi branilac poslije podignute optužnice, o tome će se okrivljeni obavijestiti istovremeno sa dostavljanjem optužnice. Ako okrivljeni u slučaju obavezne odbrane u toku postupka ostane bez branioca, a sam ne uzme drugog branioca, predsjednik suda pred kojim se vodi postupak postaviće mu branioca po službenoj dužnosti.

(6) Okrivljenom će se po njegovom izboru postaviti branilac sa spiska Advokatske komore Crne Gore (u daljem tekstu: Advokatska komora). Ukoliko okrivljeni ne iskoristi ovo pravo, branilac će se postaviti po redosljedu sa spiska Advokatske komore.

Pravo branioca da pregleda spise i razgleda predmete

Član 72

(1) Branilac ima pravo da razmatra i kopira spise i da razgleda prikupljene predmete koji služe kao dokaz.

(2) Prije prvog saslušanja osumnjičenog, branilac ima pravo da mu se predoči sadržina krivične prijave.

(3) Izuzetno, braniocu se u izvidaju ili istrazi može uskratiti pravo razmatranja i kopiranja pojedinih spisa, ako bi time bila ugrožena svrha istrage, nacionalna bezbjednost i zaštita svjedoka, što u daljem postupku ne smije ugroziti pravo na odbranu.

(4) Kad branilac ocijeni da mu je pravo da razmatra i kopira spise nezakonito uskraćeno može zatražiti od sudije za istragu da mu svojim rješenjem dozvoli da razmotri i kopira spise. Protiv rješenja sudije za istragu nije dozvoljena žalba.

Pretresanje po naredbi suda

Član 80

(1) Naredba o pretresanju predaje se prije početka pretresanja licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Prije pretresanja pozvaće se lice na koje se odnosi naredba o pretresanju da dobrovoljno preda lice, odnosno predmete koji se traže. To lice će se poučiti da ima pravo da uzme advokata, odnosno branioca koji može prisustvovati pretresu. Ako lice na koje se odnosi naredba o pretresu zahtijeva prisustvo advokata, odnosno branioca, početak pretresa će se odložiti do njegovog dolaska, a najduže za dva časa.

(2) Pretresanju se može pristupiti i bez prethodne predaje naredbe, kao i bez prethodnog poziva za predaju lica ili stvari i pouke o pravu na branioca, odnosno advokata, ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

(3) Pretresanje se vrši danju od 6 časova do 21 čas. Pretresanje se može vršiti i noću, ako je danju započeto pa nije dovršeno ili ako je to zbog opasnosti od odlaganja izričito naredio sud ili ako postoje razlozi iz člana 83 stav 1 ovog zakonika.

Ulazak u tuđi stan bez naredbe i pretresanje

Član 83

(1) Ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje, ako držalac stana to traži ili ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine.

(2) Držalac stana, ako je prisutan, ima pravo da na postupak ovlašćenog policijskog službenika iz stava 1 ovog člana iznese primjedbe. Ovlašćeni policijski službenik je dužan da držaoca stana obavijesti o ovom pravu i da njegove primjedbe unese u potvrdu o ulasku u stan, odnosno u zapisnik o pretresanju stana.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako je izvršen samo ulazak u tuđi stan ili druge prostorije bez pretresanja, držaocu stana izdaće se potvrda, u kojoj će se naznačiti razlog ulaska u stan, odnosno druge prostorije, kao i primjedbe držaoca. Ako se u tuđem stanu ili drugim prostorijama vrši i pretresanje, postupiće se u skladu sa članom 81 st. 3, 7 i 8 i članom 82 stav 1 ovog zakonika.

(4) Pretresanje se može sprovesti i bez prisustva svjedoka ako nije moguće da se odmah obezbijedi njihovo prisustvo, a postoji opasnost od odlaganja. Razlozi za pretresanje bez prisustva svjedoka moraju se naznačiti u zapisniku.

(5) Ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, sprovesti pretresanje lica prilikom izvršenja naredbe o prinudnom dovođenju ili prilikom lišenja slobode, ako postoji sumnja da lice posjeduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji sumnja da će lice odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koje treba od njega oduzeti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe suda i bez prisustva svjedoka, izvršiti pretresanje prevoznih sredstava, putnika, prtljaga i drugih pokretnih stvari, osim stvari iz člana 75 stav 2 ovog zakonika.

(7) Kad ovlašćeni policijski službenik vrši pretresanje bez naredbe za pretresanje dužan je da o tome odmah podnese izvještaj sudiji za istragu.

Uskraćivanje pokazivanja ili izdavanja spisa

Član 86

(1) Državni organi mogu uskratiti pokazivanje ili izdavanje svojih spisa i drugih isprava, ako smatraju da bi objavljivanje njihove sadržine štetilo javnom interesu, osim u slučaju iz člana 90 ovog zakonika. Ako je uskraćeno pokazivanje ili davanje spisa i drugih isprava, konačnu odluku donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(2) Privredna društva ili druga pravna lica mogu zahtijevati da se ne objave podaci koji se odnose na njihovo poslovanje. O zahtjevu odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Član 97

Predmeti koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vратиće se vlasniku, odnosno držaocu, ako postupak bude obustavljen, a ne postoje razlozi za njihovo oduzimanje iz člana 477 ovog zakonika. Predmeti će se vratiti vlasniku, odnosno držaocu i prije okončanja krivičnog postupka, ako prestanu razlozi za njihovo oduzimanje.

Lica oslobođena od dužnosti svjedočenja

Član 109

(1) Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, oslobođeni su od dužnosti svjedočenja:

1) bračni drug okrivljenog i lice sa kojim okrivljeni živi u vanbračnoj zajednici;
2) srodnici okrivljenog po krvi u pravoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji zaključno do trećeg stepena, kao i srodnici po tazbini zaključno do drugog stepena;

3) usvojenik i usvojilac okrivljenog.

(2) Oslobođanje od dužnosti svjedočenja iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na lica koja su pozvana da svjedoče u postupku za krivično djelo zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica, nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i rodoskrvnjenje, kad je oštećeno maloljetno lice.

(3) Sud koji vodi postupak dužan je da lica iz stava 1 ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos sa okrivljenim, upozori da ne moraju svjedočiti. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(4) Ako ima osnova da lice uskratiti svjedočenje u odnosu na jednog od okrivljenih, to lice je oslobođeno dužnosti svjedočenja i u odnosu na druge okrivljene, ako se njegov iskaz, prema prirodi stvari, ne može ograničiti samo na druge okrivljene.

Zaštita svjedoka od zastrašivanja

Član 120

(1) Ako postoji osnovana bojazan da bi svjedok davanjem iskaza ili odgovorom na pojedina pitanja sebe, svog bračnog druga, bliskog srodnika ili njemu blisko lice izložio ozbiljnoj opasnosti po život, zdravlje, fizički integritet, slobodu ili imovinu većeg obima, svjedok može uskratiti iznošenje podataka iz člana 113 stav 3 ovog zakonika, davanje odgovora na pojedina pitanja ili davanje iskaza u cjelini, dok se ne obezbijedi njegova zaštita. Ako uskraćivanje davanja iskaza smatra očigledno neosnovanim, organ koji vodi postupak će upozoriti svjedoka na mogućnost izricanja kazni iz člana 119 ovog zakonika.

(2) Zaštita svjedoka sastoji se u posebnom načinu učestvovanja i saslušanja svjedoka u krivičnom postupku.

(3) Zaštita svjedoka i drugih lica iz stava 1 ovog člana može se obezbijediti i van krivičnog postupka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita svjedoka.

(4) Sud je dužan da upozna svjedoka sa pravima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Tjelesni pregled i druge radnje

Član 154

(1) Tjelesni pregled osumnjičenog ili okrivljenog preduzeće se i bez njegovog pristanka, ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za krivični postupak. Tjelesni pregled drugih lica može se, bez njihovog pristanka, preduzeti samo onda ako se mora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica krivičnog djela.

(2) Uzimanju uzorka krvi i preduzimanju drugih medicinskih radnji koje su po pravilu medicinske nauke neophodne radi analize i utvrđivanja drugih činjenica važnih za krivični postupak može se pristupiti i bez pristanka lica koje se pregleda, izuzev ako bi zbog toga nastupila šteta po njegovo zdravlje.

(3) Uzorci pljuvačke radi sprovođenja DNK analize mogu se uzimati kad je to potrebno u cilju identifikacije lica ili u cilju poređenja sa drugim biološkim tragovima i drugim DNK profilima, i za to nije potreban pristanak lica niti se ta radnja može smatrati opasnom po zdravlje.

(4) Ako se osumnjičeni ili okrivljeni protivi sprovođenju radnji iz st. 1 i 2 ovog člana, one se mogu preduzeti samo po naredbi nadležnog suda.

(5) Zabranjeno je prema osumnjičenom, okrivljenom ili svjedoku primjenjivati medicinske intervencije ili im davati sredstva kojima bi se uticalo na njihovu svijest i volju prilikom davanja iskaza.

Vrste mjera tajnog nadzora i uslovi za njihovu primjenu

Član 157

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesništvu sa drugim izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a na drugi način se ne mogu prikupiti dokazi ili bi njihovo prikupljanje zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života ljudi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:

1) tajni nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora, odnosno druge komunikacije koja se vrši putem sredstava za tehničku komunikaciju na daljinu, kao i privatnih razgovora koji se obavljaju u privatnim ili javnim prostorijama ili na otvorenom;

2) tajno fotografisanje i vizuelno snimanje u privatnim prostorijama;

3) tajno praćenje i tehničko snimanje lica i predmeta.

(2) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice samo ili u saučesništvu sa drugim izvršilo, vrši ili se priprema za vršenje krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika, a okolnosti slučaja ukazuju da će se sa najmanje povreda prava na privatnost prikupiti dokazi, prema tim licima mogu se odrediti mjere tajnog nadzora:

1) simulirana kupovina predmeta ili lica i simulirano davanje i primanje mita;

2) praćenje prevoza i isporuke predmeta krivičnog djela;

3) snimanje razgovora uz prethodno informisanje i saglasnost jednog od učesnika razgovora;

4) angažovanje prikrivenog isljednika i saradnika.

(3) Mjere iz stava 1 tačka 1 ovog člana mogu se narediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da izvršiocu ili od izvršioca krivičnih djela iz člana 158 ovog zakonika prenosi poruke u vezi sa krivičnim djelom, odnosno da se izvršilac služi njihovim priključcima na telefon ili drugim sredstvima za elektronsku komunikaciju.

(4) Izvršenje mjera iz stava 2 tač. 1, 3 i 4 ovog člana ne smije da predstavlja podstrekivanje na izvršenje krivičnog djela.

Krivična djela za koja mogu biti naređene mjere tajnog nadzora

Član 158

Mjere iz člana 157 ovog zakonika mogu se narediti za krivična djela:

1) za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža kazna;

- 2) sa elementima organizovanog kriminala;
- 3) sa elementima korupcije, i to: pranje novca, prouzrokovanje lažnog stečaja, zloupotreba procjene, primanje mita, davanje mita, odavanje službene tajne, protivzakonito posredovanje, kao i zloupotreba ovlaštenja u privredi, zloupotreba službenog položaja i prevara u službi za koja je propisana kazna zatvora od osam godina ili teža kazna;
- 4) otmica, iznuda, ucjena, posredovanje u vršenju prostitucije, prikazivanje pornografskog materijala, zelenaštvo, utaja poreza i doprinosa, krijumčarenje, nedozvoljeno prerađivanje, odlaganje i skladištenje opasnih materija, napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti, sprječavanje dokazivanja, zločinačko udruživanje, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi;
- 5) protiv bezbjednosti računarskih podataka.

Nadležnost za određivanje i trajanje mjera tajnog nadzora

Član 159

(1) Mjere iz člana 157 stav 1 ovog zakonika, na obrazloženi predlog državnog tužioca, pisanom naredbom određuje sudija za istragu. Mjere iz člana 157 stav 2 ovog zakonika, na obrazloženi predlog policije, pisanom naredbom određuje državni tužilac. Obrazloženi predlog se predaje u zatvorenoj kovrti sa naznakom MTN - mjere tajnog nadzora.

(2) Predlog i naredba iz stava 1 ovog člana sadrže: vrstu mjere, podatke o licu prema kome se mjera sprovodi, razloge za osnove sumnje, način izvršenja mjere, njen cilj, obim i trajanje. Ako se radi o mjeri angažovanja prikrivenog isljednika i saradnika, predlog i naredba sadrže i upotrebu lažnih isprava i tehničkih uređaja za prenos i snimanje zvuka, slike i video zapisa, učešće u zaključivanju pravnih poslova, kao i razloge koji opravdavaju da se za isljednika i saradnika angažuje lica koje nije ovlašćeni policijski službenik.

(3) Predlog i naredba za određivanje mjera postaju sastavni dio krivičnog spisa i treba da sadrže raspoložive podatke o licu prema kome se određuju, krivično djelo zbog kojeg se određuju, činjenice iz kojih proističe potreba njihovog preduzimanja, rok trajanja koji mora biti primjeren ostvarenju cilja mjere, način, obim i mjesto sprovođenja mjera.

(4) Izuzetno, ako se pisana naredba ne može izdati na vrijeme, a postoji opasnost od odlaganja, preduzimanje mjere iz člana 157 ovog zakonika može započeti na osnovu usmene naredbe sudije za istragu, odnosno državnog tužioca. U tom slučaju pisana naredba mora da bude pribavljena u roku od 12 sati od izdavanja usmene naredbe.

(5) Mjere iz člana 157 stav 1 i stav 2 tač. 2, 3 i 4 ovog zakonika mogu da traju samo koliko je to neophodno, a najduže četiri mjeseca, a iz opravdanih razloga mogu da budu produžene za još tri mjeseca. Predlog za preduzimanje mjere iz člana 157 stav 2 tačka 1 ovog zakonika može se odnositi samo na jedan simulirani akt, a svaki naredni predlog za preduzimanje ove mjere protiv istog lica mora sadržati razloge koji opravdavaju ponovno preduzimanje ove mjere. Izvršenje mjere se prekida čim prestanu razlozi za njenu primjenu.

(6) Uz naredbu za izvršenje mjere iz člana 157 stav 1 tačka 1 ovog zakonika, sudija za istragu će izdati poseban nalog u kojem će navesti samo telefonski broj ili e-mail adresu i trajanje mjere, a nalog će policija predati privrednim subjektima iz stava 7 ovog člana u postupku izvršenja mjere.

(7) Poštanska, druga privredna društva i pravna lica registrovana za prenošenje informacija dužna su da policiji omoguće izvršenje mjere iz člana 157 stav 1 ovog zakonika. Službena i odgovorna lica koja učestvuju u postupku donošenja naredbe i izvršenju mjere iz člana 157 ovog zakonika dužna su da kao tajne podatke čuvaju sve podatke koje su saznali u ovom postupku.

(8) Ako se prilikom primjene mjera tajnog nadzora zabilježe podaci i obavještenja koji upućuju i na neko drugo lice za koje postoje osnovi sumnje da je izvršilo krivično djelo za koje je određena mjera tajnog nadzora ili neko drugo krivično djelo, taj dio materijala će se izdvojiti i dostaviti državnom tužiocu i može se koristiti kao dokaz samo za krivična djela iz člana 158 ovog zakonika.

(9) Državni tužilac i sudija za istragu će, na odgovarajući način (prepisom zapisnika ili službenih zabilješki bez ličnih podataka, izdvajanjem službene zabilješke iz spisa i sl.), spriječiti da neovlašćeno lice, osumnjičeni ili njegov branilac utvrde identitet lica koja su izvršila mjere iz člana 157 ovog zakonika kao i prikrivenog isljednika i saradnika. Ako se ova lica saslušavaju kao svjedoci sud će postupiti na način propisan čl. 120 do 123 ovog zakonika.

Izvršenje mjera tajnog nadzora

Član 160

(1) Mjere iz člana 157 ovog zakonika izvršava policija, vodeći računa da se u što manjoj mjeri narušava privatnost lica na koja se mjera ne odnosi.

(2) Prikriveni isljednik i saradnik može biti ovlašćeni policijski službenik, zaposleni u drugom državnom organu, ovlašćeni policijski službenik druge države ili, izuzetno, ako se mjera ne može sprovesti na drugi način, neko drugo lice.

(3) Prikriveni isljednik i saradnik ne može biti lice za koje postoji osnovana sumnja da je bio ili je sada pripadnik kriminalne organizacije, odnosno kriminalne grupe ili lice koje je osuđivano za krivična djela iz člana 22 tačka 8 ovog zakonika.

(4) Prikriveni isljednik i saradnik može da učestvuje u pravnom saobraćaju koristeći lažne isprave, a pri prikupljanju obavještenja može da koristi tehnička sredstva za prenos i snimanje zvuka, slike i video zapisa.

(5) Ovlašćeni policijski službenik koji izvršava mjeru vodi evidenciju o svakoj preduzetoj mjeri, o čemu državnom tužiocu, odnosno sudiji za istragu dostavlja periodične izvještaje o izvršenju mjere. Ako državni tužilac, odnosno sudija za istragu ocijeni da više ne postoji potreba za preduzimanjem naređenih mjera donosi naredbu o njihovom obustavljanju.

(6) Po izvršenju mjera iz člana 157 ovog zakonika, policija će dostaviti državnom tužiocu konačan izvještaj i ostali materijal pribavljen preduzimanjem mjera.

(7) Ako državni tužilac odluči da ne pokrene krivični postupak protiv osumnjičenog, dostaviće materijal dobijen primjenom člana 157 ovog zakonika u zatvorenom omotu sa posebnom oznakom MTN sudiji za istragu, koji će narediti da

se materijal uništi u prisustvu državnog tužioca i sudije za istragu, o čemu će sudija za istragu sačiniti zapisnik.

(8) Sudija za istragu će postupiti u skladu sa stavom 7 ovog člana i ako državni tužilac donese naredbu o sprovođenju istrage protiv osumnjičenog prema kome su preduzete mjere tajnog nadzora, ali dobijeni rezultati ili dio njih nijesu potrebni za vođenje krivičnog postupka.

(9) U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, podaci se smatraju tajnim podacima u smislu propisa kojim se uređuje tajnost podataka.

Pravno nevaljani dokazi

Član 161

(1) Ako je prilikom preduzimanja mjera iz člana 157 ovog zakonika postupljeno suprotno odredbama ovog zakonika ili naredbi sudije za istragu, odnosno državnog tužioca, sudska odluka se ne može zasnivati na prikupljenim podacima.

(2) Odredbe člana 211 stav 1, člana 293 stav 5, člana 356 stav 4 i člana 392 stav 4 ovog zakonika, shodno će se primjenjivati i na snimke sačinjene suprotno odredbama ovog člana i člana 157 ovog zakonika.

Razlozi za određivanje pritvora

Član 175

(1) Kad postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo krivično djelo, pritvor protiv tog lica može se odrediti, ako:

1) se krije ili ako se ne može utvrditi njegov identitet ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva;

2) postoje okolnosti koje ukazuju da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove krivičnog djela ili da će ometati postupak uticanjem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače;

3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti krivično djelo ili dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti;

4) je u pitanju krivično djelo za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža kazna i koje je posebno teško zbog načina izvršenja ili posljedica;

5) uredno pozvani optuženi izbjegava da dođe na glavni pretres.

(2) U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, pritvor koji je određen samo zbog toga što se ne može utvrditi identitet lica traje dok se identitet utvrdi. U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, pritvor će se ukinuti čim se obezbijede dokazi zbog kojih je pritvor određen. Pritvor koji je određen po stavu 1 tačka 5 ovog člana može trajati do objavljivanja presude.

Određivanje pritvora, sadržaj rješenja o pritvoru i pravo žalbe na rješenje

Član 176

(1) Pritvor se na predlog ovlašćenog tužioca određuje rješenjem nadležnog suda, nakon prethodnog saslušanja okrivljenog.

(2) Rješenje o određivanju pritvora sadrži: ime i prezime, godinu i mjesto rođenja lica koje se pritvara, krivično djelo za koje se okrivljuje, zakonski osnov za pritvor, vrijeme na koje je određen pritvor, vrijeme lišenja slobode, pouku o pravu na žalbu, obrazloženje osnova, kao i obrazloženje razloga za određivanje pritvora, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(3) Rješenje o određivanju pritvora uručuje se licu na koje se odnosi odmah po njegovom donošenju. U spisima se mora naznačiti dan i čas prijema rješenja. Prijem rješenja pritvoreno lice potvrđuje svojim potpisom.

(4) Protiv rješenja o određivanju pritvora pritvoreno lice i njegov branilac mogu izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 24 časa od časa uručivanja rješenja. Žalba, rješenje o pritvoru i ostali spisi dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Protiv rješenja kojim je odbijen predlog državnog tužioca da se okrivljenom odredi pritvor, državni tužilac može izjaviti žalbu vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u roku od 24 časa od časa uručivanja rješenja. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(6) U slučajevima iz st. 4 i 5 ovog člana vijeće je dužno da donese odluku u roku od 48 časova.

Ukidanje pritvora

Član 178

(1) U toku istrage, sudija za istragu može ukinuti pritvor na predlog državnog tužioca ili na predlog okrivljenog, odnosno branioca. Žalba na rješenje o ukidanju pritvora ne zadržava izvršenje rješenja.

(2) Prije donošenja odluke o predlogu okrivljenog, odnosno branioca za ukidanje pritvora, sudija za istragu će zatražiti mišljenje državnog tužioca.

Obaveza obavješćavanja o lišenju slobode

Član 180

(1) Policija, državni tužilac, odnosno sud dužni su da o lišenju slobode odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode obavijeste porodicu lica lišenog slobode, ili lice sa kojim ono živi u vanbračnoj zajednici, osim ako se lice lišeno slobode tome izričito protivi.

(2) O lišenju slobode obavijestiće se nadležni organ socijalnog staranja, ako je potrebno da se preduzmu mjere za zbrinjavanje djece i drugih članova porodice o kojima se lice lišeno slobode stara.

Pozivanje okrivljenog i dostavljanje pismena okrivljenom

Član 195

(1) Okrivljenom će se lično dostaviti poziv za prvo saslušanje u prethodnom postupku i poziv za glavni pretres.

(2) Okrivljenom koji nema branioca lično će se dostaviti optužnica, optužni predlog ili privatna tužba, presuda i druge odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, a i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Ako okrivljeni zahtijeva da se pozivi iz stava 1 ovog člana i pismena iz ovog stava dostave licu koje on odredi, dostavljanje se vrši tom licu i smatraće se da je izvršeno okrivljenom.

(3) Ako okrivljenom koji nema branioca treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena bezuslovna kazna zatvora, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu do tada poznatu adresu, sud će okrivljenom postaviti branioca po službenoj dužnosti, koji će vršiti ovu dužnost dok se ne sazna nova adresa okrivljenog. Postavljenom braniocu će se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisima, a poslije toga će se presuda dostaviti postavljenom braniocu i postupak nastaviti. Ako je u pitanju druga odluka od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, a dostavljač nije mogao saznati novu adresu okrivljenog, odluka, odnosno žalba će se istaći na oglasnoj tabli suda i protekom osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(4) Ako okrivljeni ima branioca, optužnica, optužni predlog, privatna tužba, presuda i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu ili prigovor, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, dostaviće se i braniocu i okrivljenom u skladu sa članom 194 ovog zakonika. U tom slučaju rok teče od dana dostavljanja pismena okrivljenom, odnosno braniocu. Ako se okrivljenom ne može dostaviti odluka, odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese, to pismeno istaći će se na oglasnoj tabli suda, a može se objaviti na internet stranici suda i protekom osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(5) Ako se pismeno ima dostaviti braniocu okrivljenog, a on ima više branilaca, dovoljno je da se dostavi jednom od njih.

Razmatranje, prepisivanje ili snimanje pojedinih spisa

Član 203

(1) Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, nakon potvrđivanja optužnice, svakom ko ima opravdani interes može se dozvoliti razmatranje, prepisivanje, kopiranje ili snimanje pojedinih krivičnih spisa.

(2) Radnje iz stava 1 ovog člana dozvoljava organ pred kojim se postupak vodi kad je postupak u toku, a predsjednik suda ili službeno lice koje on odredi kad je postupak završen.

(3) Kad je javnost bila isključena sa glavnog pretresa ili bi se grubo kršilo pravo na privatnost, radnje iz stava 1 ovog člana mogu se uskratiti ili usloviti zabranom javne upotrebe imena učesnika postupka. Protiv rješenja o uskraćivanju dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Za radnje iz stava 1 ovog člana od strane privatnog tužioca, oštećenog kao tužioca, oštećenog i branioca važe odredbe člana 58 stav 3, odnosno člana 72 ovog zakonika.

(5) Okrivljeni, odnosno osumnjičeni, kad je saslušan po odredbama o saslušanju okrivljenog ili poslije podizanja neposredne optužnice iz člana 288 ovog zakonika, ima pravo da razmatra spise i razgleda prikupljene predmete koji služe kao dokaz.

Vrste troškova

Član 226

(1) Troškovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka i izdaci za preduzete dokazne radnje prije istrage.

(2) Troškovi krivičnog postupka obuhvataju:

1) troškove za svjedoke, vještake, tumače, stručna lica, troškove uviđaja, rekonstrukcije, ekshumacije i troškove stenodaktilografskog i tehničkog snimanja i kopiranja zapisnika;

2) troškove prevoza okrivljenog;

3) izdatke za dovođenje osumnjičenog, okrivljenog, svjedoka i vještaka;

4) putne troškove službenih lica;

5) troškove liječenja okrivljenog za vrijeme dok se nalazi u pritvoru, kao i troškove porođaja, osim troškova koji se naplaćuju iz Fonda za zdravstveno osiguranje;

6) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi, analize DNK, analize urina, odnosno druge medicinske analize, kao i troškove prevoza leša do mjesta obdukcije;

7) nagradu i nužne izdatke branioca, nužne izdatke privatnog tužioca i oštećenog kao tužioca i njihovih zakonskih zastupnika, kao i nagradu i nužne izdatke njihovih punomoćnika;

8) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika, kao i nagradu i nužne izdatke njegovog punomoćnika;

9) paušalni iznos za troškove koji nijesu obuhvaćeni prethodnim tačkama ovog stava.

(3) Paušalni iznos se određuje prema trajanju i složenosti postupka i imovnom stanju lica obaveznog da plati taj iznos.

(4) Troškovi iz stava 2 tač. 1 do 6 ovog člana, kao i nagrada i nužni izdaci postavljenog branioca i postavljenog punomoćnika oštećenog kao tužioca iz člana 64 stav 3, člana 69 stav 6 i člana 70 ovog zakonika, u postupku zbog krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava organa koji vodi krivični postupak po podnošenju zahtjeva za naknadu troškova. Ovi troškovi naplaćuju se kasnije od lica koja su dužna da ih naknade po odredbama ovog zakonika. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve troškove koji su unaprijed isplaćeni unese u popis koji će se priložiti spisima.

(5) Ako ne dođe do pokretanja krivičnog postupka, troškove preduzetih dokaznih radnji u izviđaju snosi organ po čijem se nalogu radnje izvode.

(6) Troškovi prevođenja koji nastaju primjenom odredaba ovog zakonika o pravu stranaka, svjedoka i drugih lica koja učestvuju u postupku na upotrebu svog jezika, neće se naplaćivati od lica koja su po odredbama ovog zakonika dužna da naknade troškove krivičnog postupka.

Odluka o troškovima

Član 227

(1) U presudi, kao i u odluci kojom se obustavlja krivični postupak, odnosno odbacuje optužnica, odlučiće se ko će snositi troškove postupka i koliko oni iznose.

(2) Ako nedostaju podaci o visini troškova, posebno rješenje o visini tih troškova donijeće državni tužilac ili predsjednik vijeća kad se ti podaci pribave. Podaci o visini troškova koji nedostaju i zahtjev za njihovu naknadu mogu se podnijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema pravosnažne presude ili odluke iz stava 1 ovog člana.

(3) Kad je o troškovima krivičnog postupka iz stava 2 ovog člana odlučeno posebnim rješenjem, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(4) Kad se krivični postupak ne pokrene ili se obustavi u istrazi, o troškovima odlučuje državni tužilac. Ako državni tužilac ne usvoji zahtjev za naknadu troškova ili o njemu ne odluči u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, osumnjičeni, okrivljeni i branilac mogu zahtijevati da o troškovima odluči sudija za istragu.

Troškovi postupka kad je okrivljeni oglašen krivim

Član 229

(1) Kad sud okrivljenog oglasi krivim izreći će u presudi da je dužan da naknadi troškove krivičnog postupka, koji su unaprijed isplaćeni iz sredstava iz člana 226 stav 4 ovog zakonika, kao i troškove privatnog tužioca, oštećenog kao tužioca i njihovih zakonskih zastupnika i nagradu i nužne izdatke njihovih punomoćnika.

(2) Lice koje je okrivljeno za više krivičnih djela neće se osuditi na naknadu troškova u pogledu djela za koja je oslobođeno od optužbe, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više okrivljenih oglašeno krivim sud će odrediti koliki će dio troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće, osudiće sve okrivljene da solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odrediće se za svakog okrivljenog posebno.

(4) U odluci kojom rješava o troškovima sud može osloboditi okrivljenog od dužnosti da naknadi u cjelini ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 226 stav 2 tač. 1 do 6 i tačka 9 ovog zakonika, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje okrivljenog ili lica koja je on dužan da izdržava. Ako se ove okolnosti utvrde poslije donošenja odluke o troškovima, predsjednik vijeća može, posebnim rješenjem, osloboditi okrivljenog od dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Ovlašćenja i radnje policije u izviđaju

Član 257

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, policija je dužna da obavijesti državnog tužioca i samoinicijativno ili po zahtjevu državnog tužioca preduzme potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne, da se otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i da prikupi sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog postupka.

(2) U cilju ispunjenja dužnosti iz stava 1 ovog člana, policija može da traži obavještenja od građana, primijeni poligrafsko testiranje, izvrši analiziranje glasa, izvrši antiteroristički pregled, ograniči kretanje određenih lica na određenom prostoru za potrebno vrijeme, javno raspiše nagradu u cilju prikupljanja obavještenja, zatraži od pružaoca usluga elektronskih komunikacija provjeru identičnosti telekomunikacijskih adresa koje su u određenom vremenu uspostavile vezu, izvrši potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljaga, preduzme potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta lica i istovjetnosti predmeta, uzme uzorak za DNK analizu, raspiše potragu za licima i stvarima za kojima se traga, pregleda određene objekte i prostorije državnih organa, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika u prisustvu odgovornog lica, ostvari uvid u njihovu dokumentaciju i po potrebi je oduzme, kao i da preduzme i druge potrebne radnje i mjere u skladu sa ovim zakonikom. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom preduzimanja pojedinih radnji, a mogu biti od interesa za krivični postupak, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti sastaviće se zapisnik ili službena zabilješka. Izvršenje pojedinih radnji iz ovog stava policija može da zabilježi i uređajem za audio ili audiovizuelno snimanje i ovi snimci se prilažu zapisniku, odnosno službenoj zabilješci.

(3) Prilikom uviđaja za krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja za koje postoje osnovi sumnje da je prouzrokovalo teške posljedice ili da je izvršeno sa umišljajem, policija može od osumnjičenog privremeno, a najduže do tri dana, oduzeti vozačku dozvolu.

(4) Lice prema kojem je primijenjena neka od radnji ili mjera iz st. 2 i 3 ovog člana ima pravo da podnese pritužbu nadležnom državnom tužiocu.

Prikupljanje obavještenja od građana

Član 259

(1) Policija može pozivati građane radi prikupljanja obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja. Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

(2) Prikupljanje obavještenja od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavještenje, a najduže šest sati.

(3) Obavještenja od građana ne smiju se prikupljati prinudno niti uz obmanu ili iscrpljivanje, a policija mora da poštuje ličnost i dostojanstvo građana. Ako građanin odbije da pruži obavještenja on se ne može dalje zadržavati i u tom slučaju se ne primijenjuje pravilo o roku iz stava 2 ovog člana.

(4) Ako pozvani građanin dođe u prostorije policije zajedno sa advokatom, policija će dopustiti da advokat prisustvuje prikupljanju obavještenja od građanina.

(5) Službena zabilješka ili zapisnik o datom obavještenju pročit će se licu koje je obavještenje dalo. To lice može staviti primjedbe koje je policija dužna da unese u službenu zabilješku ili zapisnik. Kopija službene zabilješke ili zapisnika o datom obavještenju izdaće se građaninu, ako to zahtijeva.

(6) Građanin se može ponovo pozivati radi prikupljanja obavještenja o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca, a radi prikupljanja obavještenja o istom krivičnom djelu može se ponovo prinudno privoditi uz saglasnost državnog tužioca.

(7) Prilikom postupanja u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana policija ne može građane saslušavati u svojstvu okrivljenog, svjedoka ili vještaka.

Saslušanje osumnjičenog u izviđaju

Član 261

(1) Ako policija u toku prikupljanja obavještenja ocijeni da pozvani građanin može biti osumnjičeni, dužna je da o tome odmah obavijesti državnog tužioca koji će zatražiti od policije da mu dovede osumnjičenog ukoliko ocijeni da je njegovo saslušanje prije donošenja naredbe o sprovođenju istrage neophodno.

(2) Osumnjičeni se obavještava o djelu koje mu se stavlja na teret i o osnovama sumnje, da ne mora da daje nikakve izjave niti da odgovara na postavljena pitanja, kao i da se sve njegove izjave mogu upotrijebiti kao dokaz protiv njega u krivičnom postupku, kao i o pravu da uzme branioca koji će prisustvovati njegovom saslušanju.

(3) Osumnjičenom će se omogućiti da upotrebom telefona ili drugog sredstva elektronske komunikacije neposredno ili posredstvom članova porodice ili trećeg lica čiji identitet mora biti poznat uspostavi kontakt sa braniocem, a državni tužilac može osumnjičenom pomoći da nađe branioca.

(4) Ako u slučaju obavezne odbrane iz člana 69 stav 1 ovog zakonika osumnjičeni sam ne uzme branioca ili branilac ne dođe u roku od četiri časa nakon što je osumnjičeni u smislu stava 3 ovog člana sa njim uspostavio kontakt, državni tužilac će po službenoj dužnosti osumnjičenom, po njegovom izboru, postaviti branioca sa spiska Advokatske komore i bez odlaganja ga saslušati.

(5) Izuzetno, po odobrenju državnog tužioca, a uz pristanak osumnjičenog i uz prisustvo branioca, policija može da sasluša osumnjičenog. Ako osumnjičeni sam ne uzme branioca, državni tužilac će mu po službenoj dužnosti, po njegovom izboru, postaviti branioca sa spiska Advokatske komore i policija će ga bez odlaganja saslušati.

(6) Branilac postavljen po službenoj dužnosti u smislu st. 4 i 5 ovog člana ostaje u postupku dok postoje uslovi za obaveznu odbranu, odnosno dok okrivljeni sam ne izabere branioca.

(7) Na saslušanje osumnjičenog od strane državnog tužioca, odnosno policije primjenjuju se odredbe ovog zakonika o saslušanju okrivljenog.

(8) O saslušanju osumnjičenog sastavlja se zapisnik koji se osumnjičenom čita i koji on potpisuje i u zapisnik se unose sve primjedbe koje je osumnjičeni dao. Tok saslušanja može se snimiti i uređajem za audio, odnosno audiovizuelno snimanje. Zapisnik o saslušanju osumnjičenog ne izdvaja se iz spisa i može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(9) Ako nakon saslušanja osumnjičenog državni tužilac ocijeni da postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, naredbom će odrediti sprovođenje istrage.

(10) Kad donese naredbu iz stava 9 ovog člana, državni tužilac može, ako ocijeni da su ispunjeni uslovi iz člana 267 stav 1 ovog zakonika, donijeti rješenje o zadržavanju osumnjičenog, a u tom slučaju državni tužilac će sudiji za istragu predložiti određivanje pritvora. Sudija za istragu postupa u skladu sa članom 268 ovog zakonika.

Saslušanje svjedoka u izviđaju

Član 262

(1) Ako u toku izviđaja državni tužilac ocijeni da je potrebno da se pozvani građanin sasluša kao svjedok, saslušanje će obaviti državni tužilac u skladu sa članom 113 ovog zakonika i prije donošenja naredbe o sprovođenju istrage.

(2) Prilikom preduzimanja radnje iz stava 1 ovog člana, osumnjičenom i njegovom braniocu će se omogućiti da prisustvuju saslušanju, osim kad postoji opasnost od odlaganja ili to nije moguće iz drugih važnih razloga, pri čemu oni mogu postavljati pitanja svjedoku i iznositi svoje primjedbe.

(3) Saslušanje građanina u svojstvu svjedoka mora započeti prije isteka roka iz člana 259 stav 2 ovog zakonika, ali uz saglasnost građanina taj rok se može produžiti.

(4) O saslušanju svjedoka sastavlja se zapisnik koji potpisuje svjedok. Tok saslušanja može se snimiti uređajem za audio, odnosno audiovizuelno snimanje. Zapisnik o saslušanju svjedoka se ne izdvaja iz spisa i može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Lišenje slobode i zadržavanje od strane policije

Član 264

(1) Ovlašćeni policijski službenici mogu neko lice lišiti slobode, ako postoji neki od razloga za određivanje pritvora iz člana 175 ovog zakonika, ali su dužni da o tome odmah obavijeste državnog tužioca, sačine službenu zabilješku koja obavezno sadrži vrijeme i mjesto lišenja slobode i da to lice, bez odlaganja sprovedu državnom tužiocu. Prilikom dovođenja ovlašćeni policijski službenik će državnom tužiocu predati službenu zabilješku, a državni tužilac će u zapisnik unijeti i izjavu lica lišenog slobode o vremenu i mjestu lišenja slobode.

(2) Lice lišeno slobode mora biti upoznato sa pravima iz člana 5 ovog zakonika.

(3) U slučaju da lice lišeno slobode ne bude sprovedeno državnom tužiocu u roku od 12 časova od časa lišenja slobode, policija je dužna da to lice pusti na slobodu.

(4) Lice lišeno slobode u skladu sa stavom 1 ovog člana ne može biti ponovo lišeno slobode za isto krivično djelo.

Postupanje državnog tužioca nakon dovođenja lica lišenog slobode

Član 266

(1) Državni tužilac je dužan da licu lišenom slobode odmah saopšti da može uzeti branioca i omogući mu da u njegovom prisustvu, uz korišćenje telefona ili drugog sredstva elektronske komunikacije, obavijesti branioca neposredno ili posredstvom članova porodice ili trećeg lica, čiji identitet državnom tužiocu mora biti otkriven, a ako je potrebno i pomogne mu da nađe branioca.

(2) Ako lice iz stava 1 ovog člana ne obezbijedi prisustvo branioca u roku od 12 časova od kad mu je to, u smislu stava 1 ovog člana, omogućeno ili izjavi da ne želi da uzme branioca, državni tužilac je dužan da ga bez odlaganja sasluša, a najkasnije u roku od narednih 12 časova.

(3) Ako u slučaju obavezne odbrane iz člana 69 stav 1 ovog zakonika lice iz stava 1 ovog člana ne uzme branioca u roku od 12 časova od časa kad je poučeno o ovom pravu ili izjavi da neće uzeti branioca, postaviće mu se branilac po službenoj dužnosti i bez odlaganja će se saslušati.

(4) Odmah poslije saslušanja državni tužilac će lice iz stava 1 ovog člana pustiti na slobodu, osim ako ocijeni da postoje razlozi za zadržavanje.

Zadržavanje od strane državnog tužioca

Član 267

(1) Osumnjičenog lišenog slobode državni tužilac može izuzetno, a najduže 48 časova od časa lišenja slobode, zadržati ako ocijeni da postoji neki od razloga iz člana 175 stav 1 ovog zakonika.

(2) Zadržanom licu i braniocu državni tužilac će odmah, a najkasnije u roku od dva časa donijeti i uručiti rješenje o zadržavanju. U rješenju mora biti navedeno djelo za koje se osumnjičeni tereti, osnov sumnje, razlog zadržavanja, dan i čas lišenja slobode, kao i vrijeme početka zadržavanja.

(3) Protiv rješenja o zadržavanju osumnjičeni i branilac imaju pravo žalbe koja se sa spisima predmeta odmah dostavlja sudiji za istragu. Sudija za istragu je dužan da o žalbi odluči u roku od četiri časa od kad je primio žalbu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Osumnjičeni mora imati branioca čim se donese rješenje o zadržavanju, u kojem slučaju se shodno primjenjuju odredbe člana 261 ovog zakonika.

Odbacivanje i dopuna krivične prijave

Član 271

(1) Državni tužilac će obrazloženim rješenjem odbaciti prijavu ako iz same prijave proističe da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ili nije krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju gonjenje.

(2) Akt o odbacivanju krivične prijave državni tužilac dostaviće u roku od osam dana podnosiocu krivične prijave kao i oštećenom, u skladu sa članom 59 ovog zakonika.

(3) Ako državni tužilac iz same prijave ne može ocijeniti da li su vjerovatni navodi prijave ili ako podaci u prijavi ne pružaju dovoljno osnova ni za donošenje naredbe o sprovođenju istrage niti rješenja o odbacivanju prijave, a naročito ako je izvršilac nepoznat, državni tužilac će, sam ili posredstvom drugih organa, prikupiti potrebna obavještenja. U tu svrhu državni tužilac može pozvati podnosioca prijave, prijavljeno lice i druga lica za koja ocijeni da mogu pružiti relevantne podatke od značaja za donošenje odluke po prijavi. Ako nije u mogućnosti da to preduzme sam, državni tužilac će zahtijevati od policije da prikupi potrebna obavještenja i preduzme druge mjere radi otkrivanja krivičnog djela i učinioca u skladu sa čl. 257, 258 i 259 ovog zakonika.

(4) Radi razjašnjenja određenih stručnih pitanja koja se postavljaju kod odlučivanja o krivičnoj prijavi, državni tužilac može zatražiti od lica odgovarajuće struke da mu o tim pitanjima da potrebna objašnjenja.

(5) Državni tužilac može uvijek tražiti da ga policija obavijesti o mjerama koje su preduzete. Policija je dužna da mu bez odlaganja odgovori.

(6) Ako i poslije preduzetih radnji iz st. 3, 4 i 5 ovog člana postoje neke od okolnosti iz stava 1 ovog člana ili ako ne postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni izvršio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, državni tužilac će odbaciti prijavu.

(7) Državni tužilac i drugi državni organ, privredna društva i druga pravna lica dužni su da prilikom prikupljanja obavještenja, odnosno davanja podataka, postupaju obazrivo, vodeći računa da se ne naškodi časti i ugledu lica na koje se ovi podaci odnose.

Odlaganje krivičnog gonjenja

Član 272

(1) Državni tužilac može odložiti krivično gonjenje za krivična djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina kad nađe da ne bi bilo cjelishodno da se vodi krivični postupak, s obzirom na prirodu krivičnog djela i

okolnosti pod kojima je učinjeno, raniji život učinioca i njegova lična svojstva, ako osumnjičeni prihvati ispunjenje jedne ili više od sljedećih obaveza:

1) da otkloni štetnu posljedicu nastalu izvršenjem krivičnog djela ili da naknadi pričinjenu štetu;

2) da ispuni dospjele obaveze izdržavanja, odnosno druge obaveze utvrđene pravosnažnom sudskom odlukom;

3) da plati određeni novčani iznos u korist humanitarne organizacije, fonda ili javne ustanove;

4) da obavi određeni društveno korisni ili humanitarni rad.

(2) Osumnjičeni je dužan da prihvaćenu obavezu izvrši u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(3) Obaveze iz stava 1 ovog člana državni tužilac utvrđuje rješenjem. Rješenje se dostavlja osumnjičenom, oštećenom ako ga ima, odnosno humanitarnoj organizaciji ili javnoj ustanovi u čiju se korist nalaže izvršenje.

(4) Prije donošenja rješenja iz stava 3 ovog člana, državni tužilac može, uz pomoć posebno obučених лица - posrednika, sprovesti postupak posredovanja između oštećenog i osumnjičenog na koji se shodno primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju pravila postupka posredovanja za obaveze iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, odnosno pribaviće saglasnost oštećenog za mjere iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana.

(5) Bliži način ispunjenja obaveza iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana, sadržaj rješenja iz stava 3 ovog člana, kao i bliži način sprovođenja radnji u primjeni odredaba ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(6) Ako osumnjičeni izvrši obavezu iz stava 1 ovog člana, u roku iz stava 2 ovog člana državni tužilac će odbaciti krivičnu prijavu. U ovom slučaju odredbe člana 59 ovog zakonika neće se primjenjivati, sa čime će državni tužilac upoznati oštećenog prije pribavljanja saglasnosti iz stava 4 ovog člana.

Nadležnost za sprovođenje istrage

Član 276

(1) Istragu sprovodi državni tužilac.

(2) Na zahtjev stranaka određene dokazne radnje u istrazi može, u skladu sa pravilima ovog zakonika, sprovesti sudija za istragu ako posebne okolnosti očigledno ukazuju da takve radnje neće moći da se ponove na glavnom pretresu ili bi izvođenje dokaza na glavnom pretresu bilo nemoguće, odnosno znatno otežano.

(3) Ako se sudija za istragu ne saglasi sa zahtjevom iz stava 2 ovog člana, odluku o tome, u roku od 24 časa, donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(4) Istragu može sprovoditi jedno državno tužilaštvo za područje više tužilaštava (istražni centar), u skladu sa zakonom.

Povjeravanje izvođenja dokaznih radnji

Član 277

(1) Državni tužilac može povjeriti izvršenje pojedinih dokaznih radnji državnom tužiocu na čijem području treba preduzeti te radnje, a ako je za područja više državnih tužilaštava određeno jedno državno tužilaštvo za sprovođenje istrage, onda tom državnom tužilaštvu.

(2) Na zahtjev ili po odobrenju državnog tužioca policija će fotografisati okrivljenog, uzeti mu otiske prstiju ili uzorak pljuvačke radi obavljanja DNK analize ako je to potrebno za svrhe krivičnog postupka.

(3) Državni tužilac kome je povjereno izvršenje pojedinih dokaznih radnji preduzeće po potrebi i druge dokazne radnje koje sa dokaznim radnjama koje su mu povjerene stoje u vezi ili iz njih proističu.

(4) Ako državni tužilac kome je povjereno preduzimanje pojedinih dokaznih radnji nije nadležan za njihovo sprovođenje, dostaviće predmet nadležnom državnom tužiocu i o tome će obavijestiti državnog tužioca koji mu je predmet dostavio.

Okončanje istrage

Član 290

(1) Državni tužilac završava istragu kad nađe da je stanje stvari u istrazi dovoljno razjašnjeno i o tome sačinjava službenu zabilješku.

(2) Državni tužilac će nakon završene istrage u roku od 15 dana podići optužnicu ili obustaviti istragu.

(3) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci, državni tužilac je dužan da odmah obavijesti neposredno višeg državnog tužioca o razlozima zbog kojih istraga nije okončana. Neposredno viši državni tužilac će preduzeti potrebne mjere da se istraga okonča.

(4) Državni tužilac će naredbom obustaviti istragu, ako u toku istrage ili po njenom okončanju nađe da:

1) djelo koje se stavlja na teret okrivljenom nije krivično djelo ili krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti;

2) je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem;

3) postoje druge okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje;

4) ne postoje dokazi iz kojih proizilazi osnovana sumnja da je okrivljeni učinio krivično djelo.

(5) Naredba iz stava 4 ovog člana će se u roku od osam dana dostaviti oštećenom, zajedno sa uputstvom da u roku od 15 dana od dana kad mu je rješenje dostavljeno može preuzeti krivično gonjenje podizanjem neposredne optužnice. Naredba se dostavlja i okrivljenom i njegovom braniocu.

Kontrola optužnice

Član 293

(1) Optužnica se dostavlja vijeću iz člana 24 stav 7 ovog zakonika radi kontrole i potvrđivanja.

(2) Kad vijeće utvrdi da postoje greške ili nedostaci u optužnici iz člana 292 ovog zakonika ili u samom postupku ili je potrebno bolje razjašnjenje stanja stvari da bi se

ispitala osnovanost optužnice vratiće optužnicu da se zapaženi nedostaci otklone ili da se istraga dopuni, odnosno sprovede. Tužilac je dužan da, u roku od tri dana od dana kad mu je saopštena odluka vijeća, podnese ispravljenu optužnicu ili da u roku od dva mjeseca dopuni istragu ili je sprovede. Iz opravdanih razloga, na zahtjev tužioca, ovaj rok se može produžiti. Ako državni tužilac propusti rok, dužan je da o razlozima propuštanja obavijesti višeg državnog tužioca. Ako oštećeni kao tužilac propusti pomenuti rok, smatraće se da je odustao od gonjenja i postupak će se obustaviti.

(3) Ako je potrebno bolje razjašnjenje stvari da bi se ispitala osnovanost optužnice oštećenog kao tužioca, vijeće će optužnicu dostaviti sudiji za istragu da u roku od dva mjeseca preduzme određene dokazne radnje.

(4) Ako vijeće utvrdi da je za krivično djelo koje je predmet optužbe nadležan drugi sud, oglosiće nenadležnim sud kojem je podnesena optužnica i po pravosnažnosti rješenja uputiće predmet nadležnom sudu.

(5) Ako vijeće utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici ili obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, donijeće rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa. Protiv ovog rješenja dozvoljena je posebna žalba o kojoj odlučuje vijeće neposredno višeg suda. Po pravosnažnosti rješenja, predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika obezbijediće da se izdvojeni zapisnici i obavještenja zatvore u poseban omot i predaju sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa. Izdvojeni zapisnici i obavještenja se ne mogu razgledati niti se mogu koristiti u krivičnom postupku.

Obustava postupka po osnovu kontrole optužnice

Član 294

(1) Postupajući u smislu člana 293 stav 1 ovog zakonika vijeće će odlučiti da nema mjesta optužbi i da se krivični postupak obustavlja, ako ustanovi:

- 1) da djelo koje je predmet optužbe nije krivično djelo;
- 2) da je krivično gonjenje zastarjelo ili da je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili da postoje druge okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje;
- 3) da nema dovoljno dokaza da je okrivljeni osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe.

(2) Ako vijeće ustanovi da nema optužbe ovlašćenog tužioca ili odobrenja za krivično gonjenje ili da postoje druge okolnosti koje privremeno sprječavaju gonjenje, rješenjem će optužnicu odbaciti.

Nevezanost za pravnu ocjenu djela

Član 295

Prilikom donošenja rješenja iz člana 293 stav 4 i člana 294 ovog zakonika vijeće nije vezano za pravnu ocjenu djela koju je tužilac naveo u optužnici.

Potvrđivanje optužnice

Član 296

(1) Ako ne donese rješenje iz člana 293 stav 4 i člana 294 ovog zakonika, vijeće će u roku od osam dana, a u složenim predmetima u roku od petnaest dana od prijema optužnice donijeti rješenje kojim se optužnica potvrđuje.

(2) Donošenjem rješenja o potvrđivanju optužnica stupa na pravnu snagu.

(3) U istom rješenju vijeće će odlučiti i o predlozima za spajanje ili razdvajanje postupka.

Žalba na odluku vijeća

Član 297

(1) Protiv odluke vijeća iz člana 293 stav 4 ovog zakonika žalba je dozvoljena, a protiv odluka iz člana 294 ovog zakonika žalbu može izjaviti tužilac i oštećeni. Protiv ostalih odluka vijeća donesenih povodom kontrole optužnice žalba nije dozvoljena.

(2) Ako je protiv odluke vijeća žalbu izjavio samo oštećeni, a žalba bude usvojena, smatraće se da je izjavljivanjem žalbe oštećeni preuzeo gonjenje.

Podizanje optužnice i pritvor

Član 298

(1) Ako je u optužnici predloženo da se protiv okrivljenog odredi pritvor ili da se pusti na slobodu, o tome rješava vijeće koje vrši kontrolu optužnice odmah, a najkasnije u roku od 48 časova.

(2) Ako se okrivljeni nalazi u pritvoru, a u optužnici nije predloženo da se pusti na slobodu, vijeće iz stava 1 ovog člana će po službenoj dužnosti, u roku od tri dana od dana prijema optužnice, ispitati da li još postoje razlozi za pritvor i donijeti rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava izvršenje rješenja.

Dostavljanje optužnice okrivljenom

Član 299

(1) Vijeće dostavlja optužnicu okrivljenom koji je na slobodi bez odlaganja, a ako se nalazi u pritvoru, u roku od 24 časa od potvrđivanja optužnice.

(2) Ako je protiv okrivljenog određen pritvor rješenjem vijeća iz člana 298 ovog zakonika, optužnica se predaje okrivljenom prilikom njegovog lišavanja slobode, zajedno sa rješenjem kojim se određuje pritvor.

Zaključivanje sporazuma o priznanju krivice

Član 300

(1) Kad se krivični postupak vodi za jedno krivično djelo ili za krivična djela u sticaju za koja je propisana kazna zatvora u trajanju do deset godina, okrivljenom i njegovom braniocu može se predložiti zaključenje sporazuma o priznanju krivice, odnosno okrivljeni i njegov branilac mogu državnom tužiocu predložiti zaključenje takvog sporazuma.

(2) Kad se uputi predlog iz stava 1 ovog člana, stranke i branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja krivice za krivično djelo, odnosno krivična djela koja se okrivljenom stavljaju na teret.

(3) Sporazum o priznanju krivice mora biti zaključen u pisanom obliku i potpisan od stranaka i branioca, a može se podnijeti najkasnije na prvom ročištu za održavanje glavnog pretresa pred prvostepenim sudom.

(4) Sporazum o priznanju krivice podnosi se, ako optužnica još nije podignuta, predsjedniku vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, a nakon podizanja optužnice, predsjedniku vijeća.

Odlučivanje o sporazumu o priznanju krivice

Član 302

(1) O sporazumu o priznanju krivice odlučuje sud koji sporazum rješenjem može odbaciti, odbiti ili usvojiti.

(2) Kad je sporazum o priznanju krivice podnesen prije podizanja optužnice o njemu odlučuje predsjednik vijeća iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. U tom slučaju posebna tačka sporazuma mora da sadrži sve podatke iz člana 292 stav 1 ovog zakonika.

(3) Kad je sporazum o priznanju krivice podnesen nakon podizanja optužnice, o njemu odlučuje predsjednik vijeća.

(4) Predsjednik vijeća će sporazum o priznanju krivice odbaciti ako je podnesen po isteku roka iz člana 300 stav 3 ovog zakonika. Protiv rješenja o odbacivanju sporazuma o priznanju krivice žalba nije dozvoljena.

(5) Sud o sporazumu o priznanju krivice odlučuje, bez odlaganja, na ročištu kojem prisustvuju državni tužilac, okrivljeni i branilac, a o ročištu se obavještavaju oštećeni i njegov punomoćnik.

(6) Na održavanje ročišta iz stava 5 ovog člana primjenjivaće se odredbe čl. 313 do 316 ovog zakonika.

(7) Sud će rješenjem odbaciti sporazum o priznanju krivice ako na ročište nije došao uredno pozvani okrivljeni. Protiv rješenja o odbacivanju sporazuma o priznanju krivice žalba nije dozvoljena.

(8) Sud će rješenjem usvojiti sporazum o priznanju krivice i donijeti odluku koja odgovara sadržini sporazuma, ako utvrdi:

1) da je okrivljeni svjesno i dobrovoljno priznao krivično djelo, odnosno krivična djela koja su predmet optužbe, da je priznanje u skladu sa dokazima sadržanim u spisima predmeta i da je isključena mogućnost priznanja okrivljenog u zabludi;

2) da je sporazum zaključen u skladu sa članom 301 ovog zakonika;

3) da okrivljeni potpuno razumije posljedice zaključenog sporazuma, a naročito da se odriče prava na suđenje i prava na žalbu protiv odluke suda donesene na osnovu sporazuma;

4) da sporazumom nijesu povrijeđena prava oštećenog i

5) da je sporazum u skladu sa interesima pravičnosti, a sankcija odgovara svrsi izricanja krivičnih sankcija.

(9) Kad nije ispunjen jedan ili više uslova iz stava 8 ovog člana, sud će donijeti rješenje kojim se sporazum o priznanju krivice odbija, a priznanje okrivljenog dato u sporazumu ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. Sporazum i sve spise koji su sa njim povezani uništava predsjednik vijeća, o čemu sačinjava zapisnik.

(10) Rješenje kojim se sporazum o priznanju krivice usvaja, odbacuje ili odbija sud unosi u zapisnik. Protiv rješenja kojim se sporazum o priznanju krivice usvaja žalbu može izjaviti oštećeni, a protiv rješenja kojim se sporazum odbija državni tužilac i okrivljeni.

(11) O žalbi iz stava 10 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, u čijem sastavu ne može biti sudija koji je donio rješenje iz stava 10 ovog člana.

Presuda donesena na osnovu sporazuma o priznanju krivice

Član 303

(1) Kad rješenje o usvajanju sporazuma o priznanju krivice postane pravosnažno predsjednik vijeća, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana, donosi presudu kojom se optuženi oglašava krivim u skladu sa usvojenim sporazumom.

(2) Protiv presude iz stava 1 ovog člana dozvoljena je žalba samo u slučaju kad presuda nije u skladu sa zaključenim sporazumom.

Nedolazak branioca

Član 325

(1) Ako na glavni pretres ne dođe branilac koji je uredno pozvan, a ne obavijesti sud o razlogu spriječenosti čim je za ovaj razlog saznao ili ako branilac, bez odobrenja, napusti glavni pretres, optuženi će se pozvati da odmah uzme drugog branioca. Ako optuženi to ne učini, vijeće može odlučiti da se glavni pretres održi i bez prisustva branioca, ako se optuženi sa tim saglasi. Ako u slučaju obavezne odbrane ne postoji mogućnost da optuženi odmah uzme drugog branioca, odnosno da ga sud postavi bez štete za odbranu, glavni pretres će se odložiti.

(2) Uredno pozvanog branioca čiji je neopravdani nedolazak doveo do odlaganja glavnog pretresa vijeće će kazniti novčanom kaznom do 1.000 € i obavezati da plati troškove odlaganja glavnog pretresa. Rješenje o tome sa kratkim obrazloženjem unosi se u zapisnik o glavnom pretresu.

Održavanje odloženog glavnog pretresa

Član 329

(1) Glavni pretres koji je odložen mora iznova početi, ako se izmijenio sastav vijeća.

(2) Nakon saslušanja stranaka u slučaju iz stava 1 ovog člana, vijeće može odlučiti da se svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne preuzima novi uviđaj. U tom slučaju, pročitaje se iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu kao i zapisnik o uviđaju.

(3) Ako se glavni pretres koji je bio odložen drži pred istim vijećem, on će se nastaviti, a predsjednik vijeća će ukratko iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa, ali i u ovom slučaju vijeće može odrediti da glavni pretres počne iznova.

(4) Ako je odlaganje trajalo duže od tri mjeseca ili ako se glavni pretres održava pred drugim predsjednikom vijeća, glavni pretres mora iznova početi i svi dokazi se moraju ponovo izvesti.

Dužnost svjedoka

Član 348

(1) Prije saslušanja svjedoka, predsjednik vijeća će ga opomenuti na dužnost da iznese sudu sve što mu je o predmetu poznato, a maloljetnika će upozoriti da lažno svjedočenje predstavlja krivično djelo.

(2) Predsjednik vijeća može pozvati svjedoka koji nije zaklet u istrazi da prije saslušanja položi zakletvu, a ako je zakletvu položio u istrazi, može ga opomenuti na već položenu zakletvu.

Izuzeci od neposrednog izvođenja dokaza

Član 356

(1) Osim u slučajevima koji su posebno propisani ovim zakonikom, zapisnici o iskazima svjedoka, saoptuženih ili već osuđenih učesnika u krivičnom djelu, kao i zapisnici ili druga pismena o nalazu i mišljenju vještaka mogu se, po odluci vijeća, pročitati ako:

1) je saslušano lice umrlo, duševno oboljelo ili se ne može pronaći ili je njegov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti i drugih važnih razloga;

2) svjedoci ili vještaci, bez zakonskih razloga, odbiju da daju iskaz na glavnom pretresu;

3) se stranke saglase da se pročita zapisnik o iskazima već saslušanih svjedoka, odnosno zapisnik o nalazu i mišljenju vještaka;

4) se u toku glavnog pretresa okrivljeni koristi pravom da ne iznosi svoju odbranu ili da odgovara na postavljena pitanja, zapisnik o iskazu okrivljenog koji je dat u istrazi može se po odluci vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo ako je okrivljeni prilikom saslušanja u istrazi bio upozoren u skladu sa članom 100 stav 2 ovog zakonika, ali se presuda ne može zasnivati samo na ovom dokazu.

(2) Izuzetno, bez saglasnosti stranaka, ali po njihovom saslušanju, vijeće može odlučiti da se pročita zapisnik o saslušanju svjedoka ili vještaka na ranijem glavnom pretresu, iako je protekao rok iz člana 329 stav 4 ovog zakonika ako, s obzirom na ostale izvedene dokaze, ocijeni da je potrebno da se upozna sa sadržinom zapisnika ili pisanog nalaza i mišljenja. Kad zapisnik, odnosno pisani nalaz i mišljenje budu pročitani i saslušane primjedbe stranaka vijeće će, uzimajući u obzir i ostale izvedene dokaze, odlučiti da li će i neposredno saslušati svjedoka ili vještaka.

(3) U slučajevima iz stava 1 ovog člana biće reprodukovan i audio, odnosno audiovizuelni snimak saslušanja ako je saslušanje zabilježeno u skladu sa članom 212 ovog zakonika.

(4) Zapisnici o ranijem saslušanju lica koja su oslobođena od dužnosti svjedočenja iz člana 109 stav 1 ovog zakonika ne smiju se pročitati, ako ta lica nijesu uopšte pozvana na glavni pretres ili su na glavnom pretresu, prije prvog saslušanja, izjavila da neće da svjedoče. Po završenom dokaznom postupku vijeće će odlučiti da se ovi zapisnici izdvoje iz spisa i odvojeno čuvaju u skladu sa članom 211 ovog zakonika. Ovako će vijeće postupati i u pogledu drugih zapisnika i obavještenja navedenih iz člana 211 ovog zakonika, ako nije ranije donesena odluka o njihovom izdvajanju. Protiv rješenja o izdvajanju zapisnika i obavještenja dozvoljena je posebna žalba. Po pravosnažnosti rješenja, izdvojeni zapisnici i obavještenja zatvaraju se u poseban omot i predaju sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati ni koristiti u postupku. Zapisnici i obavještenja moraju biti izdvojeni prije nego što se spisi, povodom žalbe protiv presude, dostave višem sudu.

(5) Razlozi zbog kojih se čitaju zapisnik i druga pismena navešće se u zapisnik o glavnom pretresu, a prilikom čitanja će se saopštiti da li je svjedok ili vještak zaklet.

Pritvor nakon izricanja presude

Član 376

(1) Kad izrekne presudu na kaznu zatvora ispod pet godina, vijeće će optuženom koji se brani sa slobode odrediti pritvor ako postoje razlozi iz člana 175 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakonika, a optuženom kome je presudom prvostepenog suda izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna i ako postoje razlozi iz člana 175 stav 1 tačka 4. Optuženom koji se nalazi u pritvoru vijeće će ukinuti pritvor, ako za pritvor više ne postoje razlozi zbog kojih je bio određen.

(2) Vijeće će ukinuti pritvor i narediti da se optuženi pusti na slobodu, ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena ili ako je oglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu, odnosno na kaznu rada u javnom interesu ili mu je izrečena uslovna osuda ili sudska opomena ili je zbog uračunavanja pritvora ili drugog oblika lišenja slobode kaznu već izdržao ili je optužba odbačena u skladu sa članom 367 ovog zakonika, osim zbog stvarne nenadležnosti.

(3) Za određivanje ili ukidanje pritvora poslije objavljivanja presude, do njene pravosnažnosti, primjenjivaće se odredba stava 1 ovog člana. Odluku donosi vijeće prvostepenog suda iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(4) Prije donošenja rješenja kojim se određuje ili ukida pritvor u slučajevima iz st. 1 i 3 ovog člana, pribaviće se mišljenje državnog tužioca kad se postupak vodi po njegovoj optužbi.

(5) Ako se optuženi već nalazi u pritvoru, a vijeće nađe da još postoje razlozi zbog kojih je pritvor bio određen ili da postoje razlozi iz stava 1 ovog člana, donijeće posebno rješenje o produženju pritvora. Posebno rješenje vijeće donosi i kad treba odrediti ili ukinuti pritvor. Žalba protiv rješenja ne zadržava izvršenje rješenja, a o žalbi sud odlučuje u roku od tri dana.

(6) Pritvor koji je određen ili produžen u skladu sa st. 1 do 5 ovog člana može trajati do pravosnažnosti presude, a najduže dok ne istekne vrijeme trajanja kazne izrečene u prvostepenoj presudi.

(7) Na zahtjev optuženog koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, predsjednik vijeća može optuženog uputiti na izdržavanje kazne i prije pravosnažnosti presude.

Bitne povrede krivičnog postupka

Član 386

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji, ako je:

1) sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravosnažnom odlukom izuzet od suđenja;

2) glavni pretres održan bez lica čije je prisustvo na glavnom pretresu po ovom zakoniku obavezno;

3) sud povrijedio propise krivičnog postupka u pogledu postojanja optužbe ovlašćenog tužioca ili odobrenja nadležnog organa;

4) presudu donio sud koji zbog stvarne nenadležnosti nije mogao suditi u toj stvari;

5) optužba prekoračena u smislu člana 369 stav 1 ovog zakonika;

6) presudom povrijeđena odredba člana 400 ovog zakonika;

7) presuda zasnovana na dokazu na kojem se po odredbama ovog zakonika ne može zasnivati presuda, osim ako nije, s obzirom na druge dokaze, očigledno da bi i bez tog dokaza bila donesena ista presuda;

8) izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda nema uopšte razloga ili u njoj nijesu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri protivrječni ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrječnost između onog što se navodi u razlozima presude o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava.

(2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i kad sud za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja odluke nije primijenio ili je nepravilno primijenio neku odredbu ovog zakonika, a to je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje odluke.

Postupanje pred drugostepenim sudom

Član 392

(1) Kad spisi sa žalbom stignu drugostepenom sudu odmah se, na propisan način, određuje sudija izvjestilac. Ako se radi o krivičnom djelu za koje se goni po optužbi državnog tužioca, sudija izvjestilac će spise dostaviti državnom tužiocu, koji je dužan da ih razmotri i podnese svoj predlog ili izjavi da će predlog podnijeti na sjednici vijeća i da ih bez odlaganja vrati sudu.

(2) Kad državni tužilac vrati spise, predsjednik vijeća će zakazati sjednicu vijeća i o njoj obavijestiti državnog tužioca, okrivljenog i njegovog branioca.

(3) Sudija izvjestilac može, po potrebi, od prvostepenog suda pribaviti izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može preko tog suda ili sudije za istragu suda na čijem se području radnja ima izvršiti ili na drugi način provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili od drugih organa ili organizacija pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

(4) Ako sudija izvjestilac utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici i obavještenja iz člana 211 ovog zakonika, dostaviće spise prvostepenom sudu prije održavanja sjednice drugostepenog vijeća, da predsjednik prvostepenog vijeća donese rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa i da ih, po pravosnažnosti rješenja, u zatvorenom omotu preda sudiji za istragu radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa.

Sjednica vijeća

Član 393

(1) O sjednici vijeća obavijestiće se optuženi i njegov branilac, oštećeni kao tužilac ili privatni tužilac koji je u roku predviđenom za žalbu ili za odgovor na žalbu zahtijevao da bude obaviješten o sjednici ili je predložio održavanje pretresa pred drugostepenim sudom u skladu sa članom 395 ovog zakonika. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća obavijeste stranke i kad nijesu to zahtijevale ili da se o sjednici obavijesti i stranka koja to nije zahtijevala, ako bi njihovo prisustvo bilo korisno za razjašnjenje stvari.

(2) Ako se o sjednici vijeća obavještava optuženi koji je u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora, predsjednik vijeća narediće da se obezbijedi njegovo prisustvo.

(3) Sjednica vijeća počinje izvještajem sudije izvjestioca o stanju stvari. Vijeće može od stranaka koje prisustvuju sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u vezi sa žalbenim navodima. Stranke mogu predložiti da se radi dopune izvještaja pročitaju pojedini spisi i mogu, po dozvoli predsjednika vijeća, dati potrebna objašnjenja za svoje stavove iz žalbe, odnosno odgovora na žalbu, ne ponavljajući ono što je sadržano u izvještaju.

(4) Nedolazak stranaka koje su uredno obaviještene ne sprječava održavanje sjednice vijeća. Ako optuženi nije obavijestio sud o promjeni boravišta ili adrese stana, može se održati sjednica vijeća, iako optuženi o sjednici nije bio obaviješten.

(5) Na sjednici vijeća kojoj prisustvuju stranke javnost se može isključiti, odnosno ograničiti pod uslovima iz čl. 314 i 315 ovog zakonika.

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima prvostepenog i drugostepenog suda.

(7) Rješenja iz čl. 404 i 405 ovog zakonika mogu se donijeti i bez obavještanja stranaka o sjednici vijeća.

Ukidanje prvostepene presude i vraćanje predmeta na ponovno suđenje

Član 407

(1) Drugostepeni sud će, uvažavajući žalbu ili po službenoj dužnosti, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i vratiti predmet na ponovno suđenje, ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, osim slučajeva iz člana 409 stav 1 ovog zakonika ili ako smatra da zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja treba narediti novi glavni pretres pred prvostepenim sudom.

(2) Drugostepeni sud može narediti da se novi glavni pretres pred prvostepenim sudom održi pred potpuno izmijenjenim vijećem.

(3) Drugostepeni sud može i djelimično ukinuti prvostepenu presudu ako se pojedini djelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno presuđenje.

(4) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, drugostepeni sud će ispitati da li još postoje razlozi za pritvor i donijeće rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

(5) Kad je prvostepena presuda dva puta ukidana, drugostepeni sud će u sjednici vijeća ili nakon održanog pretresa sam donijeti presudu.

Odlučivanje o žalbi na rješenje

Član 417

(1) O žalbi na rješenje prvostepenog suda odlučuje drugostepeni sud u sjednici vijeća, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

(2) O žalbi na rješenje sudije za istragu odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

(3) Rješavajući o žalbi sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedozvoljenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

(4) Ispitujući žalbu sud će, po službenoj dužnosti, paziti da li je za donošenje rješenja prvostepeni sud bio stvarno nadležan, odnosno da li je rješenje donio ovlašćeni organ.

Preinačenje presude bez ponavljanja postupka (nepravo ponavljanje krivičnog postupka)

Član 421

(1) Pravosnažna presuda može se preinačiti i bez ponavljanja krivičnog postupka ako:

1) je u dvije ili više presuda protiv istog osuđenog pravosnažno izrečeno više kazni, a nijesu primijenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u sticaju;

2) je prilikom izricanja jedinstvene kazne, primjenom odredaba o sticaju krivičnih djela iz Krivičnog zakonika, uzeta kao utvrđena i kazna koja je već obuhvaćena u kazni izrečenoj po odredbama o sticaju u ranijoj presudi;

3) se pravosnažna presuda kojom je za više krivičnih djela izrečena jedinstvena kazna ne bi mogla u jednom dijelu izvršiti zbog amnestije, pomilovanja ili iz drugih razloga.

(2) U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, sud će novom presudom preinačiti ranije presude u dijelu odluke o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostepeni sud koji je sudio u predmetu u kojem je izrečena najstrožija vrsta kazne, kod istovrsnih kazni sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana sud koji je, prilikom izricanja jedinstvene kazne pogrešno uzeo u obzir kaznu, koja je već obuhvaćena u ranijoj presudi će preinačiti svoju presudu.

(4) U slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana sud koji je sudio u prvom stepenu preinačiće raniju presudu u dijelu odluke o kazni i izreći novu kaznu ili će utvrditi koliko se od kazne izrečene ranijom presudom ima izvršiti.

(5) Novu presudu donosi sud na sjednici vijeća, na predlog državnog tužioca ili osuđenog, a po saslušanju protivne stranke.

(6) Ako su u slučaju iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, prilikom izricanja kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prepis nove pravosnažne presude dostaviće se i tim sudovima.

Ponavljanje krivičnog postupka u korist okrivljenog

Član 424

(1) Krivični postupak okončan pravosnažnom presudom može se ponoviti u korist okrivljenog, ako:

1) je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača;

2) je do presude došlo usljed krivičnog djela sudije ili lica koje je vršilo dokazne radnje;

3) se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima mogu da dovedu do oslobođenja lica koje je bilo osuđeno ili do njegove osude po blažem krivičnom zakonu;

4) je nekom za isto krivično djelo više puta suđeno ili ako je više lica osuđeno za krivično djelo koje je moglo učiniti samo jedno lice ili neka od njih;

5) se u slučaju osude za produženo krivično djelo ili za drugo krivično djelo koje po zakonu obuhvata više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđeni nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi dovelo do primjene blažeg zakona ili bi bilo od bitnog uticaja na odmjeravanje kazne;

6) je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ili drugog suda osnovanog potvrđenim međunarodnim ugovorom utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu.

(2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana mora se pravosnažnom presudom dokazati da su pomenuta lica oglašena krivim za krivična djela u vezi navedenih radnji. Ako se postupak protiv tih lica ne može sprovesti zbog toga što su umrli ili što postoje okolnosti koje isključuju njihovo gonjenje, činjenice iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana se mogu utvrđivati i drugim dokazima.

Predlog okrivljenog za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

Član 438

(1) Okrivljeni koji je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora od jedne godine ili težu kaznu ili kaznu maloljetničkog zatvora i branilac takvog okrivljenog mogu, u roku od mjesec dana od dana kad je okrivljeni primio pravosnažnu presudu, pisanim i obrazloženim predlogom tražiti od Vrhovnog državnog tužilaštva da podigne zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažne presude, ako smatraju da je njom povrijeđen krivični zakon na štetu okrivljenog ili da je u krivičnom postupku koji je prethodio donošenju pravosnažne presude povrijeđeno pravo na odbranu okrivljenog koje je uticalo na donošenje zakonite i pravilne presude.

(2) Predlog iz stava 1 ovog člana ne može podnijeti okrivljeni koji nije podnio žalbu protiv presude, osim ako je presudom drugostepenog suda umjesto oslobađanja od kazne, sudske opomene, uslovne osude ili novčane kazne, izrečena kazna od jedne godine zatvora ili teža kazna, odnosno kazna maloljetničkog zatvora umjesto vaspitne mjere.

(3) Vrhovno državno tužilaštvo će predlog iz stava 1 ovog člana rješenjem odbaciti ako ocijeni da nema razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

(4) Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana okrivljeni i njegov branilac mogu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja, podnijeti žalbu Vrhovnom sudu.

(5) O žalbi iz stava 4 ovog člana rješava vijeće sastavljeno od troje sudija Vrhovnog suda, koje će žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi rješenje iz stava 3 ovog člana ili će žalbu usvojiti ako utvrdi da vjerovatno postoje očigledni razlozi na koje se poziva okrivljeni ili branilac okrivljenog.

(6) Ako vijeće Vrhovnog suda iz stava 5 ovog člana usvoji žalbu iz stava 4 ovog člana postupiće kao da je podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti, a u tom slučaju Vrhovno državno tužilaštvo ima pravo i dužnost da učestvuje u postupku kao da je podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti.

Pritvor u skraćenom postupku

Član 448

(1) Pritvor se može odrediti, u cilju nesmetanog vođenja krivičnog postupka, protiv lica za koje postoji osnovana sumnja da je učinilo krivično djelo, ako:

1) se krije ili se ne može utvrditi njegov identitet ili postoje druge okolnosti koje očigledno ukazuju na opasnost od bjekstva;

2) posebne okolnosti ukazuju da će okrivljeni dovršiti pokušano krivično djelo ili izvršiti krivično djelo kojim prijeti.

(2) Prije podnošenja optužnog predloga pritvor može trajati samo onoliko koliko je potrebno da se sprovedu dokazne radnje, ali ne duže od osam dana. O žalbi protiv rješenja o pritvoru rješava vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika.

(3) Na određivanje, produženje i ukidanje pritvora od predaje optužnog predloga do izricanja prvostepene presude primjenjuju se shodno odredbe člana 179 ovog zakonika, pri čemu je vijeće dužno da svakih mjesec dana ispita da li postoje razlozi za pritvor.

(4) Kad se okrivljeni nalazi u pritvoru sud je dužan da postupa sa naročitom hitnošću.

Sadržaj optužnog akta

Član 450

(1) Optužni predlog, odnosno privatna tužba treba da sadrži: ime i prezime okrivljenog sa ličnim podacima ukoliko su poznati, kratak opis krivičnog djela, označenje suda pred kojim se ima održati glavni pretres, predlog koje dokaze treba izvesti na glavnom pretresu i predlog da se okrivljeni oglasi krivim i osudi po zakonu.

(2) U optužnom predlogu može se predložiti da se okrivljenom odredi pritvor. Ako se okrivljeni nalazi u pritvoru ili se za vrijeme sprovođenja dokaznih radnji nalazio u pritvoru, naznačiće se u optužnom predlogu koliko je vremena u pritvoru.

(3) Kad državni tužilac ocijeni da održavanje glavnog pretresa nije neophodno može u optužnom predlogu predložiti da se donese rješenje o kažnjavanju, odnosno izricanju krivične sankcije u skladu sa čl. 461 i 462 ovog zakonika.

Prethodno ispitivanje optužnog predloga

Član 451

(1) Kad sud primi optužni predlog ili privatnu tužbu, sudija će prethodno ispitati da li je sud nadležan i da li postoje uslovi za odbacivanje optužnog predloga, odnosno privatne tužbe.

(2) Ako sudija ne donese rješenje o odbacivanju optužnog predloga ili privatne tužbe na osnovu prethodnog ispitivanja iz stava 1 ovog člana dostaviće optužbu okrivljenom i zakazaće odmah glavni pretres. Ako se glavni pretres ne zakaže u roku od mjesec dana od dana prijema optužnog predloga ili privatne tužbe, sudija je dužan da o razlozima izvijesti predsjednika suda, koji će preduzeti mjere da se glavni pretres što prije održi.

Odbijanje ili odbacivanje optužnog akta

Član 453

(1) Sudija će rješenjem odbiti optužni predlog ili privatnu tužbu, ako nađe da postoje razlozi iz člana 294 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakonika, a ako su sprovedene dokazne radnje, i zbog razloga iz stava 1 tačka 3 tog člana.

(2) Sudija će rješenjem odbaciti optužni predlog ili privatnu tužbu, ako nađe da postoje razlozi iz člana 294 stav 2 ovog zakonika.

(3) Rješenje sa kratkim obrazloženjem dostavlja se državnom tužiocu, oštećenom kao tužiocu, privatnom tužiocu i okrivljenom.

Postupak za izricanje mjere bezbjednosti oduzimanje predmeta

Član 477

(1) Predmeti koji se po Krivičnom zakoniku moraju oduzeti, oduzeće se i kad se krivični postupak ne završi presudom kojom se optuženi oglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opšte bezbjednosti ili razlozi morala.

(2) Posebno rješenje o tome donosi organ pred kojim se vodio postupak u času kad je postupak završen, odnosno kad je obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stava 1 ovog člana donosi vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika i kad je u presudi kojom je optuženi oglašen krivim propušteno da se donese ta odluka.

(4) Ovjereni prepis odluke o oduzimanju predmeta dostaviće se vlasniku predmeta, ako je vlasnik poznat.

(5) Protiv odluke iz st. 2 i 3 ovog člana vlasnik predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonskog osnova za oduzimanje predmeta. Ako rješenje iz stava 2 ovog člana nije donio sud, o žalbi odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika suda koji je bio nadležan za suđenje u prvom stepenu. Ako je rješenje o oduzimanju predmeta donijelo vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika provostepenog suda u slučaju iz stava 3 ovog člana, o žalbi na to rješenje odlučuje vijeće neposredno višeg suda.

Ograničenje prilikom razmatranja, prepisivanja ili snimanja pojedinih spisa

Član 505

Lice kome je dozvoljeno razmatranje, prepisivanje ili snimanje spisa u skladu sa članom 203 ovog zakonika koji se odnose na neosnovanu osudu ili neosnovano lišenje

slobode ne može upotrijebiti podatke iz tih spisa na način koji bi bio štetan za rehabilitaciju lica protiv koga je vođen krivični postupak. Predsjednik suda je dužan da na ovo upozori lice kome je dozvoljeno razmatranje, prepisivanje ili snimanje, što će se zabilježiti na spisu uz potpis tog lica.

Uslovi za izdavanje potjernice

Član 508

(1) Izdavanje potjernice može se narediti kad se okrivljeni nalazi u bjekstvu i kad je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje je po zakonu propisana kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, a postoji naredba za njegovo dovođenje ili rješenje o određivanju pritvora.

(2) Izdavanje potjernice naređuje sud pred kojim se vodi krivični postupak.

(3) Izdavanje potjernice narediće se i u slučaju bjekstva okrivljenog iz organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija u kojem izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bjekstva iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru. Naredbu u takvom slučaju izdaje rukovodilac te ustanove.

(4) Naredba suda ili rukovodioca ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se policiji radi izvršenja.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MP-IU/PZ/15/03
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the Criminal Procedure Code	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo pravde	
- Sektor/odsjek	Direktorat za pravosuđe	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Merima Baković tel: 020 407 504; mail: merima.bakovic@mpa.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Duška Velimirović tel: 020 407 519; mail: duska.velimirovic@mpa.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Sudovi, državna tužilaštva, organi državne uprave	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VII Pravda, sloboda i bezbjednost, Član 80 Jačanje institucija i vladavina prava		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2015-2018	
- Poglavlje, potpoglavlje	24 Pravda, sloboda i bezbjednost, 2. Planovi i potrebe 2.2 Zakonodavni okvir, C.2 Borba protiv organizovanog kriminala	
- Rok za donošenje propisa	2015/II	
- Napomena		
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava V, Prostor slobode, bezbjednosti i pravde, Poglavlje 1, Opšte odredbe, član 67 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title V Area of Freedom, Security and Justice, Chapter 1, General Provisions, Article 67		
Potpuno usklađeno/fully harmonized		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32014L0062		
Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/62/EU od 15. maja 2014. godine o krivičnopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od falsifikovanja i zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2000/383/PUP / Directive 2014/62/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the protection of the euro		

and other currencies against counterfeiting by criminal law, and replacing Council Framework Decision 2000/383/JHA, OJ L 151, 21.5.2014. Potpuno usklađeno / fully harmonized	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama	European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms
Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. godine	The International Covenant on Civil and Political Rights 1966
Evropska konvencija o ekstradiciji sa dodatnim protokolima	The European Convention on Extradition with Additional Protocols
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvor prava EU i izvori međunarodnog prava su prevedeni na crnogorski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku preveden je na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku učestvovali su: Martina Spreitzer-Kropiunik - sudija Okružnog suda u Beču, Republika Austrija, Susanne Winter - državni tužilac u Frankfurtu, SR Njemačka, Maurizio Varanese - glavni policijski inspektor, Republika Italija.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis Ministar vanjskih poslova i evropskih integracija
Datum: 23.04.2015. godine	Datum: 23.04.2015. godine

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO PRAVDE
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku
1. Definisane probleme - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
Zakonik o krivičnom postupku stupio je na snagu 26. avgusta 2009. godine. Njegova najznačajnija karakteristika bila je prelazak na državno-tužilačku istragu. <i>Vacatio legis</i> od godinu, odnosno dvije godine dana, bio je predviđen u cilju efikasnije primjene zakonika, čime je data mogućnost svim subjektima krivičnog postupka da se pripreme za primjenu novih zakonskih rješenja. Vlada Crne Gore je 2009. godine donijela Plan implementacije ZKP-a. Njime su stvoreni uslovi da prvi koraci u primjeni ZKP-a budu uspješni i da se na taj način savladaju prvobitni problemi u primjeni svakog reformskog zakona. Ministarstvo pravde je pripremlilo Informaciju o primjeni Zakonika o krivičnom postupku, koju je Vlada usvojila na sjednici od 17. januara 2013. godine i zaključila da dosadašnja primjena novih instituta propisanih ZKP-om ukazuje na efikasnije vođenje krivičnog postupka i dobru saradnju svih učesnika u postupku i zadužila Ministarstvo da pripremi Izvještaj o potrebi izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku. Ministarstvo pravde sačinilo je u junu 2013. godine Izvještaj o potrebi izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku, u skladu sa predlozima za izmjenu zakonskog teksta dobijenih tokom održavanja tematskih seminara o primjeni ZKP-a, komentara Vrhovnog suda Crne Gore, Vrhovnog državnog tužilaštva, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Višeg suda u Podgorici, Agencije za zaštitu ličnih podataka i dr. Potreba donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku zasniva se na više razloga. Priličan broj izmjena i dopuna koje se predlažu, nastale su kao rezultat praktične primjene zakonika. Jedan od razloga za izmjene i dopune jeste usaglašavanje odredaba ZKP-a sa Ustavom, tj. onih odredaba za koje su Ustavnom sudu Crne Gore podnijete inicijative za ocjenu ustavnosti, odnosno za koje je Ustavni sud donio rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti, a Ministarstvo pravde zatražilo da se zastane sa donošenjem odluke. Takođe, obaveza usvajanja izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku predviđena je najznačajnijim strateškim dokumentima u oblasti pravosuđa, korupcije i borbe protiv organizovanog kriminala i akcionim planovima za poglavlja 23 i 24.	
2. Ciljevi - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.	
Usvajanjem izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku riješiće se problemi prepoznati praktičnom primjenom ZKP-a. Izmjene i dopune zakonskog teksta imaju za cilj da unaprijede saradnju između organa koji učestvuju u krivičnom postupku, prvenstveno između državnog tužilaštva i policije, davanjem više ovlaštenja policiji u izvidaju.	

Takođe, izmjenama i dopunama zakonskog teksta daju se ovlaštenja carinskim službenicima za preuzimanje određenih dokaznih radnji po naredbi državnog tužioca čime će se ispuniti obaveze propisane posebnim mejrama u akcionim planovima za pregovaračka poglavlja 23 i 24.

Izmjenama i dopunama ZKP-a izvršene su izmjene i dopune odredaba kojima se uređuju mjere tajnog nadzora na način što su precizirane postojeće mjere tajnog nadzora i propisane tri nove. Takođe, dopunjen je katalog krivičnih djela za koja se mjere tajnog nadzora mogu odrediti, kao i izvršene izmjene u odnosu na nadležnost za određivanje i trajanje mjera tajnog nadzora.

Usvajanjem izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku ispuniće se obaveze koje proizilaze iz nacionalnih strateških dokumenata, kao što su Akcioni planovi za pregovaračka poglavlja 23 i 24, koji sadrže mjere koje se odnose na dalje unapređenje Zakonika o krivičnom postupku i Akcioni plan za realizaciju Strategije reforme pravosuđa za period 2014-2018, kojim su takođe propisane konkretne mjere koje trebaju da preduzmu nadležne institucije radi ispunjenja strateških ciljeva, među kojima se nalazi izmjena Zakonika o krivičnom postupku.

Takođe, krajem 2013. godine Vlada je usvojila Analizu organizacione strukture, kapaciteta i ovlaštenja državnih organa uprave u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, koja je između ostalog, obuhvatila prikaz normativnog okvira kroz propise, kojima su uspostavljeni državni organi i organi uprave za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije i propise na osnovu kojih se postupa u predmetima organizovanog kriminala i korupcije. Preporuke koje su proizašle iz ove analize pretočene su u aktivnosti kroz Plan realizacije njenih zaključaka, a među njima se nalaze i izmjene i dopune Zakonika o krivičnom postupku.

Programom rada Vlade za 2015. godinu predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku u prvom kvartalu 2015. godine.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Objasnite preferiranu opciju?

Sagledavajući predlog potrebnih izmjena Zakonika o krivičnom postupku iz usvojenog Izvještaja o potrebi izmjena i dopuna zakonika o krivičnom postupku, došlo se do zaključka da treba pristupiti izmjenama i dopunama ZKP-a, ali da postavljeni koncept krivičnog postupka ne treba mijenjati, imajući u vidu da primjena instituta propisanih ZKP-om iz 2009. godine ukazuje na efikasnije vođenje krivičnog postupka.

Izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku definiše se kada se krivični postupak smatra pokrenutim, jačaju se ovlaštenja policije i carinskih službenika u izviđaju, što ima za cilj uspostavljanja bolje saradnje ovih organa sa državnim tužilaštvom kao nadležnim organom za sprovođenje istrage, daju se određena ovlaštenja za preduzimanje dokaznih radnji u postupku savjetnicima u državnim tužilaštvima, unaprjeđuje se institut obavezne odbrane, unaprjeđuje se zaštita lica koja prijavljuju korupciju (zviždači), jača se institut mjera tajnog nadzora, unaprjeđuju se odredbe o pritvoru, uvodi se odredba o preispitivanju rješenja o odbacivanju krivične prijave, mijenja se funkcionalna nadležnost suda za kontrolu i potvrđivanje optužnice, unaprjeđuje se institut sporazuma o priznanju krivice, unaprjeđuju se odredbe o ukidanju prvostepene presude i vraćanju predmeta na ponovno suđenje i zahtjeva za zaštitu zakonitosti, odredbe pritvora u skraćenom postupku i prethodnog ispitivanja

optužnog predloga u skraćenom postupku, kao i odredbe o postupku za izricanje mjere bezbjednosti oduzimanje predmeta.

Takođe, usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku krivično procesno zakonodavstvo Crne Gore usaglasilo se sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/62/EU od 15. maja 2014. godine o krivičnopravnoj zaštiti eura i drugih valuta od falsifikovanja, kojom se zamjenjuje Okvirna odluka Savjeta 2000/383/PUP.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku Crna Gora će ispuniti preporuke Evropske komisije koje su date u izvještajima sa peer misija i TAIEX misija, zatim izvještajima o napretku Crne Gore za 2013 i 2014. godinu. Takođe, usvajanjem izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku Crna Gora realizovaće se konkretne mjere iz pregovaračkih poglavlja 23 i 24.

Primjena izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku neće izazvati troškove za građane i privredu i nema uticaja na biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA

procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije
zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku bio je predmet javne rasprave koja je počela dana 15.08.2014. godine, objavljivanjem javnog poziva za učešće u javnoj raspravi upućenog građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, političkim strankama, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama objavljivanjem na web stranici ministarstva i na portalu e-uprave.

Javna rasprava, u trajanju od 40 dana od objavljivanja javnog poziva, zaključena je 25. septembra 2014. godine i odvijala se u skladu sa predviđenim programom javne rasprave. U okviru javne rasprave, dana 24. septembra 2014. godine organizovan je okrugli sto u Podgorici.

Takođe, Ministarstvo pravde zatražilo je od Evropske komisije mišljenje na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku. Na osnovu mišljenja Evropske komisije dobijenog u novembru 2014. godine, kao i komentara, primjedbi i sugestija dobijenih u okviru javne rasprave, Ministarstvo pravde je pripremilo tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za implementaciju ovog predloga zakona. Ministarstvo pravde zaduženo je za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene Zakonika o krivičnom postupku. U skladu sa obavezom propisanom u Akcionom planu za poglavlje 23, Ministarstvo pravde donijeće Plan praćenja implementacije izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku. Takođe, Ministarstvo pravde izvještavaće o primjeni izmjenjenih i dopunjenih odredaba Zakonika o krivičnom postupku.

Podgorica,
11.03.2015. godine

